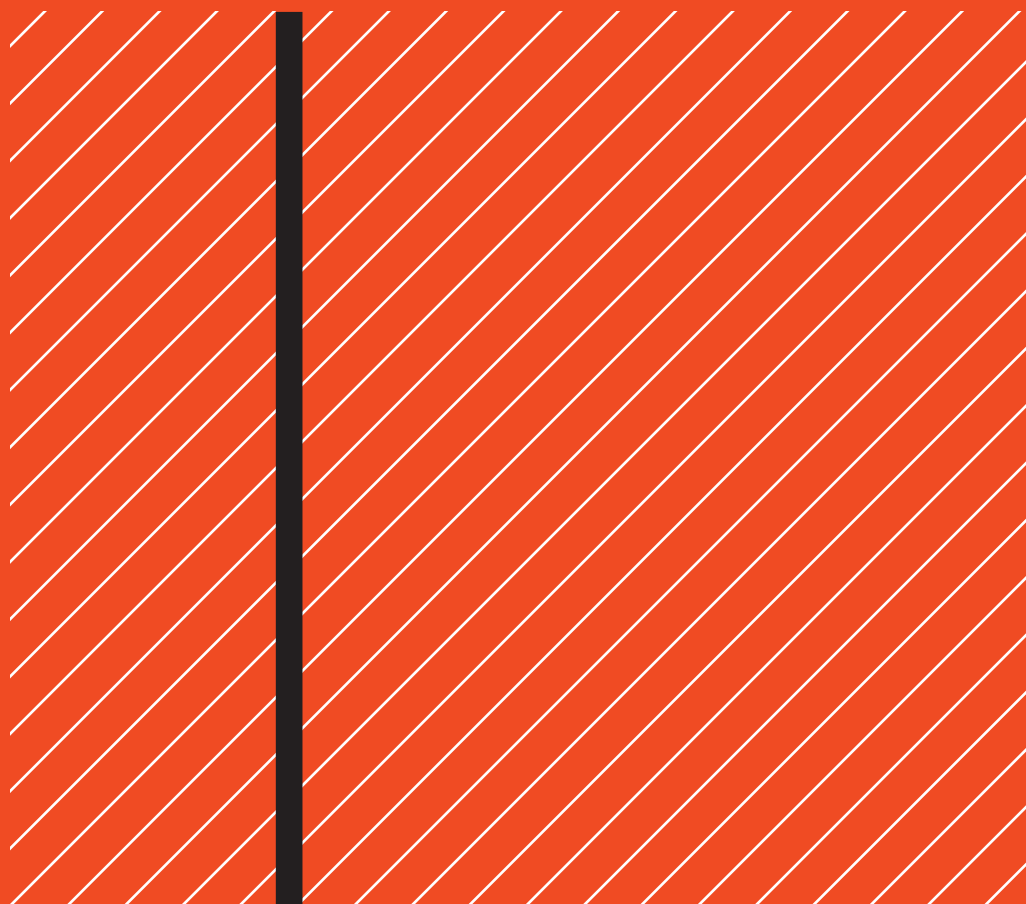

TÉMA

ZAHRANIČNÍ AKTIVITY

ZA

ARCHITECTURU

CENA

ČESKÁ

Registraci soutěžních děl
otevíráme již v lednu 2016!

Sledujte www.cka.cz.

2016

BULLETIN 4/15

- 2 Kontakty na Kancelář ČKA
- 3 Úvodník (Plicka)

SMART CITIES

- 30 Urban Observatory v časopise Smart Cities

AKTUALITY

- 4 Zpráva sekretáře ČKA o činnosti pracovních skupin (Špačková)
- 5 Výjezdní zasedání představenstva ČKA v Ostravě (Hošková)
- 6 Spolupracujeme s MMR na konferencích pro veřejnou správu (Hošková)
- 6 Konference ČKA Územní plánování a dotační výzvy (Hošková)
- 7 Co přináší novela stavebního zákona z pohledu architektů? (Hošková)
- 8 Přehledka diplomových prací – Nejvíce oceněných absolventů má letos Fakulta architektury ČVUT v Praze (Hošková)
- 10 Poctu ČKA 2014 získala Věra Machoninová (Hošková)
- 10 Česká cena za architekturu – co je nového? (Hošková)
- 11 Kalkulačka pro architekty a jejich klienty (Rada)
- 11 Cenu Ministerstva kultury za přínos v oblasti architektury získal Otakar Kuča (Hošková)
- 12 Stále více měst zřizuje pozici městského architekta (Hošková)
- 12 25 let od založení Asociace pro urbanismus a územní plánování ČR (Mužík)
- 14 Ústav územního rozvoje pro projektanty (Navrátilová)
- 15 150. výročí založení Spolku architektů a inženýrů v českých zemích (Hošková)
- 16 Program Architektura pro venkov (Hošková)
- 16 Pokračování 99 domů (Tesař)
- 17 Možnosti čerpání finančních prostředků na podporu územního plánování z Integrovaného regionálního operačního programu (Kunešová, Novosád)

SERVIS

- 20 Akce a záštity (Hošková, Pražanová)
- 23 Nové knihy (Hošková, Pražanová)
- 24 Recenze výstavy High5 (Beneš, Ševčík)
- 25 Nové pojistné smlouvy ČKA na pojištění profesní odpovědnosti s účinností od data 1. 10. 2015 (Perková)

LEGISLATIVA

- 26 Otázky a odpovědi
- 27 Nové zákony a předpisy
- 28 Stanovisko ČKA k licenčním ujednáním ve smlouvách o dílo (Faltusová)

TÉMA

- 34 Rozhovor se členy PS Zahraniční aktivity ČKA o zahraniční spolupráci ČKA (Pražanová)
- 38 Zpráva o činnosti PS Zahraniční aktivity za rok 2015 (Martínek, Šafer)
- 39 Memorandum o zahraniční spolupráci v rámci V4
- 40 Kontakty na instituce a další užitečné informace o zahraniční spolupráci ČKA
- 41 ČKA a její pozice v Evropské radě architektů (Martínek)
- 43 Přístup architekta k povolání, formální požadavky členů EU a ENACA (Plos)
- 44 Německý výzkum finanční a časové náročnosti při zadávání zakázek na projekty (Fišer)
- 46 Zpráva o zastoupení ČKA v pracovních skupinách pro architektonické soutěže ACE (Fišer)
- 47 ENACA – Evropská síť příslušných orgánů v architektuře (Miháliková)
- 48 Smernica Európskej rady a parlamentu o uznávaní odborných kvalifikácií (Miháliková)
- 49 Povolání architekta a výkon profese v právním rámci ČR (Plos)
- 52 Ve světle čestného uznání FAIA – rozhovor s Tomášem Bitnarem (Pražanová)
- 55 Dotazník Zahraniční zkušenosti – ZZ – proč vznikal (Franta)
- 56 Dotazník Zahraniční zkušenosti – ZZ – souhrn otázek (Šafer)
- 60 Výběr zajímavých odpovědí prezentovaných v dotazníku (Benda, Bendová, Boháček, Dvořák, Haskovec, Koleček, Murray, Oplatek, Taller)

SOUTĚŽE

- 64 Výsledky soutěží
- 67 Probíhající soutěže
- 68 Připravované soutěže

oficiální čtvrtletník
autorizovaných architektů ČR

číslo 4/2015, ročník 22

Datum expedice

18. 12. 2015

Náklad

4700 ks

Registrace

MK ČR E 11062

ISSN

1804-2066

Vydavatel

Česká komora architektů
Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
+420 273 167 480
www.cka.cz

Redakce

Mgr. Zuzana Hošková
šéfredaktorka
PhDr. Markéta Pražanová
editorka
Mgr. Tereza Zemanová
rubrika soutěže
Mgr. Iveta Königsmarková
produkce
Martina Benová
inzerce

Redakční rada

Ing. arch. Ondřej Beneš, Ph.D.
Ing. arch. Miroslav Holubec
Ing. arch. Lucie Chytilová
doc. Ing. arch. Radek Kolařík
Ing. arch. Ivan Plicka

Jazyková korektura

Mgr. Josef Šebek

Grafický design

Jakub Straka

Tisk

Triangl, a. s.

Distribuce

Bulletin ČKA je bezplatně rozesílán všem architektům autorizovaným ČKA a investičním odborům magistrátů a větších měst.

Uzávěrka příštího čísla

15. 2. 2016

Upozornění

U inzerce a podepsaných článků se redakce nemusí ztotožňovat s obsahem. Pokud není uvedeno jinak, obrázky pocházejí z archivu autorů textů.

PDF Bulletinu ČKA je ke stažení na www.cka.cz.

KANCELÁŘ ČESKÉ KOMORY ARCHITEKTŮ

PRAHA

Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
T +420 273 167 480
cka@cka.cc

úřední hodiny

po–čt 8–16 h
út 8–17 h
pá 8–15 h

sekretář ČKA

pověřena řízením Kanceláře ČKA
Ing. arch. Marie Špačková
T +420 273 167 488
M +420 731 508 028
marie.spackova@cka.cc

manažerka komunikace,
šéfredaktorka Bulletinu ČKA,
tisková mluvčí
Mgr. Zuzana Hošková
T +420 273 167 485
zuzana.hoskova@cka.cc

členské příspěvky, účetnictví,
databáze, NF Arcus
Lenka Dytrychová
T +420 257 532 430
lenka.dytrychova@cka.cc

právní servis

Mgr. Eva Faltusová
Mgr. Ing. Daniela Rybková
T +420 273 167 481
eva.faltusova@cka.cc
daniela.rybkova@cka.cc

informace a přihlášky
k autorizaci, správa databáze
členů, sekretář dozorčí rady
a autorizační rady ČKA
Milena Ondráková
T +420 273 167 483
milena.ondrakova@cka.cc

sekretář Stavovského soudu ČKA

Radka Kasalová
T +420 257 532 430
radka.kasalova@cka.cc

produkce akcí ČKA, marketing,
redaktorka webových stránek
Mgr. Iveta Königsmarková
T +420 273 167 484
iveta.konigsmarkova@cka.cc

kommunikace se zahraničím

Mgr. MgA. Dita Pavelková
T + 420 257 532 430
dita.pavelkova@cka.cc

office manager

Monika Pohanková
T + 420 273 167 486
monika.pohankova@cka.cc

recepce

Renáta Rettová
T +420 273 167 480
renata.rettova@cka.cc

BRNO

Starobrněnská 16/18,
602 00 Brno
T +420 542 211 809

soutěže a veřejné zakázky

Mgr. Tereza Zemanová
tereza.zemanova@cka.cc

celoživotní profesní vzdělávání

Kateřina Slaná
katerina.slana@cka.cc

Vážené kolegyně, vážení kolegové,
poslední letošní Bulletin, který právě držíte v rukou, se ve svém hlavním tématu zaměřuje na zahraniční aktivity Komory. Při sledování politiky i společnosti v posledních týdnech a měsících asi leckoho napadne, že je nanejvýš užitečné nahlédnout za okraj našeho rybníka a podívat se, jak se věci mají u sousedů i v krajích vzdálenějších.

K tomu najdete v tomto vydání hned několik příležitostí – alespoň z pohledu naší profese. Jednou z nich je na straně 34 rozhovor Markéty Pražanové se členy pracovní skupiny Zahraniční aktivity Jaroslavem Šaferem, Pavlem Martinkem a Josefem Smutným; rozhovor doplňuje shrnutí činnosti této pracovní skupiny z pera Jaroslava Šafera a Pavla Martinka na straně 38.

Zástupci naší Komory jsou aktivní v ACE (Architects' Council of Europe, Evropské radě architektů) – přesvědčit se o tom můžete v článku Pavla Martinka, který se podílí na práci v pracovní skupině věnované standardům (na straně 41), nebo článku Michala Fišera, který je naším zástupcem v pracovních skupinách ACE, jež se zabývají soutěžemi a zadáváním veřejných zakázek (na straně 44) – vše to jsou témata, která jsou pro naši Komoru mimořádně důležitá.

V roce 2013 inicioval a sestavil Jaroslav Šafer podrobný dotazník, mapující zkušenosti českých architektů žijících a působících v zahraničí – s výkonem profese, fungováním profesních komor a dalšími, neméně důležitými tématy. Už nějakou dobu je možné plné znění tohoto dotazníku najít na webových stránkách naší Komory; výběr z tohoto dotazníku, upravený pro potřeby Bulletinu, můžete najít na straně 60 – doporučuji ale začít úvodním textem k tomuto dotazníku od jednoho z jeho respondentů Petra Franty (na straně 55).

Vážené kolegyně, vážení kolegové, přeji vám inspirativní chvíle s novým Bulletinem a doporučuji vaší pozornosti i komorové webové stránky – v tuto chvíli by na nich už měla být k dispozici i kalkulačka ke stanovení hodnoty projektových prací pro územní plány.

Přeji vám spokojené vánoční svátky a dobrý nový rok!

Ivan Plicka

ZPRÁVA SEKRETÁŘE ČKA O ČINNOSTI PRACOVNÍCH SKUPIN

Standardy a honoráře

V červnu 2015 ČKA a ČKAIT společně představily Program pro stanovení předpokládané hodnoty projektových prací. Kalkulační aplikace přitom prošla v uplynulých měsících aktualizací, při níž bylo finalizováno znění textů. Upravená verze byla spuštěna v průběhu října a je dostupná na webu ČKA jak v sekci Pro architektky, tak Pro veřejnou správu. Dále probíhají koordinační schůzky ČKA a ČKAIT v rámci společné pracovní skupiny. Nedávno jsme také dokončili koncept Manuálu zadávání veřejných zakázek, který jsme odeslali na MMR. Manuál a Program pro stanovení hodnoty projektových prací (a v budoucnu za spolupráce PS Urbanismus také územních plánů) představíme v prosinci na konferenci Zákon o zadávacích řízeních 2016 v konkrétních obrysech za účasti jednoho z tvůrců nového ZVZ, Vlastimila Fidlera z MMR.

Památková péče

V uplynulých měsících nezahálela ani skupina, která má v gesci péči o kulturní dědictví. Intenzivně připravuje konferenci na téma Problematika památkové péče ve vztahu k profesi architekta, která proběhne v únoru příštího roku. Tématem cílíme především na veřejnou správu a samosprávu. Jednotlivé bloky budou pojednávat např. o kulturní hodnotě a vnímání památkové péče z pozice praktikujícího architekta. Ve vztahu k diskusím ohledně otáčivého hlediště v Českém Krumlově budeme informovat také o architektonických soutěžích týkajících se kulturních památek. Finalizována byla rovněž smlouva o spolupráci mezi ČKA a NPÚ, o níž jsme informovali v předešlém Bulletinu. Připravujeme rovněž schůzku s ministrem kultury a náměstký v návaznosti na novelu památkového zákona.

Legislativa

V říjnu 2015 bylo ukončeno připomínkové řízení stavebního zákona. Tiskovou zprávu směřující k našim výhradám vůči novele si můžete přečíst na straně 7. Práce tím pro nás však rozhodně nekončí. Ve snaze prosadit zájmy architektů nyní iniciujeme jednání v Poslanecké sněmovně a Senátu s konkrétními politiky. Obdobně lobbujeme také ohledně oblíbené „třistašedesátky“, a to zejména v návaznosti na honoráře. Zástupci Komory se současně účastnili schůzky Sociálního výboru PS na téma sociálního bydlení. Tomuto okruhu jsme se věnovali i v rámci pracovní skupiny Rady vlády.

Urbanismus

Velkou událostí v životě skupiny byla v posledních měsících zejména příprava konference na téma územní plánování a vyhlášených dotačních výzev v Poslanecké sněmovně (více na straně 6). O námi pořádanou konferenci byl obrovský zájem, o čemž svědčilo mimo jiné to, že její kapacita byla obsazena během pouhých dvou dní! Z důvodu mimořádného zájmu zástupců veřejné správy a samosprávy plánujeme opakování tohoto tématu v Praze a Brně. Pokračuje rovněž spolupráce na „putovních“ seminářích MMR v jednotlivých krajích. Jedním z hlavních témat zůstává také městský architekt,

došlo k analýze a rekapitulaci dokumentů Komory s tímto námětem. V dohledné době bude rovněž aktualizován seznam měst a obcí s městským architektem a seznam měst a obcí, kde tuto pozici konzultujeme.

Krajinářská architektura

Krajinářští architekti pokračují na přípravě standardů a zapojili se rovněž do práce na Manuálu pro zadávání veřejných zakázek ČKA. V listopadu 2015 též proběhla schůzka s ředitelem Odboru poradců předsedy vlády Vladimírem Špidlou.

Zahraniční aktivity

Skupina se velmi aktivně zapojila do příprav Bulletinu, který právě držíte v rukou. Zpracovává rovněž agendu související s dotazníky ACE ohledně energetické úspornosti. Chystá se také setkání visegrádských komor v Brně, které proběhne v únoru 2016 a jehož součástí bude výjezdní zasedání představenstva. Členové skupiny se připravují na další důležité mezinárodní jednání – valnou hromadu ACE.

Soutěže

Rovněž skupina pro soutěže se zapojila do příprav Manuálu pro veřejné zakázky. Její největší agendou však bezesporu zůstává servis ve věci architektonických soutěží. Skupina na základě veřejné přístupných informací či zpráv z médií aktivně oslovuje potenciální vyhlášovatele. Souběžně také konzultuje soutěže, které jsou aktuálně v přípravě. Na začátku listopadu to byl úctyhodný počet 18 soutěží. Namátkou např. otáčivé hlediště v Českém Krumlově, rekonstrukce interiérů Nové scény Národního divadla v Praze, revitalizace Masarykova náměstí v Rokycanech, modernizace Krajské nemocnice v Liberci či územní plán v Mariánských Lázních.

Vzdělávání

Poslední setkání pracovní skupiny se uskutečnilo 15. října a navázalo na ně Grémium rektorů a děkanů škol architektury a slavnostní vyhlášení výsledků 16. ročníku Přehledky diplomových prací (strana 8). Skupina řeší možnosti uplatnění dotací v oblasti vysokých škol architektury či informace o uplatnění absolventů v praxi, získané mimo jiné na základě zpětné vazby z vysokých škol.

Ing. arch. Marie Špačková
sekretář Komory

VÝJEZDNÍ ZASEDÁNÍ PŘEDSTAVENSTVA ČKA V OSTRAVĚ

6. října 2015 se uskutečnilo výjezdní zasedání představenstva v Ostravě na Fakultě stavební Vysoké školy báňské – Technické univerzity v Ostravě (VŠB – TUO). Dopolední část programu byla interní a naplnila ji běžná agenda představenstva. Hlavním bodem jednání byl nadační fond Arcus a možnosti jeho transformace v aktivní součást komorových aktivit. Této části jednání se zúčastnil dlouholetý předseda správní rady fondu architekt Josef Kiszka, který členům představenstva poskytl informace o stávajícím fondu a možnostech jeho uplatnění.

Setkání v Ostravě dále pokračovalo veřejnou diskusí se zástupci VŠB – TUO, místními architekty a studenty. V úvodu členové představenstva a pracovních skupin zabývající se profesní tematikou prezentovali okruh činností ČKA za rok 2015. Úvodního slova a moderace následně diskuse se ujal předseda ČKA Ivan Plicka, který z pozice předsedy PS Standardy a honoráře upozornil zejména na problematiku ekonomické výhodnosti veřejných zakázek a kritéria tzv. nejnižší ceny, s níž se ČKA i ČKAIT potýkají. Představil manuál, který v této otázce ČKA pro MMR aktuálně připravuje.

Společně s Pavlem Radou dále blíže představili Program pro stanovení předpokládané hodnoty projektových prací, jež ČKA a ČKAIT společně prezentovaly na tiskové konferenci a jež znamená výraznou pomoc pro veřejnou správu a samosprávu. Výhodou připravovaného podkladu pro MMR a rovněž kalkulační aplikace podle Pavla Rady je, že na rozdíl od několikastránkových metodik MMR budou materiály Komory srozumitelné i pro laiky. Předseda Ivan Plicka celkově vyzdvihl spolupráci mezi ČKA a ČKAIT ve věci honorářů, která přerostla ve vznik společné pracovní skupiny. Obě komory rovněž společně kontaktovaly ÚOHS ohledně vydávání honorářů, které úřad stále mylně považuje za kartelovou dohodu a nevidí v nich možnost ochrany spotřebitele. Argumenty ČKA a ČKAIT v této záležitosti jsme uvedli v aktualitách Bulletinu 3/2015.

Problematiku standardů ve světle zahraničních zkušeností dále rozvedl místopředseda ČKA Pavel Martinek. Účastníci diskuse se tak dozvěděli, že kalkulačka vychází z honorářového řádu z roku 2003 a že je postavena tak, že ji ÚOHS nemůže napadnout, protože místo ceny používá pracnost, která je nezpochybnitelná. Pavel Rada doplnil, že Komora má ze zákona vytvářet prostředí pro výkon profese a nerespektování těchto závažných doporučení ČKA by měl proto veřejný zadavatel obhájit před svými voliči či následnou exekutivou. Kalkulační program a Manuál veřejných zakázek od ČKA tudíž podle Pavla Rady budou mít silnou pozici i v případě, že nebudou závaznými materiály.

Pavel Martinek dále připomněl, že kalkulační program vychází ze severských zemí, jež mají dlouholetou statistiku, která v našem prostředí chybí, a apeloval na členy ČKA, aby data k tématu veřejných zakázek poskytovali. Na severské prostředí navázal místopředseda ČKA Jaroslav Šafer, který uvedl, že ve Finsku mají architekti možnost prezentovat své práce na webu komory a že k tomu tamní instituce potřebuje informace o veřejných zakázkách doložit. ČKA přitom

tuto možnost rovněž nabízí, nicméně příliš architektů ji zatím nevyužilo.

Milan Košař, předseda Pracovní skupiny pro urbanismus, doplnil, že v územním plánování je situace s honoráři téměř nejhorší, obvykle se nachází velmi hluboko pod bezpečnou cenou a z tohoto důvodu MMR kalkulační program, který se již velmi brzy zaměří i na územní plány samotné, velmi uvítalo.

Pavel Hnilička, předseda Pracovní skupiny pro legislativu, vyzdvihl velký mezník v existenci komor zřízených zákonem, a sice že se na konci loňského roku staly oficiálním připomínkovým místem pro zákony týkající se jejich profese. V posledních měsících tak pracovní skupina a právní oddělení Kanceláře ČKA zažily opravdu krušné chvíle, neboť se projednávaly ty nejjednodušší zákony naší profese. V zákonu o výkonu povolání autorizovaných architektů a výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě jsme úspěšně prosadili možnost distančních voleb. Po úpravě souvisejících komorových řádů a jejich přijetí valnou hromadou zde tedy existuje reálná možnost, že do voleb do orgánů ČKA se budou moci zapojit i architekti, kteří se nebudou moci zúčastnit valné hromady. K analýze distančních voleb existuje celá řada materiálů, které připravila Pracovní skupina pro e-volby. Podle místopředsedy ČKA Jaroslava Šafera přitom nemáme ideální příklad daleko – distanční volby si letos poprvé vyzkoušela Slovenská komora architektů. Podle místopředsedy by pro nás velkou inspirací měl být i nový jednací řád valné hromady slovenské komory, který přinesl vítané zjednodušení a zrychlení průběhu jednání.

Největší výhrady u připomínkování zákonů poté Komora projevila u stavebního zákona, jenž byl novelizován z toho důvodu, že vláda chtěla zrychlit a zjednodušit stavební řízení, dále kvůli úniku financí z EU z důvodu zdlouhavého řízení. Zákon však dle názoru ČKA žádné zjednodušení nepřinese. Komora kritizovala zejména koordinované řízení (sloučení územního řízení se stavebním řízením), rozpor byl stanoven i v popisu autorského dozoru. Za nesprávné považujeme i zrychlování změn v územním plánu, z něhož se následkem toto stává nejistý a nepodstatný dokument. Kompletní výhrady ČKA k připravované novele stavebního zákona uvádíme v tiskové zprávě ČKA.

Na druhou stranu je však velmi pozitivní informace o tom, že vláda přijala Politiku architektury a stavební kultury, na jejíž přípravě a přijetí se Komora do značné míry podílela.

Závěr diskuse patřil tématu České ceny za architekturu. Radek Kolařík, který byl představenstvem v jednání ohledně ceny pověřen, uvedl, že ČKA aktuálně vybírá produkční společnost a řeší obsazení odborné akademie, která by měla v kompetenci předvýběr nominovaných děl. Další plánovaný harmonogram ceny se odvine od jednání s vítěznou agenturou.

SPOLUPRACUJEME S MMR NA KONFERENCÍCH PRO VEŘEJNOU SPRÁVU

Česká komora architektů posiluje svoji roli poradního orgánu pro veřejnou správu. Účastníme se řady odborných konferencí pořádaných státními orgány, odbornými institucemi či periodiky. Ve dnech 5.–6. listopadu to byla např. Celostátní konference o územním plánování a stavebním řádu, kterou pořádalo Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR). Ve spolupráci s ministerstvem a Asociací pro územní plánování (AUÚP) jsme 9. listopadu pořádali vlastní konferenci Územní plánování a dotační výzvy. Na obou akcích jsme za účasti starostů či zaměstnanců stavebních úřadů prezentovali Manuál pro zadávání veřejných zakázek a s ním související Program pro stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky. Zkrátka nepřišly ani architektonické soutěže.

KONFERENCE ČKA ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ A DOTAČNÍ VÝZVY

9. listopadu 2015 se v Poslanecké sněmovně uskutečnila odborná konference s nanejvýš aktuálním tématem – územní plánování a dotační výzvy. Česká komora architektů pořádáním této akce reagovala na dotační programy Ministerstva pro místní rozvoj (MMR), které byly nedávno spuštěny. Konferenci pořádala Pracovní skupina ČKA pro urbanismus a moderoval ji její předseda architekt Milan Košař. Kromě význačných řečníků z ministerstva (Tomáše Sklenáře a Ilony Kunešové) si přítomní zástupci veřejné správy a místních samospráv vyslechli problematiku územního plánování z úst předsedy ČKA Ivana Plicky, Petra Durdíka, předsedy Asociace pro urbanismus a územní plánování (AUÚP), či Vlasty Poláčkové z Pracovní skupiny ČKA pro urbanismus.

Konference proběhla pod záštitou poslankyně Heleny Langšádlové, která dopolední program zahájila. K naší velké radosti téma konference u zástupců měst, obcí či stavebních a investičních odborů vzbudilo obrovský zájem. Prostory tzv. „Konírny“ v Poslanecké sněmovně byly beze zbytku zaplněny. Po formálním zahájení konference předsedou Ivanem Plickou následoval první blok, jenž zahrnoval vystoupení ředitele odboru Územního plánování MMR Tomáše Sklenáře. Inženýr Sklenář se zaměřil na dopady připravované novely stavebního zákona na oblast územního plánování. Novela má být v účinnosti od dubna 2016.

V úvodu druhého bloku předseda ČKA Ivan Plicka představil Program pro stanovení hodnoty projektových prací, který je na webu ČKA nově zpřístupněn i pro oblast územního plánování. Více o kalkulačním programu uvádíme v článku Pavla Rady (strana 11). Předseda ČKA zároveň kladl důraz

Foto: Jan Hrdý

na vydávání honorářových řádů, které dokážou včas odhalit nebezpečně nízkou nabídkovou cenu. Nejnižší vysoutěžená cena ve výsledku zadavatelům přináší obrovské zklamání, neboť za ni není možné obdržet kvalitní výsledek. Slibovaná nejnižší cena se ve výsledku také často prodraží, když naroste o hroznivé vícenáklady.

Následovala prezentace Petra Durdíka z AUÚP na téma Územní plán v procesu územně plánovací dokumentace. Pro posluchače byly přínosné zejména informace o podmínkách územní studie či regulačního plánu. Nechyběl ani konkrétní příklad z praxe, jež uvedla Vlasta Poláčková, která je autorkou územního plánu města Ústí nad Orlicí. Ten byl vybrán na základě výběrového řízení, kde cena mezi dalšími hodnotícími kritérii představovala méně než 50 %. Dalšími kritérii byly např. přístup projektanta k řešení, metody práce či složení týmu. Urbanistka Vlasta Poláčková přiblížila proces tvorby územního plánu a jmenovala všechny subjekty zapojené do jeho projednávání. Představila rovněž vizi rozvoje města, kterou urbanistický plán zachycuje.

Závěr druhého bloku přinesl očekávanou prezentaci inženýra Sklenáře na téma judikátů a nejčastějších legislativních problémů v územním plánování. Podstatné informace přímo o dotačních programech pak následně přednesla Ilona Kunešová, vrchní ministerská rada z odboru Územního plánování MMR. Článek o dotacích naleznete i v Bulletinu na straně 17.

Listopadová konference České komory architektů je první událostí tohoto typu v řadě. Ve spolupráci s významnými veřejnými orgány a odbornými institucemi chystáme

další konference pro sektor veřejné správy. Z témat, která zde bude Komora prezentovat, vybíráme např. městského architekta. Předpokládáme rovněž zopakování úspěšné konference s problematikou dotačních titulů.

Chcete vědět o činnosti a událostech ČKA více? Nalistujte si na našem webu pravidelnou rubriku Tento týden v Komore (www.cka.cz/cs/cka/tyden-v-komore).

CO PŘINÁŠÍ NOVELA STAVEBNÍHO ZÁKONA Z POHLEDU ARCHITEKTŮ?

Připravovaná novela stavebního zákona je již druhá rozsáhlá novela od platnosti nového zákona z roku 2006. Chystaná novela měla za účel zjednodušit, zpřehlednit a zrychlit povolování staveb, protože procesy jsou v naší zemi ve srovnání se sousedy jedny z nejpomalejších. Zdlouhavost povolování pak tlumí investice z evropských fondů a brzdí rozvoj ekonomiky. Předložený návrh novely však podle našeho názoru viditelně urychlení ani zjednodušení nepřinese.

Hlavní novinkou připravované novely stavebního zákona je tzv. koordinované řízení, které slučuje územní řízení, stavební povolení a proces posuzování vlivu stavby na životní prostředí (EIA). Tuto ideu vítáme, protože míří ke chvályhodnému cíli, aby jedna stavba dostala jedno povolení na jednom úřadě. Podobně je tomu např. v Německu a Rakousku. Jsme velmi potěšeni, že jsme se jako Komora v loňském roce stali oficiálním připomínkovým místem v legislativním procesu a že jsme byli přizváni již jako konzultanti do pracovní skupiny. Přes naše připomínky a náměty však musíme konstatovat, že plán na zrychlení a zjednodušení povolování staveb nedošel v návrhu novely svého naplnění. Koordinované řízení není úplně dotaženo tím, že stále přetrvávají různé speciální stavební úřady, mezi něž se státní správa třídí.

Jako profesní organizace sdružující praktikující architekty jsme přesvědčeni, že zásadní překážkou ve zrychlení obstarání povolení je nedostatečné vymezení práv tzv. dotčených orgánů státní správy a účastníků řízení. Nechvalně proslulý systém „mnoha dveří“, ve kterém si stavebník sám zajišťuje stanoviska různých orgánů státní správy, vede k tomu, že faktické rozhodování o stavebním záměru se přesunulo mimo stavební úřady. Ty pak jsou již jen „poštáky“ stanovisek jiných úřadů, jejichž požadavky se dále mezi sebou větví a řetězí. Ke stavbě nového domu musí stavebník získat povolení k vjezdu, k jehož získání musí předtím obstarat vyjádření majitele komunikace, ke kterému ještě předtím musí mít již připraveno vyjádření správce komunikace a vyjádření Policie ČR.

Tento řetězec zabere v praxi obvykle několik měsíců. Pro běžné povolení je potřeba v součtu obstarat asi 40 až 50 razítek. Řízení je tak z podstaty nekoordinované mezi rozdílné zájmy různých institucí, mezi něž je stavebník vržen. Novela stavebního zákona sice snad přinese mírné zlepšení, nicméně k vyřešení jádra problému nepřispěla. Dalším okruhem

podstatného zdržování staveb, které se pro některé firmy stalo již specializací, je odvolání, pro které nejsou respektovány žádné lhůty a může svým opakováním realizaci stavby zdržet až o několik let. Tento problém je z hlediska času také neřešen.

Stávající zákon má příliš širokou řadu způsobů povolování staveb a ta je návrhem novely dokonce ještě zvětšena. Jsme toho názoru, že příliš rozsáhlé spektrum možností vede ke zmatení, většímu riziku chyb, a tedy zpomalení procesů.

Naopak na první pohled líbivé urychlení změn územního plánu, které novela zavádí, může celému systému více uškodit než prospět. Územní plán je jako závazný právní dokument mimo jiné zdrojem právních jistot vlastníků i uživatelů nemovitostí v daném území. Příliš snadné a rychlé změny územního plánu mohou jejich investice znehodnotit. Určitá míra pružnosti územního plánu je sice prospěšná, avšak nesmí vést k nejistotě či být zneužitelná. Ztrácí se tím také důraz na náležitě poctivé a odpovědné zpracování plánu.

ČKA již dlouhodobě kritizuje odebrání odborné role zpracovatele při přípravě zadání územního plánu. Územní plán je z povahy věci velmi složitým nástrojem a jeho zadání vyžaduje náležitou odbornou péči, proto jsme navrhovali, aby autorizovaný architekt spolupracoval již na přípravě zadání a pomohl tak obcím a městům nastavit dobré zadání.

Novela neřeší další palčivou oblast, která se mnohdy podepisuje na nedostatečně kvalitním výsledku výstavby, a sice rozpor mezi povinnostmi a právy projektanta. Projektant je sice odpovědný za věcně správné navržení stavby, avšak nemá ze zákona právo vykonávat autorský dozor nad realizací stavby (resp. nad vznikem prováděcí dokumentace), při níž je projekt buďto dotažen v řadě dílčích praktických rozhodnutí ke zdárnému výsledku, anebo naopak chybnými následnými kroky bez přítomnosti projektanta rozmělněn, či dokonce paralyzován. Proto je podstatné definovat pojem autorský dozor a zavést právo na možnost kontroly provádění stavby projektantem.

Během projednání nebyly zohledněny připomínky ČKA k definici zastavěné plochy, která podle současné podoby zahrnuje například přesahující římsu. Pokud stojí dům na uliční čáře, zastavěná plocha zasahuje do pozemků ulice, a měla by se tak objevit v katastrální mapě, což je nesmyslné a byrokratické řešení. Námitky jsme též vznesli vůči rozdílným pravidlům pro povolování rodinných a bytových domů. Úlevy pro rodinné domy, které nemají žádný limit z hlediska velikosti oproti domům bytovým, znamenají v konečném důsledku podporu zákonodárce šikmým střešcům, resp. podkroví. Věříme však, že tento výsledek je jen nedopatřením a nebyl smyslem novelizované části zákona.

Další zásadní věc, která v novele doslovně chybí, je právo hlavního města Prahy vydávat obecné požadavky na využívání území a technické požadavky stavby. Skutečnost, že hlavní město Praha může požadavky na výstavbu (známé jako Pražské stavební předpisy) upravit odlišně od zbytku České republiky, má své historické kořeny a odpovídá specifickému charakteru výstavby v hlavním městě. Je přitom logické, že již jen počtem svých obyvatel Praha generuje osobité nároky na prostorové uspořádání, jež musí regulovat specifická pravidla.

Tisková zpráva ČKA
21. října 2015

Foto: Jan Hrdý

NEJVÍCE OCENĚNÝCH ABSOLVENTŮ MÁ LETOS FAKULTA ARCHITEKTURY ČVUT V PRAZE

Ojedinelá Přehlídka diplomových prací, kterou již 16. rokem pořádá Česká komora architektů, zná vítěze. Do prestižní soutěže se letos přihlásilo 84 studentů z celé republiky. Pětičlenná porota shledala necelou stovku prací jako nezvykle vyrovnanou a o výsledcích diskutovala dlouhé hodiny. Nakonec ocenila celkem šest studentů ze čtyř vysokých škol. Hned tři ocenění jsou přitom absolventi Fakulty architektury Českého vysokého učení technického v Praze (FA ČVUT).

Česká komora architektů každoročně pořádá Přehlídku diplomových prací jako soutěžní přehlídku úspěšně obhájených diplomových prací absolventů vysokých škol a fakult poskytujících architektonické vzdělání v akreditovaném magisterském studijním oboru zařazeném na seznam škol s uznaným vzděláním a příbuzným vzděláním. Cílem přehlídky je porovnání kvality na jednotlivých vysokých školách stejně jako možnost představit práce čerstvých absolventů veřejnosti. Z atraktivního srovnání absolventských prací v letošním roce zabodovali především mladí architekti z FA ČVUT v Praze. Po jednom ocenění si dále odnesla Fakulta stavební ČVUT v Praze, Fakulta architektury z brněnského Vysokého učení technického a pražská UMPRUM.

Porotu přitom překvapila neobvyklá vyrovnanost všech prací. Žádná z nich se od počátku hodnocení neprofilovala jako jasný vítěz a všechny projekty tak byly podrobeny důkladné kritické diskusi. Odborná porota zastoupená třemi architekty (Petr Janda, Jaromír Kročák a Jan Magasanik), krajinářskou architektkou (Eva Wagnerová) a teoretikem architektury (Jakub Potůček) nejprve zúžila okruh posuzovaných projektů – z celé stovky přihlášených prací vybrala 34 návrhů, které postoupily do 2. kola. A jak Přehlídku diplomových prací hodnotí přímo předseda poroty? „*Když se tak zpětně zamyslím nad tím, co všechny práce spojovalo a bylo jim bytostně vlastní, musím říci, že Rostislav Švácha měl, vlastně stále má, pravdu, když tvrdí, že české architektuře vládne étos přisnosti. Právě ona, 'česká přisnost' byla společným jmenovatelem letošního ročníku Přehlídky diplomových prací,*“ shrnuje 16. ročník soutěže Jakub Potůček.

Realita versus vize, to je, oč tu běží!

Zatímco stálíci předešlých ročníků byly spíše vizionářské projekty, letos porota vsadila rovněž na práce vycházející z poměrně běžných zadání, s nimiž se většina architektů ve své praxi potýká. Ty komisi zaujaly hlavně svou propracovaností, která by si mnohdy nezadala ani se zkušenějšími architekty: „*Vystavené práce vykazují pozoruhodnou míru kvality, ať už přímo či nepřímo ovlivněnou osobností školitele,*“ připomíná Jakub Potůček, že role vedoucího ateliéru sehrává ve formování budoucího architekta zásadní roli.

První cenu a Hlavní cenu společnosti Goldbeck získala absolventka Fakulty architektury ČVUT v Praze Eva Rosenová za projekt Bydlení vyššího standardu v ulici Na Zatlance. Přestože je bytový dům poměrně častým zadáním, jeho výsledná

podoba je dnes málokdy zcela v intencích architekta. Do hry vstupuje především záměr investora hnaný finančními motivy. Projekt studentky Michala Kuzemenského si přitom pohrává s ideou bytového domu bez tohoto zatížení, což dle poroty jednoznačně přispělo ke kvalitě a komplexnosti řešení.

V pořadí druhým oceněným projektem je Základní škola v Květnici z pera Kateřiny Šebestové, rovněž absolventky z ateliéru Michala Kuzemenského z FA ČVUT v Praze. Porota ocenila především citlivý přístup mladé architektky k dané lokalitě a zužitkování všech předností tohoto místa, odrážející se např. v zakomponování přilehlého rybníku do areálu školy.

Třetí příčka náleží Andree Šrolové (FA VUT v Brně, vedoucí práce Jan Mléčka) za projekt Být v krajině, v němž autorka do prostředí čedičových lomů umísťuje architektonické objekty. Jako inspirace jí posloužily barokní krajinné kompozice na území Jičínské kotliny.

Zvláštní cena společnosti Cegra putuje do rukou Ivy Matějovské za aktuální téma Konverze železniční opravárenské haly nádraží Bubny v Praze. Budoucnost významného industriálního komplexu, který se jeho vlastník po sejmutí památkové ochrany rozhodl zbourat, je velmi nejistá. Jednou z šancí na záchranu podobných objektů přitom může být jejich konverze. O životaschopnosti tohoto konceptu se přitom můžete přesvědčit právě ve studii Ivy Matějovské z Fakulty stavební ČVUT v Praze (vedoucí práce Tomáš Šenberger).

František Vorel, jenž získal Zvláštní cenu Českých center, se ve svém diplomním projektu Woody – Kondominium pro New York věnuje tzv. vertikální farmě v prostředí proslulé High Line. Navržená budova ukazuje možnosti pěstování potravin v rámci bytové stavby ve městech. Kromě zelené střechy se student Vladimíra Sitty z FA ČVUT zabývá rovněž možnostmi pěstování potravin na fasádě domu.

Čestné uznání porota udělila Janu Drškovi za Cestu sedmi kostelů. Projekt z prostředí středních Čech si klade za cíl oživit některé zanedbané lokality a obnovit tradici poutních míst. Absolvent pražské UMPRUM z ateliéru Jana Šěpky vytyčil trasu, která nepřímo propojuje 14 obcí od Plaňan až po Nymburk.

Předáním cen to nekončí!

Jak jsou čerství absolventi architektury, urbanismu či krajinářské architektury zdatní, mohli zájemci posoudit v pražském sídle České komory architektů až do 10. listopadu 2015. V následujících měsících budou studentské práce vystaveny i na zúčastněných vysokých školách. Stejně jako v uplynulých ročních pokračuje virtuální galerie na www.diplomy.cz, kde jsou zároveň uveřejněny všechny oceněné práce předchozích ročníků Přehlídky. V Kanceláři ČKA je k dispozici i katalog výstavy.

Tisková zpráva ČKA
15. října 2015

POCTU ČESKÉ KOMORY ARCHITEKTŮ 2014 ZÍSKALA VĚRA MACHONINOVÁ

Porota ve složení Adam Gebrian, Ladislav Kuba, Miroslav Masák, Rostislav Švácha a Jana Tichá se jednomyslně shodla na jménu laureáta osobnostního ocenění České komory architektů. Z 18 obdržených nominací odborná porota vybrala architektku z minulosti mnohanásobně na tuto poctu nominovanou, Věru Machoninovou.

Dům bytové kultury

Porota ocenila zejména nadčasovou kvalitu jejího díla, jež navíc vznikalo v době, která pro architekturu nebyla zrovna příznivá. Ve světle nedávné kauzy prodeje bazénu hotelu Thermal a hrozby výrazného zásahu do tohoto významného architektonického komplexu se zdá, že doba některým dílům Věry Machoninové bohužel nepřeje ani dnes. O to důležitější však nyní je tyto realizace chránit. Předseda poroty Adam Gebrian v prohlášení poroty uvádí:

„Oceněním Věry Machoninové chce porota rovněž upozornit na osobitě kvalitu vrcholných projevů architektury brutalismu 70. a 80. let, které v povědomí veřejnosti dosud nejsou plně uznávány jako hodnoty, které je třeba oceňovat a chránit. V neposlední řadě je třeba zdůraznit, že některé ze zásadních staveb Věry Machoninové se momentálně ocitají v centru hry o jejich budoucnost. Ať už je to Ministerstvem financí spravovaný hotel Thermal, české velvyslanectví v Berlíně či k prodeji připravovaný obchodní dům Kotva. Tento fakt neměl vliv na rozhodnutí, zda si jejich autorka ocenění zaslouží, či nikoliv, ale porota cítí povinnost připomenout majitelům a správcům těchto objektů, že se jedná o díla výjimečných architektonických kvalit, která jsou již dnes, necelého půl století po svém dokončení, součástí českých kulturních hodnot, a proto by k nim a k jejich rekonstrukcím a adaptacím mělo být přistupováno adekvátním způsobem.“

Ing. arch. Věra Machoninová (* 1928 Strakonice)

Architektka Věra Machoninová vystudovala Fakultu architektury a pozemního stavitelství na ČVUT v Praze (1952). Mezi lety 1952 a 1967 působila ve Státním projektovém ústavu v Praze. Roku 1967 se svým manželem, architektem Vladimírem Machoninem, založila ateliér Alfa. Ten se profiloval především úspěchem v několika architektonických soutěžích, na jejichž základě vznikly mimořádně kvalitní stavby (např. hotel Thermal či obchodní dům Kotva). V jejich tvorbě

se odráží především láska k experimentování s novými materiály a obrovský smysl pro detail. Po roce 1970 se manželé Machoninovi z politických důvodů nemohli již dále architektonických soutěží účastnit ani veřejně vystupovat či publikovat. Důvodem byl vysoký morální kredit obou osobností, když odmítly podepsat souhlas se sovětskou okupací v roce 1968. Až do revoluce v roce 1989 architektka Machoninová pracovala v Projektovém ústavu hl. m. Prahy.

Nejvýznamnější stavby:

1964–1977	Hotel Thermal v Karlových Varech
1968–1978	Vlastní dům na Praze 5
1968–1981	Dům bytové kultury v Praze 4
1969–1976	Dům Otomara Krejčí v Praze Bubenči
1969–1975	Obchodní dům Kotva v Praze
1971–1978	Budova zastupitelského úřadu ČSSR v NDR v Berlíně
1978–1984	Ubytovna odborového podniku Teplotechna v Praze

Slavnostní předání Pocty ČKA a diskusní panel o tvorbě manželů Machoninových se uskutečnil 14. prosince v Národním technickém muzeu. Více informací přineseme v příštím vydání Bulletinu.

ČESKÁ CENA ZA ARCHITEKTURU – CO JE NOVÉHO?

V předešlém Bulletinu ČKA jsme informovali o cíli České komory architektů v roce 2016 vyhlásit kvalitní cenu za architekturu. ČKA v současné době jedná s potenciálními partnery a médii. Obě tyto skupiny projevily o Českou cenu za architekturu (ČCA) značný zájem. V konceptu ceny Komora sází především na přítomnost odborné akademie, která bude aktivně sama navrhovat zajímavé architektonické počiny, čímž se doplní nominace děl, jež ČKA obdrží od autorů projektů. Nominace přitom budou zbaveny vstupního poplatku za registraci, tak aby byla umožněna i účast mladých architektů a ateliérů, pro které vysoké náklady za registraci mnohdy představují nepřekonatelnou překážku.

Specifikum ceny bude spočívat rovněž v celoročním konceptu průběžné propagace nejen přihlášených prací, ale i architektury jako takové. Na zajištění galavečera, produkci spojenou s chodem akademie a odborné mezinárodní poroty a všech doprovodných akcí ČKA na podzim 2015 hledala produkční agenturu. Na výzvu zveřejněnou v létě 2015 se ozvaly čtyři subjekty, resp. šest, neboť tři agentury spojily své síly a zaslaly společnou nabídku. Do výběru agentury na ČCA se zapojili: C&B Events, Jana Kostecká a Adam Gebrian, PP Production a Victoria Production. Všechny nabídky byly konzultovány členy Grémia ČCA ve spolupráci s přizvanými externími odborníky (Ondřej Hrab, Divadlo Archa a Martin Palán, Bontonfilm). Všechny čtyři subjekty byly zároveň pozvány na osobní

pohovor, z něhož po diskusi a následném hlasování grémia vzešlo toto pořadí:

1. PP Production
2. Victoria Production
3. Jana Kostelecká a Adam Gebrian
4. C&B Events

V návaznosti na tyto výsledky Komora pokračuje v jednání o uzavření smlouvy v pořadí dle umístění účastníků. Vítězná agentura má přitom např. zkušenosti s pořádáním knižních cen Magnesia Litera či s hudebním festivalem United Islands. Po uzavření smlouvy s agenturou nás čeká soutěž na vizuální styl ceny a stanovení přesného harmonogramu tak, abychom mohli cenu uskutečnit v příštím roce.

Připomínáme, že cíl uspořádat kvalitní cenu za architekturu není v ČKA nový. Děkuje proto všem, kteří se v minulosti na přípravě soutěže (tehdy pod názvem „JOSEF“) intenzivně podíleli. Náš velký dík patří Michalu Aneltovi, Romanu Brychtovi, Ireně Fialové, Tamaře Čuříkové, Pavlu Hniličkovi, Petru Jandovi, Milanu Jírovi, Petru Knoblochovi, Janě Kostelecké, Tomáši Machkovi, Jakubu Mejdříckému, Vladio Miluničovi, Robertu V. Novákovi, Markétě Pražanové, Janu Sapákoví, Josefovi Smutnému, Jánú Stempelovi, Petru Veličkovi a Janu Vranovi.

Současný realizační tým České ceny za architekturu:

- PS Česká cena za architekturu: Radek Kolařík (předseda), Marie Špačková, Daniela Rybková, Zuzana Hošková
- Grémium České ceny za architekturu: Ivan Plicka, Pavel Hnilička, Jaroslav Šafer, Radek Kolařík, Petr Velička a Milan Svoboda

KALKULAČKA PRO ARCHITEKTY A INVESTORY

Pozorným a pravidelným návštěvníkům stránek ČKA neuniklo, že se již od letošního června nově na webu objevil program, který po dosazení údajů vypočítá předběžnou časovou náročnost projektových fází pozemní a krajinářské stavby a že lze po dosazení průměrné hodinové sazby konkrétní projekční kanceláře obdržet výpočet ceny za jednotlivé fáze projektu.

Programovou aplikaci připravila Pracovní skupina pro standardy a honoráře a vznikla ve spolupráci s ČKAIT jako součást manuálu pro zadávání veřejných zakázek, který obě komory pro MMR připravují. Aplikace byla dosud spuštěna v ostré verzi pouze na fázi projektu pro pozemní a krajinářskou stavbu s tím, že si uživatel sám do programu doplnil předběžné investiční náklady stavby, ze kterých se dále odvíjel výpočet. Od listopadu 2015 je program kalkulačky pozemní a krajinářské stavby dále rozšířen o modul stanovení předběžných investičních nákladů stavby, což je vstupní údaj, potřebný pro správný výpočet časové náročnosti projektových fází a činností. Podklady pro modul cena stavby ČKA čerpá ze statistických údajů RTS, a. s., které budou pravidelně jednou ročně aktualizovány. Kalkulačka dále v budoucnosti počítá

s rozcestníkem na další profesní specializace, z nichž nejdříve bude možno přeskočit do sekce územní plánování a nechat si stejným způsobem vypočítat časovou náročnost pro zpracování územního či regulačního plánu.

Pomůcka je připravena nejen pro autorizované osoby – architektky a projektanty, ale zejména pro jejich partnery, klienty z řad veřejných zadavatelů, aby zaměstnanci investičních odborů státní správy, jako laici, mohli co možná nejlépe odborně, stanovit parametry pro vznik a zadání veřejné zakázky na stavbu či projekt.

Celý systém podpory těchto odborných činností Komora považuje za stěžejní, protože v oblasti veřejných zakázek se v minulosti mnohdy velmi neodborně žonglovalo s parametry při zadávání stavby a projektu a zadání veřejné zakázky uvádělo odbornou veřejnost, jako soutěžitele, slušně řečeno do rozpaků. Komora tímto chce přispět ke kultivaci stavebního trhu a naplňuje to, co jí v tomto ukládá zákon ve vztahu ke spolupráci s vypsovateli architektonických soutěží, soutěží o návrh a veřejných zakázek na projekt stavby. Je to odborná podpora a pomoc veřejnému zadavateli, který se chystá připravit a vypsát veřejnou zakázku.

V minulosti na mnoho veřejných zakázek nešlo odpovědně reagovat, protože jejich vstupní informace a požadavky byly v rozporu s realitou stavebního prostředí a odborného pohledu projektanta či stavebního dodavatele. Komora si od tohoto nástroje slibuje, že by odpovědný zadavatel již předběžnou cenu veřejné zakázky neměl stanovit pohledem z okna a stejně tak by neměl projektové fáze ve veřejné zakázce požadovat bez fáze přípravy zakázky a bez návrhu stavby, jak tomu mnohdy bylo.

Kalkulačka je živý nástroj a podléhá správě Komory. Pracovní skupina očekává z řad odborné i laické veřejnosti připomínky a náměty na zlepšení tak, aby tento potřebný nástroj byl pro užítí co možná nejpřitažlivější a přispěl ke kultivaci procesů a vztahů mezi klientem a architektem a k nastavení vyššího stupně odbornosti vstupních parametrů výkonu profese.

Ing. arch. Pavel Rada
člen PS Standardy a honoráře

CENU MINISTERSTVA KULTURY ZA PŘÍNOS V OBLASTI ARCHITEKTURY ZÍSKAL OTAKAR KUČA

Architekt, urbanista a krajinářský architekt Otakar Kuča (* 1927 Ostrava) byl oceněn za celoživotní jedinečné dílo v krajinářské architektuře a citlivou kontextuální kultivaci veřejného prostoru. Absolvoval Fakultu architektury ČVUT v Praze (1947–1953), kde byl v roce 1965 jmenován kandidátem technických věd pro obor krajinářská architektura. Pracoval ve Výzkumném ústavu výstavby a architektury v Praze (1957–1965), působil na Technické univerzitě v Berlíně (1968–1973) a v pražském Státním ústavu pro rekonstrukci památkových měst a objektů (1973–1992). Od roku 1992 se věnoval tvorbě na volné noze. Vyučoval na AVU, UMPRUM a ČVUT. „Otakar Kuča patří k předním osobnostem české krajinářské, parkové a zahradní architektury. Teoreticky byl činný především v 60. letech, později se více zaměřoval na praxi obnovy historických zahrad a parků, projektoval ale také nové parky, sady

a veřejná prostranství. Pozoruhodná je především architektova celoživotní snaha kultivovat, chránit a harmonizovat přírodní a kulturní prostředí," napsal o něm Jan Dostálík na stránce archiweb.cz.

Ministerstvo kultury
26. října 2015

www.mkcr.cz/assets/zpravodajstvi/zpravy/Statni-ceny-a-Ceny-MKCR.pdf

STÁLE VÍCE MĚST ZŘIZUJE POZICI MĚSTSKÉHO ARCHITEKTA

Česká komora architektů před rokem představila manuál Městský architekt, jenž obcím a městům nabízí základní informace spojené s problematikou zřízení pozice městského architekta. Komora samosprávám nabídla možnost využít odborných konzultací v případě, že zavedení této funkce zvažují. Ze zkušeností ČKA nyní vyplývá, že obce a města tento servis vítají a že mnohdy samy cítí, že v jejich středu chybí právě odborník na architekturu a urbanismus.

Zjišťujeme, že komunální zastupitelé jsou městským architektům více než nakloněni, a nově se tak s touto pozicí můžeme setkávat např. v Českém Krumlově, Mnichově Hradišti i Žďáru nad Sázavou. Nerozhoduje přitom velikost sídla ani četnost historických objektů či památek. O městském architektovi proto uvažují jak sedmitisícové Šlapanice u Brna, tak druhé největší město republiky – čtyřsettisícové Brno. Téma městského architekta shledali jako zásadní i v Rožnově pod Radhoštěm, Břeclavi, Mariánských Lázních, Chomutově nebo Praze 17.

Co města nejčastěji trápí?

Samosprávy Komoru kontaktují také v případech, že již pozici ze svého působení znají, ale hledají její efektivnější využití. ČKA s městy konzultuje zejména způsob výběru vhodných kandidátů, jejich kompetence či možnosti úvazku této pozice. Hlavními problémy měst je především neznalost toho, co vlastně městský architekt může městu přinést. Zástupci Komory se rovněž setkávají s planými obavami politiků, že by jim architekt města mohl v rozhodovacích pravomocích takřkajíc „přerůst přes hlavu“. Přitom je opak pravdou – města v městském architektovi získají především partnera a rádce v oblasti architektury a urbanismu, nikoli arogantního sebestředného vůdce.

Podobné mýty často ČKA vyvrací i u architektonických soutěží, kde se samosprávy obávají, že s nimi odborná část poroty nebude dostatečně komunikovat a vybere návrh, který nebude vyhovovat zadání. Práce odborníků na architekturu a urbanismus zapojených do rozvoje města přitom nespočívá v uspokojování vlastních ambicí, ale jde skutečně o to, vybrat nejlepší možné řešení společně s vedením města a důkladně všechny varianty prodiskutovat.

Na rozvoj sídel je třeba pružně reagovat

V minulosti přitom nebyl rozvoj sídel tolik dramatický, prostředky na rozvoj byly získávány a investovány po generace systematicky, tak aby další generace profitovaly z vynaloženého úsilí. Tento model se začal s průmyslovou revolucí měnit, sílil tlak na větší a rychlejší rozvoj sídel, z čehož začala vznikat první nekoncepční rozhodnutí, rostly první průmyslové okrsky se svými koloniemi. Dnes přitom více než kdy dříve dochází k odcizení obyvatel od místa, kde žijí. Cílem zastupitelů by proto mělo být posílení společenské odpovědnosti, sounáležitosti s danou lokalitou a vzdělávání občanů v zájmu a péči o prostředí. A zde se v mediační roli může velmi dobře osvědčit právě městský architekt. Zároveň je cítit potřeba existence společenského konsenzu nad rozvojem území, a to ne pouze ve formě zákonných předpisů a norem, ale rovněž ve formě diskusního prostředí a skupin.

V okamžiku, kdy se municipalita s přihlédnutím k velikosti sídla rozhodne k vytvoření postu městského architekta, či dokonce k založení organizované skupiny pro řízení veřejné rozpravy k otázkám rozvoje sídla, dochází v území k udržování synergie kontinuity rozvoje území. Vyvarujeme se často velmi likvidačních výkyvů v rozvoji města či obce, jež jsou řízeny pouze výsledkem komunálních voleb. Druhým nezanedbatelným efektem je legitimizace rozhodovacích procesů prostřednictvím odborníků. Ti se nutně musí stát přímou součástí samosprávy a spolupůsobit při ochraně veřejných zájmů v oblasti investic a výstavby.

V případech zájmu o funkci městského architekta či účasti na seminářích v Poslanecké sněmovně, které Komora nejen v této otázce právě chystá, kontaktujte sekretáře Komory Ing. arch. Marii Špačkovou (marie.spackova@ccka.cz, +420 731 508 028).

25 LET OD ZALOŽENÍ ASOCIACE PRO URBANISMUS A ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ ČR

První schůzka přípravné skupiny se uskutečnila v únoru 1990. Následně se pak podařilo zahájit činnost občanského sdružení, která i nadále pramení především ze zájmu členů a příznivců poskytovat, přijímat a vyměňovat si znalosti a zkušenosti z oblasti urbanismu a územního plánování.

Založení Asociace

Dobrovolné sdružení odborníků zabývajících se urbanismem, architekturou a územním plánováním se začalo formovat na počátku roku 1990. První schůze přípravného výboru se konala 5. února 1990. V dubnu stejného roku se uskutečnila ustavující konference Asociace pro urbanismus a územní plánování. Na této konferenci byly schváleny Stanovy AUÚP, tajnou volbou zvolena sedmnáctičlenná Rada Asociace a tříčlenná Kontrolní komise. Do Rady byli zvoleni: Bedřich Falta, Jaroslav Horký, Jaroslav Josífek, Milan Körner, Antonín Kottbauer, Václav Mencl, Richard Mundil, Karel Nettwall, Václav Poštolka, Miroslav Řihošek, Karel Stránský, Jan Suchý, Jaroslav Svatoň, Miroslav Tůma, Miroslav Ulmann, Ladislav Venyš a Lumír Zenkl. Do Kontrolní komise byli zvoleni: Miloš Červený, Jaroslav Daněk a Jan Koutný. První zasedání

Rady Asociace se konalo 8. května 1990. Prvním předsedou Asociace byl zvolen Ing. Karel Nettwall, místopředsedy pak Ing. arch. Milan Körner a Ing. arch. Václav Mencl. Dále Rada jmenovala tajemníkem AUÚP Ing. arch. Petra Starčeviče.

Sekretariát Asociace se usídlil v Praze, Letenské ulici 5/120. K zajímavostem ještě patří v té době vysoký počet – 545 registrovaných zájemců o členství.

První Stanovy AUÚP byly Ministerstvem vnitra zaregistrovány dne 28. května 1990. Následně bylo vydáno 1. číslo Aktualit. V prosinci 1990 byl sestaven první seznam členů. Obsahoval celkem 220 řádných členů, přičemž 96 členů bylo z Prahy, 55 členů z Čech, 69 členů z Moravy a 1 člen byl ze Slovenska.

Rada složená ze zástupců všech regionů začala velice intenzivně pracovat. Usilovala o navázání spolupráce s ostatními odborně blízkými spolky, ministerstvy, vysokými školami, sdělovacími prostředky odbornými institucemi a zahraničními partnery. Za první rok činnosti se Rada sešla dvanáctkrát a připravila 1. shromáždění členů Asociace, které se uskutečnilo 28. května 1991 v Martinickém paláci v Praze.

Období formování Asociace a zaměření její činnosti (1991–1999)

V letech 1991–1993 spočívala tíha činnosti Asociace především na Radě a jednotlivých členech Asociace. Aktivita se postupně rozšiřovala a začala se projevovat potřeba větší operativnosti jednání orgánů Asociace. Proto bylo nezbytné obohatit stanovy o operativní orgán – sedmičlenné Předsednictvo Asociace, které zvolí Rada ze svých členů. Tyto změny byly potvrzeny Shromážděním členů v červnu 1993.

Po provedené úpravě Stanov Asociace a jejich registraci zvolila Rada na svém zasedání dne 21. 9. 1993 předsedou Ing. arch. Petra Starčeviče, místopředsedy Karla Nettwalla a Jaroslava Josífka, dále členy předsednictva Miroslava Bašeho, Milana Körnera, Jana Mužíka a Tomáše Sklenáře. Funkcí tajemníka byl pověřen Zdeněk Černý. V tomto období se sekretariát Asociace přesunul z Letenské do Radlické ulice v Praze 5.

V období 1993–1995 se orgány Asociace věnovaly především novele stavebního zákona. Bylo také třeba reagovat na klesající zájem členů o činnost Asociace a tím zlepšit účast na důležitých jednáních, zejména pak na Shromážděních členů. K tomu měly přispět konference a semináře tematicky zaměřené na aktuální problémy týkající se urbanistické tvorby a územně plánovací činnosti.

První dvoudenní odbornou akci s nosným tématem Suburbanizace připravilo předsednictvo na říjen 1995 do Čelákovic. V rámci tohoto semináře se také konalo volební Shromáždění členů. Nedostatečná účast členů ale vyústila v potřebu upravit Stanovy tak, aby umožňovaly korespondenční volby a hlasování. Složení nově zvolené Rady a kontrolní komise se tak dosti zdrželo. Korespondenční volby byly dokončeny až na počátku roku 1996.

Nově zvolená Rada se sešla dne 18. 4. 1996 a zvolila předsedou Asociace Ing. arch. Milana Körnera, místopředsedy Jana Mužíka a Karla Nettwalla.

V říjnu 1996 se uskutečnila druhá odborná akce pořádaná Asociací – dvoudenní seminář na téma Proměny městských center. Seminář se opět konal v Čelákovících. Přednesené příspěvky byly sestaveny do jednoho z prvních sborníků přednesených příspěvků, který Asociace vydala s podporou Ministerstva pro místní rozvoj.

V letech 1996 až 1998 připravila Asociace tři mezinárodní urbanistická sympozia Město a region na prahu 3. tisíciletí.

Další Shromáždění členů Asociace bylo svoláno v dubnu 1998 a navazovalo na seminář k tématu Výstavba nákupních center v ČR. Uskutečnilo se v prostorách hotelu Labe v Pardubicích. Byly zde formulovány dva hlavní úkoly pro vedení

Asociace: 1. připravit aktualizaci Stanov v návaznosti na aktuální legislativu, 2. připravit přijetí Asociace do Evropské rady urbanistů – ECTP (European Council of Town Planners).

Aktualizované Stanovy byly přijaty v červnu 1998. Korespondenční volbu členů Rady, tentokrát už na čtyřleté funkční období, potvrdila volební komise dne 26. 6. 1998.

Korespondenčně zvolená Rada se sešla 22. 9. 1998. Předsedou Asociace zvolila Jana Mužíka a místopředsedy Milana Košáře a Tomáše Sklenáře. Členy předsednictva byli zvoleni Milan Körner, Vlasta Poláčková, Vladimír Klajmon a Vít Řezáč. Kontrolní komise byla zvolena v tomto složení: Zdeněk Černý, Leopold Pšenčík a Karel Beránek. Na místo tajemnice se podařilo získat Ing. arch. Zuzanu Hrochovou.

Začátkem roku 1999 podala Asociace žádost o přijetí za člena Evropské rady urbanistů (ECTP). Přípravu žádosti inicioval a většinu podkladů připravil Jan Slanina. Asociace pro urbanismus a územní plánování se stala koncem roku 1999 členem ECTP.

Od začátku roku 1999 má Asociace také své logo navržené Milanem Košářem.

Asociace na počátku 21. století

Na počátku tohoto období se pozice Asociace a její hlavní činnosti ustálily. V roce 2002 bylo potvrzeno řádné členství v Evropské radě urbanistů a v roce 2004 byla Asociace ECTP pověřena uspořádáním mezinárodní konference Proměny střeoevropského prostoru, která se uskutečnila v Rytířském sále Senátu ČR. Součástí programu konference bylo zasedání členů ECTP a vyhlášení výsledků mezinárodní soutěže urbanistických prací delegovaných členskými zeměmi. Od přijetí Asociace do ECTP se naši zástupci dvakrát ročně účastní jednání evropské rady urbanistů.

Asociace má stále kolem 240 řádných členů, s tendencí mírného růstu.

Od roku 2014 je Asociace členem Rady výstavby SIA.

Shromáždění členů Asociace stanoví pro každý rok hlavní směry činnosti a úkoly pro Radu, případně i Předsednictvo Asociace.

Rada Asociace má 15 členů, kteří jsou zvoleni Shromážděním členů na čtyřleté období. Rada volí 7 členů Předsednictva, předsedu a dva místopředsedy. Schází se třikrát až čtyřikrát ročně, rozhoduje o pořádní konkrétních akcí a konkretizuje a upřesňuje úkoly pro Předsednictvo.

Současné složení Rady Asociace: Petr Durdík, Petr Vávra, Vít Řezáč, Jan Mužík, Tomáš Sklenář, Milan Košář, Petr Gajdušek, Jana Kaválková, Filip Novosád, Vladimír Mackovič, Jana Janíková, Iveta Laštůvková, Romana Vačkářová, Pavel Koubek, Václav Jetel.

Předsednictvo se schází pravidelně, minimálně jednou měsíčně. Naplňuje usnesení výročních Shromáždění členů Asociace, operativně vyřizuje aktuální potřeby, řídí přípravu pravidelných odborných akcí, studijních a poznávacích cest a zajišťuje konzultační, expertní a posuzovatelskou činnost. Při naplňování úkolů se Předsednictvo opírá také o řadu aktivních členů Asociace ze všech regionů ČR. Současné složení Předsednictva: Petr Durdík, Petr Vávra, Vít Řezáč, Jan Mužík, Tomáš Sklenář, Pavel Koubek, Vladimír Mackovič.

Předsedou Asociace je doc. Ing. arch. Petr Durdík.

Kontrolní komise je tříčlenná. O provedené kontrole podává zprávu na Shromáždění členů. Současné složení Kontrolní komise: Zdeněk Černý, Vlasta Poláčková, Alena Hořejší.

Tajemnicí Asociace je Zuzana Hrochová.

Prostory a zázemí pro jednání předsednictva poskytuje Katedra urbanismu a územního plánování Stavební fakulty ČVUT v Praze.

Od počátku roku 2000 má Asociace své internetové stránky www.urbanismus.cz. Na jejich vzniku se podíleli Vít Řezáč a Zdeněk Černý.

Příběh řeky, autor: Casua, vítěz 1. ročníku soutěže o Cenu Asociace pro urbanismus a územní plánování, 2007. V dalších letech získaly cenu: 2008 – studie rekonstrukce Vaňorného náměstí ve Vysokém Mýtě (Milan Košař), 2009 – územní studie Hostýn (Jan Slanina), 2011 – TEATRUM MUNDI – Krajinná kompozice Jaroměřsko (Atelier Charvát), 2012 – Park Rochus – revitalizace vojenského cvičiště v Uherském Hradišti (Pavel Šupka) a Malé náměstí v Železném Brodě (Jana Benešová)

Asociace připravuje a organizuje konference, semináře a workshopy.

Jedním z hlavních cílů konferencí, seminářů a workshopů je šířit výsledky odborné činnosti na celém území ČR a současně seznamovat účastníky konferencí s lokálními jedinečnostmi. Konference se proto konají téměř vždy v jiném městě. Asociace a hlavně přípravné týmy se těší z trvalého zájmu o tyto akce. Je to nejen výběrem témat, pojetím a kvalitou programu, ale také společenskou úrovní. Na přípravě konferencí se vždy podílí zástupci místní samosprávy a často také pracovníci odboru územního plánování MMR. Od roku 2011 se k oblíbeným odborným akcím přidaly také obsahově podrobněji pojaté workshopy, které Asociace připravuje ve spolupráci s Katedrou urbanismu a územního plánování Fakulty stavební ČVUT v Praze. Za období 1999–2015 uspořádala Asociace 34 konferencí a 5 workshopů.

Studijní cesty

Asociace připravuje jednu až dvě studijní cesty ročně. Především zásluhou T. Sklenáře se daří připravit program obsahující prohlídky objektů, architektonických souborů, měst, krajiny a různých jedinečností. Součástí programu jsou také přednášky a prezentace prací zahraničních kolegů. V období 1999–2015 pořádala Asociace 23 studijních cest.

Posuzovatelská a expertní činnost

Garantem prací je Asociace. Tým posuzovatelů vždy vede řádný člen Asociace. Před předáním posudku objednateli projedná práci Předsednictvo. Na honoráře zpracovatelskému týmu připadá zpravidla 90 % z fakturované částky. V období 1999–2015 bylo předáno přes dvacet prací.

Cena Asociace

Asociace organizuje od roku 2007 soutěžní přehlídku zpracovaných urbanistických a územně plánovacích prací. Soutěž je vyhlašována každý rok a porota hodnotí přihlášené práce vždy před Shromážděním členů. Vybrané práce postupují do soutěže ECTP.

Aktuality a publikace

Od svého vzniku vydává Asociace občanský časopis Aktuality. Do čísla 92 zajišťoval redakci Zdeněk Černý a od čísla 93 je redaktorkou Tamara Blatová. Aktuality jsou pýchou Asociace a cennou propagací její práce nejen mezi řádnými členy.

Asociace také vydala tyto publikace: Stavební řád pro Království české z roku 1889, M. Košař, Charty moderního urbanismu, Jiří Hruza, nakladatelství Agora – Zdeněk Černý, 2002. Dále s podporou MMR Sborníky příspěvků z pravidelných konferencí. Za období 1996–2015 je to celkem 25 sborníků.

Podpora poskytovaná Asociací partnerům a jejich akcím

Asociace je od roku 1999 členem občanského sdružení EUROPLAN CZ. Asociace podporuje tuto činnost EUROPLANU také finančním příspěvkem. Dále Asociace podporuje studentskou soutěž O nejlepší urbanistický projekt. Asociace vysílá svého zástupce do poroty a každoročně přispívá na ceny. Od roku 2008 se Asociace účastní mezinárodního festivalu architektury Architecture Week. Asociace se podílí na obsahové i organizační přípravě alespoň jedné z akcí festivalu.

doc. Ing. arch. Jan Mužík, CSc.
člen předsednictva AUÚP ČR

ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE PRO PROJEKTANTY

Ústav územního rozvoje (ÚÚR), který byl založen v roce 1994 jako rozpočtová organizace, je dnes organizační složkou Ministerstva pro místní rozvoj ČR (MMR). Mezi úkoly, kterými byl od svého založení pověřen, patří mj. i služba široké odborné veřejnosti. V následujícím textu jsou uvedeny hlavní pomůcky, které mohou využívat při své práci projektanti ÚPD.

Příručky Limity využití území a Dotčené orgány v procesu územního plánování

ÚÚR vydal v roce 1995 příručku s názvem Limity využití území – celostátně platné limity. Příručka vznikla z potřeby poskytnout užitečné podklady pro práci při pořizování územně plánovací dokumentace (ÚPD) a územně plánovacích podkladů (ÚPP). Jejím posláním je usnadnění orientace v řadě obecných právních předpisů, regulujících využití území. Nezabývá se limity vyplývajícími z vlastností území, protože se jedná o specifické údaje, které nelze v celostátním měřítku zobecňovat. Příručka se během několika let stala využívanou pomůckou a bylo rozhodnuto o její trvalé aktualizaci. Po následujících tištěných vydáních z let 1999 a 2007 bylo přistoupeno k internetové prezentaci, která je na webu vždy v únoru a srpnu příslušného roku aktualizována.

Ústav územního rozvoje vydal v roce 1999 publikaci Dotčené orgány státní správy v procesu územního plánování a územního řízení. Obsahovala výčet všech dotčených orgánů státní správy spolupůsobících v procesu pořizování územně plánovací dokumentace a v územních řízeních podle stavebního zákona s přiřazením právních předpisů v jejich působnosti včetně citací příslušných ustanovení těchto předpisů. Příručka byla s ohledem na změny v legislativě vydána znovu

v roce 2003 a 2006. Stejně jako předcházející pomůcka i tato vyvolala u odborné veřejnosti příznivý ohlas, a bylo proto rozhodnuto o její trvalé aktualizaci (čtyřikrát ročně) formou internetové prezentace.

www.uur.cz
Publikační činnost a knihovna
internetové prezentace

Portál územního plánování

Portál územního plánování byl uveden do provozu Ústavem územního rozvoje v roce 2004. Jeho cílem je směřovat k vytváření otevřeného a průběžně aktualizovaného systému odkazů na relevantní informace v oblasti územního plánování a územního rozvoje, jež vyplývají zejména z činností ÚÚR, MMR a ostatních orgánů veřejné správy a odborných institucí. Je určen pro veřejnou správu, odbornou i laickou veřejnost. Lze zde najít odkazy na mezinárodní souvislosti, strategické a koncepční dokumenty v ČR, nástroje územního plánování, obecné informace o území, oborové informace o území, instituce a další.

www.uur.cz
Územní plánování a stavební řád
Portál územního plánování

Principy a pravidla územního plánování

Principy a pravidla územního plánování zpracoval ÚÚR jako výzkumný úkol ve třech etapách od roku 2005 do konce roku 2006. V souladu se zadáním projektu byla příručka koncipována tak, aby umožňovala doplňování a aktualizaci, což se také pravidelně děje. Při prezentaci na webových stránkách jsou texty vždy opatřeny datem poslední aktualizace, aby bylo možno průběžně sledovat aktuálnost jednotlivých částí.

Odborná pomůcka obsahuje následující problémové okruhy:

- A. Principy udržitelného rozvoje území
- B. Koncepce územního rozvoje ČR
- C. Funkční složky
- D. Územní plánování, jeho orgány, nástroje a vazby
- E. Pojmy

www.uur.cz
Územní plánování a stavební řád
Principy a pravidla územního plánování

Metodiky na úseku územního plánování

Významnou částí práce ÚÚR jsou stanoviska a metodiky na úseku územního plánování. Metodiky jsou zpracovávány a odsouhlasovány Odborem územního plánování MMR a reagují na aktuální potřeby odborné veřejnosti a na změny, vyvolané novelami stavebního zákona.

www.uur.cz
Stanoviska a metodiky
v oblasti územního plánování

Časopis Urbanismus a územní rozvoj

Jde o odborné recenzované periodikum určené pro potřeby odborné veřejnosti v oborech územní plánování a územní rozvoj, urbanismus, regionální politika a regionální rozvoj, bydlení a cestovní ruch. V oblasti územního plánování je jediným periodikem v ČR zaměřeným na tuto problematiku. Časopis se stálými přílohami Pořizovatelská praxe, Stavební správní praxe a Výběr z databáze knihovny ÚÚR vychází šestkrát ročně. Kromě pravidelných příloh vycházejí i mimořádné monotematické přílohy.

www.uur.cz
Publikační činnost a knihovna
Časopis Urbanismus a územní rozvoj

Knihovna Ústavu územního rozvoje

Knihovní fond obsahuje knihy, české i zahraniční časopisy, zprávy, překlady, statistické ročenky, slovníky, encyklopedie, plány měst, turistické mapy, atlasy a elektronické zdroje. Odborná knihovna má přibližně 12 000 knihovních jednotek, odebírá asi 35 titulů českých a kolem 20 titulů zahraničních časopisů, má okolo 800 zpráv a přibližně 100 E-zdrojů.

www.uur.cz
Publikační činnost a knihovna
Knihovna

V tomto krátkém výčtu činností a úkolů ÚÚR nelze zveřejnit všechny výsledky práce ÚÚR, které mohou projektanti při své práci využít. Závěrem chci proto alespoň doporučit připravovanou publikaci s pracovním názvem Principy a zásady urbanistické kompozice v příkladech, kterou budou moci projektanti využít zejména při jednání s laickou veřejností. Publikace bude zveřejněna na stránkách ÚÚR začátkem roku 2016.

Ing. Alena Navrátilová
Ústav územního rozvoje, MMR

150. VÝROČÍ ZALOŽENÍ SPOLKU ARCHITEKTŮ A INŽENÝRŮ V ČESKÝCH ZEMÍCH

V roce 2015 slaví česká technická veřejnost 150. výročí založení Spolku inženýrů a architektů v království Českém (SIA), na jehož tradici mimo jiné navazuje i Český svaz stavebních inženýrů. Prezidium ČSSI ve spolupráci se ČKAIT a ČKA se proto rozhodlo upozornit veřejnost na toto výročí řadou aktivit, kterými nejen připomíná toto úctyhodné jubileum, ale rovněž zdůrazňuje význam profese architekta a inženýra pro celou společnost.

V polovině října se např. uskutečnila odborná mezinárodní konference v Plasích na téma Spolupráce sousedních zemí při hospodaření s vodou a ochraně před povodněmi. Tato akce, která se rovněž stala součástí programu akcí Plzeň 2015 – Evropské hlavní město kultury, byla současně oficiálním zahájením odborné kongresové činnosti Centra stavitelského dědictví Národního technického muzea v klášteře Plasy.

Další zásadní aktivitou oslavy tohoto významného výročí je anketa TOP TEN osobností stavitelství a architektury 1865–2015. V anketě, která byla přístupná na www.150letsia.cz, mohla odborná i laická veřejnost hlasovat o nejvýznamnějších osobnostech z oborů architektury a stavebnictví, které se mimořádně zapsaly do vzhledu naší země a svými díly pozitivně změnily za uplynulých 150 let města, obce i krajinu. Cílem

ankety tak nebylo ocenit žijící osobnosti, ale spíše připomenutí děl našich otců a dědů, která stále vidáme a používáme, a nemělo by se zapomenout, kdo je jejich architektem a stavitel.

Výsledky ankety byly následně vyhlášeny na slavnostním setkání v Betlémské kapli 31. října 2015:

- 1 Josef Gočár
- 2 Stanislav Bechyně
- 3 Karel Prager
- 4 Josef Hlávka
- 5 Karel Hubáček
- 6 Dušan Jurkovič
- 7 Jan Kotěra
- 8 Adolf Loos
- 9 Josip Plečnik
- 10 Bohuslav Fuchs

Představen zde byl rovněž „Strom života“ spolků činných v oboru stavebnictví a architektury, které působily v období 1865–2015 na našem území, a pokřtěn Almanach ČSSI vydaný k výročí SIA. Slavnostní setkání bylo pořádáno ve spolupráci s vedením ČVUT. Pozvání byli přední představitelé státní správy, samosprávy, odborných spolků a odborných škol, představitelé národních a mezinárodních asociací, architektů, projektantů, dodavatelů staveb i výrobců stavebních hmot.

Ve spolupráci s Národním technickým muzeem v Praze byla také zejména pro mládež připravena expozice týkající se stavebnictví a architektury a v okolí NTM bude připravena pro veřejnost výstava současných stavebních strojů, kterou se budou prezentovat významní dodavatelé staveb a stavebních strojů. Součástí připravovaných akcí je i související výstava s názvem 150 let SIA s podtitulem Výstava k 150. výročí založení „Spolku architektů a inženýrů v království Českém“, o významných osobnostech a jejich stavbách, které představují špičku v českém stavitelství. Výstava byla odstartována vernisáží v Betlémské kapli a během následujícího období by měla putovat z Prahy do Ostravy, Brna a dalších míst nejen v ČR. Bude ukazovat to nejlepší o českém stavitelství a architektuře, včetně současných staveb, které nejsou k velké škodě vždy mediálně známé. K výstavě bude vydán katalog v českém a anglickém jazyce.

Veškeré aktivity k 150. výročí založení Spolku architektů a inženýrů v království Českém (SIA) jsou zveřejněny na www.150letsia.cz.

PROGRAM ARCHITEKTURA PRO VENKOV

Před komunálními volbami 2014 Česká komora architektů vydala program Architektura pro komunální politiku. V zásadě se jedná o soubor doporučení, „politiku architektury“, na komunální úrovni. Materiál u zástupců samospráv zaznamenal velký ohlas a řada z nich se k němu otevřeně přihlásila ve svém programovém prohlášení. Stále více politiků se tedy zajímá o to, co by jim mělo být vlastní – péči o naše bezprostřední prostředí, jež se přímo odráží na kvalitě našich životů. S cílem tento zájem ještě více posílit i u vedení menších měst a obcí, kde je situace vzhledem k napjatému rozpočtu mnohdy problematická, jsme vytvořili odvozený dokument zaměřený přímo na venkov.

Souborem doporučení však spolupráce Komory s obcemi rozhodně nekončí. Předložený materiál je do jisté míry velmi obecný, je proto vhodné jej doplnit o konkrétní místní problémy, jež je následně možné konzultovat s odborníky na danou problematiku z řad členů České komory architektů. Zároveň klademe velký důraz na participaci a zapojení veřejnosti. *„V našich městech a obcích nepochybně funguje celá řada místních osobností, které již podobně postupují i bez znalosti slov, jako jsou participace či strategický plán. Předložený text má ale pomoci k systematictějšímu přístupu a hlavně snazšímu předávání zkušeností,“* podotýká architekt Petr Lešek, autor programu Architektura pro venkov.

A co by mělo být v centru pozornosti místních zastupitelů? Je to např. zvýšený zájem o kvalitní podobu strategického plánu obcí a měst a následně uplatňování vizí v něm obsažených. Jasnou a srozumitelnou podobu by měl mít i územní plán, který na strategii obce navazuje. S architekturou souvisí i odpovědná správa obecního majetku a včasná příprava projektů nejen pro možné dotace a rovněž angažování obecního architekta. Jeho působnost může překlenout problém s nedostatečným vzděláváním občanů v zájmu a péči o prostředí, jež vede k pasivitě a nezájmu.

Česká komora architektů v neposlední řadě upozorňuje také na výhody architektonických soutěží. Většina obcí přitom vybírá zpracovatele veřejných projektových zakázek pouze podle ceny, bez ohledu na kvalitu. Kvalitní projekt přitom zahrnuje nejen cenu budoucí stavby, ale i ekonomiku stavby a jejího provozu. Obavy z neefektivního rozvoje a nedostatečné kontinuity započatých prací pak pomůže překlenout harmonogram pro dané volební období. Předem stanovené priority a závazné termíny vymezí kompetence a napoví, co se bude s konkrétními plány dít i po volbách. Kvalitní příklady z malých obcí, které zvolily pro zadání zpracování územního plánu nebo projektu budovy či veřejného prostranství architektonickou soutěž, jsou důkazem výhodnosti takového postupu. Jmenujme například Hostomice, Máslovice, Čkyně, Úholičky, Nelahozeves, Chýně nebo Doubravník.

Kompletní znění programu Architektura pro komunální politiku i Architektura pro venkov jsou k dispozici na webových stránkách v sekci ČKA a podrubrace Témata ČKA (www.cka.cz/cs/cka/tema-CKA).

POKRAČOVÁNÍ 99 DOMŮ

Autorský tým Ján Stempel a Jan Jakub Tesař připravuje pokračování úspěšné a dnes již rozebrané knihy 99 domů, kterou v roce 2012 vydalo nakladatelství KANT. Autoři opět chtějí laické i odborné veřejnosti představit to nejlepší, co u nás bylo postaveno v segmentu individuálního bydlení, a žádají architektky o zaslání realizací, případně o upozornění na zajímavé práce jiných architektů a také o rozšíření této výzvy. Data ke každému domu se shromažďují prostřednictvím webového formuláře: www.stempel.cz/99domu. Termín pro odevzdání podkladů je do 31. prosince 2015. Více informací na webu ČKA a e-mailu 99domu@stempel.cz.

Ing. arch. Jan Jakub Tesař

MOŽNOSTI ČERPÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ NA PODPORU ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ Z INTEGROVA- NÉHO REGIONÁLNÍHO OPERAČNÍHO PROGRAMU A NÁRODNÍHO PROGRAMU

Z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP) v rámci specifického cíle 3.3 Podpora pořizování a uplatňování dokumentů územního rozvoje byly vyhlášeny výzvy na územní plány, jejich změny, regulační plány a územní studie. Národní program (NP) Podpora územně plánovacích činností obcí nezapomíná na malé obce. Dotační titul územní plán je určen právě jim.

INTEGROVANÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM

IROP je rozdělen do čtyř hlavních oblastí – os. Součástí prioritní osy 3 – Dobrá správa územní a zefektivnění veřejných institucí je specifický cíl 3.3 Podpora pořizování a uplatňování dokumentů územního rozvoje (SC 3.3 IROP).

V celém specifickém cíli 3.3 IROP jsou příjemci pouze obce s rozšířenou působností (ORP).

Územní plány

Dne 31. 7. 2015 byla vyhlášena 2. výzva IROP zaměřená na zpracování územních plánů a zpracování změn územních plánů. Příjem elektronických žádostí o podporu, prostřednictvím aplikace MS2014+ (<https://mseu.mssf.cz>), byl zahájen 14. 9. 2015 a ve stejný den byla k této výzvě vydána upravená Specifická pravidla pro žadatele a příjemce včetně příslušných příloh, doplňující jejich původní verzi z 31. 7. 2015 (Pravidla pro žadatele a příjemce mají dvě části, Obecná a Specifická pravidla; oboje jsou pro žadatele a příjemce závazná od data jejich platnosti). Datum ukončení příjmu žádostí je stanoveno

na 31. 3. 2017. O případném dřívějším uzavření výzvy, např. z důvodu vyčerpání finančních prostředků ve výzvě, bude informovat Řídící orgán IROP veřejnost a žadatele minimálně 20 pracovních dnů předem na webových stránkách www.dota-ceeu.cz.

Z hlediska projektového řízení jsou důležitými daty zahájení a ukončení realizace projektu a samozřejmě podmínka, že realizace nesmí být ukončena před datem podání žádosti o podporu. Datum zahájení projektu na územní plán/změnu územního plánu je stanoveno od 1. 1. 2014 a datum ukončení realizace projektu na územní plán/změnu územního plánu je stanoveno do 31. 12. 2019. Podrobnější definice zahájení a ukončení projektu je následující: Datem zahájení realizace projektu na zpracování územního plánu se rozumí den, kdy zastupitelstvo schválilo svým usnesením zadání územního plánu, nejdříve 1. 1. 2014, a datem zahájení realizace projektu na zpracování změny územního plánu se rozumí den, kdy zastupitelstvo schválilo svým usnesením zadání změny územního plánu nebo schválilo svým usnesením zprávu o uplatňování územního plánu, která obsahuje pokyny pro zpracování návrhu změny územního plánu, nejdříve 1. 1. 2014; datem ukončení realizace projektu na územní plán nebo na změnu územního plánu je datum předání upraveného návrhu územního plánu nebo změny územního plánu po veřejném projednání pořizovateli.

Celková alokace této výzvy je 630 mil. Kč, z čehož 85 % je financováno z Evropského fondu regionálního rozvoje (535,5 mil. Kč), 5 % ze státního rozpočtu (31,5 mil. Kč) a zbývající část, tedy 10 %, je hrazena příjemcem (63 mil. Kč).

Vzhledem k zaměření IROP, zejména podporovat finančně velké projekty, byly v rámci této výzvy nastaveny minimální limity celkových způsobilých výdajů, u územních plánů na 450 tis. Kč, u změn územních plánů na 250 tis. Kč. Maximální výše celkových způsobilých výdajů stanovena nebyla.

V případě územních plánů mohou o podporu žádat všechny ORP. Ty ORP, které měly územní plán financovaný z oblasti intervence 5.3 Integrovaného operačního programu (IOP), mohou o podporu žádat až po uběhnutí pětileté doby udržitelnosti projektu z IOP. Tato podmínka se nevztahuje na zpracování změn územních plánů, tedy pokud ORP financovala územní plán z oblasti intervence 5.3 IOP, může financovat změnu tohoto územního plánu ze SC 3.3 IROP, aniž by čekala na uplynutí doby udržitelnosti územního plánu. Změny územních plánů budou však podpořeny jen u územních plánů vydaných po 1. 1. 2007 a nutnost změny musí vyplývat z územní studie zaměřené na veřejnou infrastrukturu nebo na řešení krajiny (výdaje na změny územního plánu, nevyplyvající z územní studie, zaměřené na veřejnou infrastrukturu či řešení krajiny, jsou nezpůsobilými výdaji).

Mezi způsobilé výdaje patří zejména: zpracování návrhu územního plánu nebo změny územního plánu pro společné jednání, vyhodnocení vlivů územního plánu nebo změny územního plánu na udržitelný rozvoj území, úprava návrhu pro veřejné projednání a úprava návrhu po veřejném projednání. Úhrada úpravy návrhu po opakovaném veřejném projednání již nepatří mezi způsobilé výdaje. Dotační titul se nevztahuje na nové územní plány pořizované tzv. „překlopením“ podle přechodných ustanovení stavebního zákona. Bližší informace ke způsobilým a nezpůsobilým výdajům najdou žadatelé ve Specifických pravidlech výzvy pro žadatele a příjemce.

Regulační plány

Dne 16. 9. 2015 byla vyhlášena 3. výzva IROP zaměřená na zpracování regulačních plánů z vlastního podnětu obce nenahrazujících územní rozhodnutí. Příjem elektronických žádostí o podporu, prostřednictvím aplikace MS2014+ (<https://mseu.mssf.cz>), byl zahájen 1. 10. 2015. Datum ukončení příjmu žádostí je stanoveno na 31. 3. 2017. Případně

dřívější uzavření výzvy bude oznámeno, obdobně jako u výzvy č. 2 IROP, na webových stránkách MMR.

Obecně je datum zahájení projektu na regulační plán stanoveno od 1. 1. 2014 a datum ukončení realizace projektu na regulační plán je stanoveno do 31. 12. 2019.

Datem zahájení realizace projektu na zpracování regulačního plánu z vlastního podnětu obce nenahrazujícího územní rozhodnutí se rozumí:

- den, kdy zastupitelstvo schválilo svým usnesením zadání regulačního plánu, nejdříve 1. 1. 2014, nebo
- den předání zadání regulačního plánu zhotoviteli (projektantovi), je-li vydání regulačního plánu uloženo jako podmínka pro rozhodování o změnách v území v územním plánu, jehož součástí je zadání regulačního plánu, nejdříve 1. 1. 2014.

Datem ukončení realizace projektu na regulační plán je datum předání upraveného návrhu regulačního plánu po veřejném projednání pořizovateli. Úhrada úpravy regulačního plánu po opakovaném veřejném projednání již není způsobilým výdajem.

Celková alokace této výzvy je (po schválení realokace Řídícím orgánem IROP ze dne 10. 9. 2015) 235,2 mil. Kč., z čehož 85 % je financováno z Evropského fondu regionálního rozvoje (199,92 mil. Kč), 5 % ze státního rozpočtu (11,76 mil. Kč) a zbývající část, tedy 10 %, je hrazena příjemcem (23,52 mil. Kč).

Rovněž u této výzvy je nastaven minimální limit celkových způsobilých výdajů, v tomto případě 200 tis. Kč pro jeden projekt (projekt však může zahrnovat více regulačních plánů). Maximální výše celkových způsobilých výdajů stanovena není.

O dotaci na regulační plán mohou žádat všechny ORP, zásadní podmínkou je pouze, že se musí jednat o regulační plán z vlastního podnětu obce nenahrazující územní rozhodnutí. V případě regulačních plánů, jejichž zadání je součástí územního plánu, není podstatné, zda se jedná o územní plán vydaný po 1. 1. 2007.

Mezi způsobilé výdaje dle Specifických pravidel výzvy pro žadatele a příjemce patří zejména: zpracování návrhu regulačního plánu pro společné jednání, úprava návrhu pro veřejné projednání a úprava návrhu po prvním veřejném projednání. Bližší informace ke způsobilým a nezpůsobilým výdajům najdou žadatelé ve Specifických pravidlech výzvy pro žadatele a příjemce.

Územní studie

Dne 8. 10. 2015 byla vyhlášena 9. výzva IROP zaměřená na zpracování územních studií. Obdobně jako u předchozích podporovaných aktivit příjem elektronických žádostí probíhá od 29. 10. 2015 prostřednictvím aplikace MS2014+. Datum ukončení příjmu žádostí je rovněž stanoveno na 31. 3. 2017.

Realizace projektu na územní studii je možná v období od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2019.

Datem zahájení realizace projektu na územní studii se rozumí den předání zadání územní studie zhotoviteli (projektantovi), nejdříve 1. 1. 2014. Pokud projekt obsahuje více územních studií, jedná se o datum prvního zadání územní studie předané zhotoviteli.

- Datem ukončení realizace projektu na územní studii je:
- a) podání návrhu na vložení údajů o této studii do Evidence územně plánovací činnosti po schválení možnosti jejího využití pořizovatelem (v případě ORP, která nemá pověření Krajského úřadu dle stavebního zákona). Pokud projekt obsahuje více územních studií, jedná se o datum podání návrhu na vložení údajů o studii do Evidence územně plánovací činnosti po schválení možnosti jejího využití pořizovatelem, které proběhlo jako poslední; nebo
 - b) vložení údajů o studii do Evidence územně plánovací

činnosti po schválení možnosti jejího využití pořizovatelem (v případě, že ORP má pověření Krajského úřadu dle stavebního zákona). Pokud projekt obsahuje více územních studií, jedná se o datum vložení údajů o studii do Evidence územně plánovací činnosti po schválení možnosti jejího využití pořizovatelem, které proběhlo jako poslední.

Celková alokace této výzvy je 450 mil. Kč, z čehož 85 % je financováno z Evropského fondu regionálního rozvoje (382,5 mil. Kč), 5 % ze státního rozpočtu (22,5 mil. Kč) a zbývající část, tedy 10 %, je hrazena příjemcem (45 mil. Kč).

Také u této výzvy je nastaven minimální limit celkových způsobilých výdajů, a to ve výši 200 tis. Kč pro jeden projekt (projekt však může zahrnovat více územních studií). Maximální výše celkových způsobilých výdajů stanovena není.

Územní studie podporované ze SC 3.3 IROP musí být zaměřeny na:

- veřejnou infrastrukturu (a to technickou a dopravní infrastrukturu nebo veřejná prostranství),
- na řešení krajiny.

Projekty na zpracování územních studií se mohou, na rozdíl od projektů na územní a regulační plány, realizovat v celém správním obvodu obce s rozšířenou působností. Příjemcem dotace a tým, kdo uzavírá smlouvu se zhotovitelem, musí vždy být ORP.

Dále pak musí projekty na zpracování územních studií splňovat tato specifická kritéria:

- územní studie ORP je zpracována na akci veřejné technické infrastruktury ve vazbě na TEN-E (transevropské energetické sítě) nebo na záměry vyplývající z Politiky územního rozvoje ČR (PÚR) na území správního obvodu ORP, nebo
- územní studie ORP je zpracována na akci veřejné dopravní infrastruktury ve vazbě na TEN-T (transevropské dopravní sítě) nebo na záměry vyplývající z PÚR na území správního obvodu ORP, nebo
- územní studie ORP je zpracována na veřejná prostranství pro vybrané území správního obvodu ORP, nebo
- územní studie řeší krajinu podrobně ve všech souvislostech ve vazbě na zelenou infrastrukturu, Adaptační strategii EU, protipovodňovou ochranu a Evropskou úmluvu o krajině na území správního obvodu ORP (řešené území územní studie krajiny musí být vždy vymezeno pouze v rozsahu celého správního obvodu obce s rozšířenou působností, v souladu s metodickým pokynem Zadání územní studie krajiny).

Mezi způsobilé výdaje dle Specifických pravidel výzvy pro žadatele a příjemce patří zejména: výdaje na nezbytné doplňující průzkumy a rozborů související se zpracováním územní studie v rámci projektu, zpracování územní studie a úprava územní studie pro schválení možnosti jejího využití pořizovatelem. Bližší informace ke způsobilým a nezpůsobilým výdajům najdou žadatelé (jako u předchozích dvou výzev) ve Specifických pravidlech výzvy pro žadatele a příjemce.

Informace ke SC 3.3 poskytuje Centrum pro regionální rozvoj České republiky. Podrobnější informace k výzvám z IROP najdete také na www.dotaceEu.cz/irop.

NOVÝ NÁRODNÍ PROGRAM NA PODPORU ÚZEMNĚ
PLÁNOVACÍCH ČINNOSTÍ OBCÍ

MMR dne 1. 11. 2015 vyhlásilo výzvu na dotační titul „územní plán“, která je vyhlášena z nového národního programu Podpora územně plánovacích činností obcí (117D05), respektive z jeho podprogramu Podpora územně plánovacích dokumentací obcí (117D0510). Příjem žádostí bude ukončen dne 15. 1. 2016.

Cílem dotačního titulu „územní plán“ je podpora porřízení územních plánů formou dotace, která bude poskytována obcím (mimo obce s rozšířenou působností, hl. město Prahu a mimo obce, které pořídily/pořizují územní plán z Integrovaného operačního programu nebo Programu rozvoje venkova). Tato dotace může být poskytnuta obcím, které nemají žádný územní plán, nebo mají územní plán obce nebo územní plán sídelního útvaru a jeho platnost skončí do 31. 12. 2020 (tj. územní plán schválený před 1. 1. 2007). Dotační titul se nevztahuje na územní plány pořizované tzv. „překlopením“ podle přechodných ustanovení stavebního zákona.

Ze státního rozpočtu na rok 2016 MMR předjednálo s Ministerstvem financí na tento dotační titul 20 mil. Kč. Výše dotace na jeden územní plán je stanovena ve výši max. 80 % skutečně vynaložených uznatelných nákladů, maximálně však 400 tis. Kč. Financovány budou dvě etapy zpracování územního plánu, a to návrh pro společné jednání a návrh pro veřejné projednání (včetně případného vyhodnocení vlivu na udržitelný rozvoj území). Pro předložení žádosti bude třeba mít již uzavřenou smlouvu s projektantem územního plánu. Víceleté financování projektů (akcí) je možné.

Podrobnější informace jsou zveřejněny na stránkách MMR, www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Programy-a-dotace.

Ing. Ilona Kunešová
Ing. Filip Novosád
Odbor územního plánování
Ministerstvo pro místní rozvoj

Vladimír Dedeček, Administrativní budova na Zahradnícké ulici v Bratislavě, snímek Archiv Oddelňa architektúry ÚSTARCH SAV, GJF

Výstava

VLADIMÍR DĚDEČEK: PRÁCA

21. 11.–31. 12. 2015

Galerie Jaroslava Fragnera,
Betlémské nám. 5a, Praha 1

Projekt je sondou do myšlení architekta, jehož dílo dosud rezonuje ve slovenském architektonickém diskurzu a významně formuje prostor a identitu řady slovenských měst. Architekt je neprávem známý především jako autor kontroverzních, monumentálních děl a konceptů. Projevuje se pílí a hlubokým ponorem do velkého množství architektonických úloh. Za svoji téměř padesátiletou kariéru vyprojektoval více než 90 architektonických děl. Známá je např. budova Slovenské zemědělské univerzity v Nitře z roku 1966 (od roku 2014 národní kulturní památka) či Nejvyšší soud Slovenské republiky v Bratislavě z roku 1991. Jeho rukopis charakterizuje důraz na rytmus, sochařskou plasticitu, která však nikdy nepřesáhla jednoznačnost základních geometrických útvarů. Vždy zůstával věrný svému modernímu konceptu. Výstava není vyčerpávající retrospektivou, ale představuje Dedečka (nar. 1929) prostřednictvím jeho vlastních slov a odhaluje tak práci jednoho z posledních slovenských architektů první poválečné generace.

www.gjf.cz

Holy Redeemer Church, Tenerife, Menis Arquitectos
foto archiv GJF

Adolf Benš, Elektrické podniky hl. m. Prahy, 1926–1934

Výstava

SAKRÁLNÍ PROSTOR

18. 12. 2015–17. 1. 2016
Galerie Jaroslava Fragnera,
Betlémské nám. 5a, Praha 1

Čtyřicet vybraných příkladů současné sakrální architektury, převážně kaplí, které podmaňují svým příběhem spojení duchovna a pozemského života. Zvláštní duch prostoru a forma podtrhující genia loci dané krajiny, ať horské či přímořské, spojuje všechny prezentované stavby. Stavby renomovaných autorů, jako jsou Mario Botta, Peter Zumthor, Christian Kerez, Marte.Marte či Fernando Menis, jsou prezentovány minimalistickými modely a fotografiemi interiéru.

www.gjf.cz

Výstava

ADOLF BENŠ (1894–1982) – ARCHITEKTONICKÉ DÍLO

26. 11. 2015–30. 1. 2016
Národní technická knihovna, parter,
Technická 6/2710, Praha 6-Dejvice

Výstava jednoho z nejvýznamnějších představitelů meziválečné československé avantgardní architektury navazuje na rozsáhlou monografii sestavenou Vladimírem Šlapetou, která vznikla z iniciativy Benšových žáků v loňském roce. Mezi Benšovy nejvýznamnější stavby patří funkcionalistický palác Elektrických podniků v Praze z roku 1926. Dům měl na tehdejší dobu špičkové vybavení, včetně americké klimatizace, fascinovalo i jeho další moderní zařízení. Znamé jsou také odbavovací haly a terminály letiště v Praze-Ruzyni z let 1932–1937. Benš navrhl most v Lokti nebo Děčíně a řadu vil (ing. V. Diviše v Praze-Troji, MUDr. M. Gregorové-Benšové v Klatovech, vlastní vily v Praze na Babě atd.). Z desítek dalších realizací můžeme připomenout Československý pavilon na strojírenském veletrhu v belgickém Lutychu z roku 1930. V roce 1931 byl belgickým králem Albertem jmenován rytířem Řádu koruny. V letech 1945–1966 vedl ateliér architektury a urbanismu na VŠUP Praha.

www.techlib.cz

Alois Dryák, Stadion pro Vsesokolský slet na Strahově, 1931-1932, tribuna, snímek archiv VŠUP

Výstava

BUDOVÁNÍ STÁTU. REPREZENTACE ČESKOSLOVENSKA V UMĚNÍ, ARCHITEKTUŘE A DESIGNU

20. 11. 2015–7. 2. 2016

Veletržní palác, Dukelských hrdinů 47,
Praha 7

Pořadatel: Národní galerie v Praze, Vysoká
škola uměleckoprůmyslová

Výstava, jejíž název odkazuje na knihu Ferdinanda Peroutky, představuje Československo předválečné a poválečné éry prostřednictvím vizuální kultury jako nástroje státní reprezentace. Výjimečnost spočívá především v tom, že ukazuje průřez uměleckou produkcí nikoli dle osobností či stylů, ale z hlediska tématu – Československa. Výtvarné umění, architektura a design byly médii, která se účinně a nezastupitelně podílela na budování státní identity a národního sebevědomí, ať už to bylo v souladu se záměry státní moci či nikoliv. Součástí akce je řada doprovodných programů pro dospělé i děti – komentované prohlídky, filmové projekce, literární čtení, dílny atd.

www.ngprague.cz
www.vsup.cz

Ministryně pro místní rozvoj Karla Šlechtová a Joan Clos, výkonný tajemník Programu OSN pro lidská sídla

Konference

EVROPSKÝ HABITAT

16.–18. 3. 2016

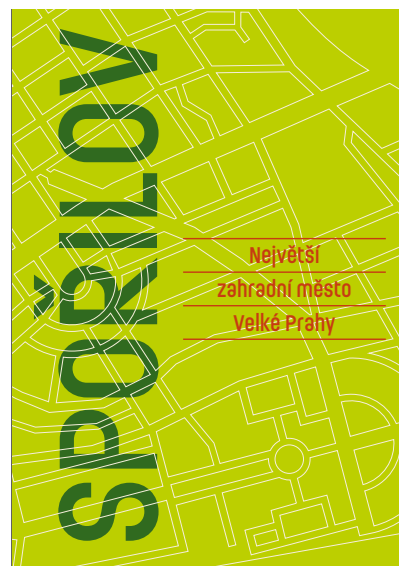
Kongresové centrum, Praha

Pořadatel: OSN, MMR

V březnu 2016 se v Kongresovém centru v Praze uskuteční regionální setkání na vysoké úrovni. Tématem konference bude Bydlení v životaschopných městech: Evropský Habitat. Ministerstvo pro místní rozvoj, v jehož gesci je problematika bydlení, bude garantem celé akce a přivítá několik tisíc účastníků z 56 zemí Evropy, Asie a Severní Ameriky včetně vládních delegací. Je to jedna z několika nejvýznamnějších konferencí pořádaných členskými státy OSN k tématu bydlení a udržitelného rozvoje měst.

Navazující summit OSN Habitat III se uskuteční v říjnu 2016 v Ekvádoru a bude tematicky zaměřen na aktuální problematiku spojenou s rozvojem měst a obecně s bydlením. Konference se koná jednou za dvacet let. Akce se účastní všechny členské státy OSN. Urbanistický rozvoj evropských měst nabývá na významu také v souvislosti s velkými migračními problémy, jimž čelí Evropa v poslední době. Je jisté, že i toto bude jednou z priorit konference o udržitelném rozvoji současných měst a bydlení v nich. Výstupem Evropského Habitatu pak bude tzv. Prague Declaration.

www.habitat3.org

NOVÉ KNIHY

Imro VAŠKO

ARCHITEKTURA POHYBLIVÉHO OBRAZU

Vydala Vysoká škola uměleckoprůmyslová
v Praze (2014)

„Architekti by měli určitě koukat na filmy,“ píše v jedné z úvodních statí přední slovenský architekt a pedagog, profesor Imrich Vaško, který v současné době vede ateliér Architektura III na VŠUP v Praze. Přestože se může zdát kinematografie architektuře vzdálená, autor se nás snaží přesvědčit o existenci paralel mezi těmito obory. Hledá inspiraci mezi „křížením architektonického navrhování s kinematografickou iluzí v digitálně-virtuální epoše“. O dobrých současných filmech a jejich vnímání z úhlu architekta pojednává většina z jeho 37 esejí, které byly od roku 2011 pravidelně publikovány ve slovenském časopise ARCH. Můžeme se ale dočíst také o narušeném obrazu rodiny, o divadle, o ženách, které dokážou přežít neblahé události, o knihách, výstavách, o vzpurnosti perských potomků a militantním světě v kontrastu k bohatému architektonickému světu perských designérek (Zahy Hadid a Farshid Moussavi), o „paradoxech dnešního apokalyptického, globálně-informačního světa“. Nejvíce však kniha je o vizuálních trendech a popkultuře, o sledování estetických i prostorových kvalit z úhlu „postmoderního člověka“, za něhož se autor pokládá. Součástí publikace je samostatný text Cyrila Říhy Barokní ozvěny v současné architektuře a filmu a také rozhovor Davida Kořínka s Imrichem Vaškem. Formát knihy (A6) koresponduje s jejím obsahem. Drobné úvahy do kapsy, které z ní kdykoliv s lehkostí vytáhnete a přečtete.

Vladimír Czumalo, František Rejl, Aleš Jungmann

SPOŘILOV – NEJVĚTŠÍ ZAHRADNÍ MĚSTO VELKÉ PRAHY

Vydal Prostor – architektura,
interiér, design (2015)

Úvodní studie seznamuje čtenáře s vývojem zahradního satelitu v kontextu vzniku a výstavby zahradních měst v Evropě i u nás, s jeho urbanismem a architekturou. Studie je doplněna informací o historii stavebního družstva Spořilov. Část druhá se věnuje příkladům základních typů rodinných domů a veřejným objektům (náměstí, kostel, škola, sokolovna, zdravotní středisko). Závěr tvoří medailony vybraných osobností (architektů, výtvarníků, stavitelů), které působily při výstavbě zahradního města, a seznam vybraných osobností, jež na Spořilově žily nebo žijí, případně zde zanechaly své dílo. Kniha připomíná minulost i přítomnost Spořilova při příležitosti 90. výročí založení stavebního družstva Spořilov.

Foto Štefan Mihailovič a Tomáš Gal

LASEROVÁ PYRAMIDA ZÁŘÍ V BRNĚNSKÉ GALERII

Výstava High5 – Projektstudio
29. 9.–25. 10. 2015
Galerie Architektury Brno,
Starobrněnská 18, Brno

Dým, přítomí, zvuky přes sebe, kov a filmy, to je celkem nezvyklá výstava „dvugenerační“ ostravské architektonické kanceláře PROJEKTSTUDIO. Dvugenerační z toho důvodu, že se jedná o výsledky práce týmu architektů vedených dnes Davidem Kotkem, jehož základy však v devadesátých letech úspěšně položil jeho otec – architekt Josef Kotek s kolegou Pavlem Krátkým. Dnes už ateliér aktivně zhodnocuje evropská témata – především vztah lokálních, regionálních tradic a materiálů k velkým trendům doby velmi, velmi pozdní moderny.

Pro mě zůstává z tvorby tohoto studia asi nejsympatičtější drobná stavba železniční zastávky v Čeladné. Jednoduchá budova si svou pozornost nevyvuce – až bychom se pomalu těšili na vesnici za ní – pokud by byla koncipována s podobným vtípem. Na druhém pólu práce PROJEKTSTUDIA pak je vizionářský projekt světelné pyramidy pro Ostravu a Brno, u nějž jsem ocenil i videodokumentaci, která je ostatně i součástí dalších projektů.

Výstava nese název HIGH5 – což má dle tvůrců evokovat více významů (např. Hi! – pozdrav), ale hlavně jde o prezentaci pěti projektů vybraných jako „vysoká pětka“. Jedná se o budovu Concept house v Ostravě s veselými vrtulemi na střeše, železniční zastávku v Čeladné, rodinný dům ve Frýdlantu nad Ostravicí se zeleným mechem na střeše, sídlo firmy Pospiech v Ostravě vyvedené v leštěné oceli a projekt laserové pyramidy protínající se nad středem města Brna. Každý projekt je prezentován krátkým výtvarným filmem a ocelovým modelem v měřítku 1:50, vizuální zážitek z výstavy je tedy doplněn i haptickým. Překvapující pyramida, proporcčně odpovídající Cheopsově, je vytvořena ze zelených laserových paprsků prostupujících dýmem, který jí pomáhá se zviditelnit, dává člověku možnost uvědomit si její velikost, je v měřítku 1:200, právě ve vztahu k brněnskému náměstí.

K výstavě byla vydána stejnojmenná publikace, která těchto pět projektů doplňuje dalšími 11 kvalitními realizacemi PROJEKTSTUDIA. Jak jsme s kolegou Ševčíkem uvedli v této publikaci – žijeme v době, kdy se znovu „míchají karty“, celosvětově se nově rozdělují šance, zátěže, centra rozhodování, pracovní místa. Všechny velké epochy vyrostly ze zakořeněnosti v zemi (Bodenständigkeit), z domova a tradice; moderní doba rušila „hranice i tradice“ a nakonec vyústila ve ztrátu zakořeněnosti (Bodenlosigkeit). V „naší době“ znovu narůstá význam domova, význam regionů v kontextu integrace Evropy a globalizace.

„Domov“ je axiologická veličina – je to sdílená hodnota, kolem níž se vše točí. Je to axis našeho života – a zdá se, že „Ostraváci“ a architekti s Ostravskem spjatí to nejen cítí a vědí, ale dokážou to i vyjádřit. Ostrava představuje region, kde zvládnutí minulosti (mj. odkrytí a zhodnocení potenciálu brownfieldů) se zcela mimořádně propojuje s přítomností a perspektivou budoucnosti, region, kde se setkávají tradice Čech, Moravy, Slovenska a Polska. To vše činí Ostravu a Ostravsko silným regionálním hráčem.

Výstava i reprezentativní publikace ostravského PROJEKTSTUDIA dokazuje, že v Ostravě jsou architekti, kteří mají jak široký záběr, tak dynamický švih – a rozhodně zasluhují pozornost.

Ing. arch. Ondřej Beneš, Ph.D.
doc. PhDr. Oldřich Ševčík, CSc.

NOVÉ POJISTNÉ SMLOUVY ČKA NA POJIŠTĚNÍ PROFESNÍ ODPOVĚDNOSTI S ÚČINNOSTÍ OD DATA 1. 10. 2015

S účinností od 1. 10. 2015 byly prostřednictvím pojišťovacího makléře, společnosti MARSH, s. r. o., sjednány nové pojistné smlouvy na pojištění profesní odpovědnosti za újmu způsobenou při výkonu činnosti autorizovaného architekta. Pojistné smlouvy byly opět uzavřeny se stávajícím pojistitelem ČSOB Pojišťovnou, a. s.

Dosavadní pojistné smlouvy (č. 80461114711 – *základní pojištění*, č. 8046114818 – *připojištění* a č. 8046114914 – *udržovací pojištění*) byly nahrazeny následujícími novými pojistnými smlouvami:

- Pojistná smlouva č. 8059840216 – *základní pojištění*,
- Pojistná smlouva č. 8059840419 – *připojištění*,
- Pojistná smlouva č. 8059840312 – *udržovací pojištění*.

Sjednáním výše uvedených pojistných smluv dochází k následujícím změnám a rozšířením:

Možnost volby pojistného limitu v základním pojištění – 200 000 Kč / 500 000 Kč

V základním pojištění má každá autorizovaná osoba možnost zvolit si vyšší pojistného limitu dle svého uvážení buď 200 000 Kč, anebo 500 000 Kč. Pojistné za limit 200 000 Kč zůstává beze změny, tj. ve výši 1140 Kč / rok. Pojistné za limit 500 000 Kč činí 1800 Kč / rok.

Dvojnásobek pojistného limitu

Zvolený pojistný limit v *základním pojištění* dle bodu 1) je každé autorizované osobě k dispozici vždy 2× za pojistné období. Při překročení tohoto dvojnásobku může autorizovaná osoba požádat pojistitele prostřednictvím pojišťovacího makléře o opětovné sjednání pojistného limitu za stejné roční pojistné. Zvolený pojistný limit v *připojištění* zůstává k dispozici 1× za pojistné období. V případě zájmu má pojištěný možnost zakoupit si u připojištění limit dvojnásobný za použití koeficientu 1,2.

Rozšíření územního rozsahu v základním pojištění na území celý svět vyjma USA – Kanada

V *základním pojištění* došlo k rozšíření územního rozsahu na území celého světa vyjma Spojených států a Kanady. V případě *připojištění* zůstává územní rozsah Evropa, přičemž zde je nově možnost volby tohoto rozšíření.

Volitelné navýšení sublimitu pro nemajetkovou újmu v připojištění z 500 000 Kč na 1 000 000 Kč

U připojištění lze nově pojistit individuální projekty jednorázově max. na 5 let

Připojištění individuálních projektů lze nově sjednat na libovolný počet dní dle celkové doby trvání projektu až do 5 let.

Udržovací pojištění – nižší pojistné a delší pojistné období

Pojistné v udržovacím pojištění ze *základního pojištění* u základního limitu 200 000 Kč bylo sníženo z 1800 Kč po dobu 3 let na 1500 Kč po dobu 5 let. U nově volitelného pojistného limitu 500 000 Kč po dobu 5 let činí pojistné 1800 Kč. Pojistné v udržovacím pojištění z *připojištění* bylo sníženo ze 130 % po dobu 3 let na 70 % po dobu 5 let.

Rozšíření újmy způsobené vadou výrobku

Újmy způsobené vadou výrobku byly rozšířeny na všechny výrobky, nejen na výrobky pojištěného. Za výrobek se považuje i projektová dokumentace.

Upozornění

Všechna připojištění individuálně sjednaná s účinností po 1. 10. 2015 ještě za platnosti staré Rámcové pojistné smlouvy č. 8046114818 se považují za platně sjednaná s tím, že se pojištění řídí podle rozsahu a podmínek sjednaných na nové pojistné smlouvě č. 8059840419.

Úplné znění pojistných smluv je k dispozici na webových stránkách ČKA: <https://www.cka.cz/cs/pro-architekty/profesni-pojisteni>.

Ing. Martina Perková
MARSH, s. r. o.

OTÁZKY A ODPOVĚDI

K zaměstnaneckému dílu

V jedné větší společnosti pracuji jako vedoucí sekce prostorového plánování. Kolegyně architektka nelibě nese mé povýšení a rozhodla se ze zaměstnání v příštích měsících odejít. Vzhledem k tomu neustále vytváří různé obstrukce; jejím úkolem bylo také zpracování návrhu územního plánu, požadované termíny ovšem nedodržuje a klient začíná být netrpělivý. Je možné zpracování územního plánu převzít ještě před jejím odchodem? Jakým způsobem s ní má zaměstnavatel vypořádat autorská práva, aby nedošlo k jejich porušení?

Řešení této situace, jakkoliv je prakticky nepřijemná, nebude právně nikterak složité. Kolegyně vykonává činnost jako zaměstnankyně společnosti, proto jsou výsledky její činnosti tzv. zaměstnaneckým dílem podle § 58 autorského zákona, u kterého majetková práva vykonává přímo zaměstnavatel, tedy společnost (majetková práva jsou uvedena v § 12 autorského zákona a zahrnují velmi širokou a zákonnou licenci). Tato práva zaměstnavateli zůstávají i v případě ukončení pracovního poměru podle § 58 odst. 8 autorského zákona. Zákon navíc pamatuje i na situace, kdy zaměstnanec nestihne dílo z jakéhokoli důvodu dokončit (dovolená, přeložení atd.) či pro zaměstnavatele přestane pracovat, pak podle § 58 odst. 5 autorského zákona „Není-li sjednáno jinak, má se za to, že autor udělil zaměstnavateli svolení k dokončení svého nehotového zaměstnaneckého díla pro případ, že jeho právní vztah k zaměstnavateli skončí dříve, než dílo dokončí, jakož i pro případ, že budou existovat důvodné obavy, že zaměstnanec dílo nedokončí řádně nebo včas v souladu s potřebami zaměstnavatele“. Proto je třeba nahlédnout do pracovní smlouvy, zdali nebylo dle tohoto ustanovení ujednáno něco jiného.

Na projektu tak bez obav může začít pracovat jiný zaměstnanec, na druhou stranu je třeba respektovat osobnostní autorská práva (jejich výčet je uveden v § 11 autorského zákona, s výjimkami ve vztahu k § 58 autorského zákona), která vykonává sama kolegyně.

Tento postup dle autorského zákona, budou-li zároveň respektována osobnostní práva kolegyně, je pak v souladu i s vnitřními předpisy ČKA, především s § 26 Profesioního a etického řádu ČKA.

K postupu projektování a povolování přístavby na tzv. černou stavbu

S kolegou pracujeme na projektu přístavby rodinného domu. Objekt byl již jednou klientem částečně přestavován a výsledek neodpovídá k tomu vydanému stavebnímu povolení z roku 2008. Je možné tento stav nějak zhojit? O co přesně máme stavební úřad žádat?

Jestliže rodinný dům částečně neodpovídá stavebnímu povolení, bezpochyby se jedná o tzv. černou stavbu podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona. Bohužel neexistuje mechanismus, kterým by klient dobrovolně zlegalizoval černou stavbu, vždy je potřeba, aby sám stavební úřad zahájil řízení o odstranění stavby nebo její části. V oznámení zahájení tohoto řízení bude klient poučen o možnosti dodatečného povolení stavby dle § 129 odst. 3 stavebního zákona.

V tomto konkrétním případě máte v podstatě dvě možnosti postupu. Buď podáte na stavební úřad žádost o územní rozhodnutí a stavební povolení (či územní souhlas a ohlášení, budou-li dostačující) k přístavbě, pak by stavební úřad mohl (ale nemusí) pojmout podezření na černou stavbu. Zřejmě by původní řízení o přístavbě zastavil a z moci úřední zahájil řízení o odstranění části stavby. V případě úspěchu při dodatečném povolení lze znovu zahájit řízení týkající se přístavby. Druhou variantou je nejprve projít řízením o odstranění části stavby s dodatečným povolováním, a to na základě podnětu od klienta ke stavebnímu úřadu (tedy sám sebe nahlásit), a po dodatečném povolení zahájit příslušná řízení o přístavbě.

Záležet bude především na vůli klienta, jakou cestou se chce ubírat, počítat je nutné ovšem i s variantou, že stavební úřad stavbu dodatečně nepovolí. Pak je třeba zvážit i ekonomickou stránku věci. Projektová dokumentace ovšem nehlédě na nesoulad stavby s příslušnou dokumentací musí být vždy vypracována tak, aby odpovídala skutečnosti.

K náhradám za změny v území

V našem městě procházíme procesem pořizování nového územního plánu. Řešíme přitom problém náhrad za změny v území dle § 102 a otázku, zda se výjimka v § 102 odst. 3 vztahuje rovněž na „staré“ územní plány.

Lze předeslat, že úprava ve stavebním zákoně ve věci náhrad za změny v území není v některých aspektech zcela jednoznačná a nelze ji označit za úpravu komplexní. Vzhledem k tomu, že se úprava § 102 odst. 2 vztahuje rovněž na změny územně plánovací dokumentace vydané před platností zákona č. 183/2006 Sb. (jak stanoví metodická informace MMR, povinnost poskytnout náhradu v souladu s tímto ustanovením se vztahuje na změny „starých“ územních plánů účinné po 1. 1. 2012 a nové územní plány) a výjimkové ustanovení § 102 odst. 3 je s ní logicky provázáno, aniž by pro ně byl stanoven zvláštní režim, není důvodné se domnívat, že by se mělo vztahovat pouze na změny územních plánů vydané podle stavebního zákona č. 183/2006 Sb. Pokud by toto bylo záměrem zákonodárce, měl jistě možnost to v textu ustanovení výslovně uvést. Z důvodové zprávy k novele stavebního zákona č. 350/2012 Sb. lze vyčíst, že smyslem úpravy bylo především zamezit spekulativnímu nakládání s pozemky, které má značné negativní dopady na obecní rozpočet a rovněž je na závalu racionálnímu územnímu rozvoji obce. Z hlediska tohoto záměru není důvodné rozlišovat, zda jsou předmětem změny starých, nebo nových územních plánů.

Ustanovení § 102 odst. 3 na jednu stranu chrání obec před stavem, kdy by zastavitelné pozemky byly v nečinné držbě spekulantů vedené záměrem, že budou následně odškodněni za jejich změnu na pozemky nezastavitelné. Na druhou stranu poskytuje též určitou míru právní jistoty vlastníkům zastavitelných pozemků, kteří je jako zastavitelné nečinně mohou držet s úmyslem jejich pozdějšího využití (podmíněného např. nabytím dostatku finančních prostředků). Těm dává časovou lhůtu pěti let, po kterou mohou učinit kroky k využití jejich zastavitelnosti (získání platného územního rozhodnutí). Považujeme za vadu zákonné úpravy, že ustanovení § 102 odst. 3 nemělo stanovenou zvláštní legisvakanci lhůtu, po kterou mohly dotčené osoby učinit kroky k obstarání územního rozhodnutí s vědomím, že v opačném případě přijdou o právo na náhradu za změnu v území. Nedostatek uvedení této

časové lhůty není ovšem důvodné překlenuvat výkladem, že se výjimka vztahuje pouze na změny „nových“ územních plánů. Dle našeho názoru lze výjimku aplikovat po zvážení všech okolností konkrétního případu jak na změny „nové“, tak změny „staré“ územně plánovací dokumentace. Pokud v období od její účinnosti v právním řádu, tedy od 1. 1. 2013, vlastník nebo jiná oprávněná osoba učinila kroky směřující k zastavení pozemku, tedy např. požádala o územní rozhodnutí nebo provedla investice do související infrastruktury, doporučujeme zdrženlivý postup. Pokud naopak oprávněný z práv k pozemku žádnou takovou aktivitu nevynaložil, lze dle našeho názoru výjimečně ustanovení aplikovat. Z hlediska splnění podmínky subsidiarity a minimalizace zásahů je přitom zásadní, aby byla dotčena změna v území komplexně a vhodně urbanisticky odůvodněna z hlediska její schopnosti dosáhnout stanovených urbanistických cílů a nenahraditelnosti jiným, pro vlastníka méně zatěžujícím řešením.

K posuzování souladu žádosti o stavební povolení s územně plánovací dokumentací

Máme umístěnou stavbu rodinného domu, nyní žádáme o vydání stavebního povolení. V mezidobí byla přijata změna územního plánu, s níž se náš stavební záměr dostal jejím vydáním do rozporu. Stavební úřad předepisuje, že žádost z tohoto důvodu zamítne, má na to právo?

Takový postup stavebního úřadu by byl protizákonný. Stavební úřad ve stavebním řízení postupuje podle § 111 a není oprávněn posuzovat soulad projektové dokumentace s územně plánovací dokumentací. Stavební úřad poté, co konstatoval soulad projektové dokumentace s územním rozhodnutím (resp. dokumentací záměru), se již z úřední povinnosti nemusí zabývat případným vztahem územně plánovací dokumentace (účinné v době vydání územního rozhodnutí) a projektové dokumentace. Tím méně pak vztahem projektové dokumentace s územně plánovací dokumentací, která v době rozhodování v územním řízení účinná nebyla. Takovým postupem by bylo zasaženo do práv stavebníka nabytých v dobré víře. K obdobnému závěru došel Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku č. j. 1 As 107/2012-139.

Právní oddělení Kanceláře ČKA

kdy přesně specifikuje, jaký správní orgán má takový zápis provést a jaké přestupky jsou do rejstříku zapisovány. Za praktické považujeme upozornit na zavedenou možnost obrany proti těmto zápisům, a to skrze podání námitek v případech, kdy zápis neodpovídá skutečnosti. V § 91a také zákonodárce předložil definici přestupku spáchaného opakovaně.

Zákon č. 221/2015 Sb.,

kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Změnu od 1. 1. 2016 prodělá také zákon o účetnictví, především byly zavedeny nové pojmy a upřesněny některé stávající, včetně některých postupů (např. různé druhy účetních jednotek, jednoduché účetnictví nebo zahájení vedení účetnictví).

Zákon č. 222/2015 Sb.,

kterým se mění zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

Po mnoha odborných diskusích byl rozšířen okruh žadatelů o informaci podle tohoto zákona o samotné povinné subjekty. Žadatelem tak vedle fyzické a právnické osoby je například i správní orgán, ten může nově místo žádosti o součinnost požádat podle tohoto zákona jiný povinný subjekt o informaci. Novela pak upřesnila i způsoby poskytování informací na žádost.

Vyhláška č. 230/2015 Sb.,

kterou se mění vyhláška č. 78/2013 Sb., o energetické náročnosti budov.

Zde upozorňujeme zejména na změnu týkající se doporučených technicky, funkčně a ekonomicky vhodných opatření pro snížení energetické náročnosti budov. Tato doporučení budou od 1. 12. 2015 součástí průkazu energetické náročnosti budov (Příloha 4).

Vyhláška 234/2015 Sb.,

kterou se mění vyhláška č. 118/2013 Sb., o energetických specialistech.

Pozornost tomuto předpisu by měly věnovat zejména osoby, které mají zájem stát se energetickým specialistou. Ten je mimo jiné oprávněn zpracovat průkaz energetické náročnosti budov. Podrobněji byly rozpracovány odborné zkoušky a přezkušování, za důležité v této oblasti považujeme například zavedení lhůty na vyrozumění o termínu a místě konání zkoušky. Změny byly učiněny i v jednotlivých přílohách vyhlášky (např. znění zkušebních okruhů, vzor žádosti o udělení oprávnění energetického specialisty).

Právní oddělení Kanceláře ČKA

NOVÉ ZÁKONY A PŘEDPISY

Pro lepší obeznámenost architektů s relevantní legislativou si dovoluujeme upozornit na některé předpisy, které souvisejí s výkonem profese a k jejichž změnám došlo v poslední době. Ve Sbírce zákonů České republiky jsou zákony a vyhlášky pravidelně zveřejňovány, viz www.mvcr.cz v rubrice Legislativa.

Z předpisů uveřejněných ve Sbírce zákonů České republiky od 7. 8. 2015 do 22. 10. 2015 upozorňujeme zejména na:

Zákon č. 204/2015 Sb.,

kterým se mění zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Novela přináší hned několik novinek týkajících se přestupků. Mimo jiné se zabývá zápisem přestupků do Rejstříku trestů,

STANOVISKO ČESKÉ KOMORY ARCHITEKTŮ K LICENČNÍM UJEDNÁNÍM VE SMLOUVÁCH O DÍLO

Je stále obvyklejší praxí, že jsou architekti nuceni klientům v rámci smluv o dílo předem poskytovat bezúplatnou výhradní a zároveň takřka neomezenou licenci k užití autorskoprávně relevantních výsledků své práce, a to včetně oprávnění ke všem změnám díla a podlicence. ČKA považuje taková licenční ujednání za nepřijatelná a architektky vyzývá, aby smlouvy s tímto obsahem nepodepisovali.

Předně je nutné připomenout, že přestože je licenční smlouva ujednáním soukromoprávním, jehož obsah je tvořen vůlí dotčených stran, smluvní strany nemají v procesu kontraktace absolutní volnost, neboť vždy musí respektovat dobré mravy (§ 1 odst. 2 a § 547 občanského zákoníku). Z tohoto pohledu je požadavek na neomezenou bezúplatnou licenci z několika důvodů hraničním. Licenční ujednání by měla být vždy přiměřená, přičemž vzájemně souměřitelná by měla být jednotlivá plnění poskytnutá architektem (oprávnění dílo užít) a klientem (licenční odměna), která by měla utvářet spravedlivou a vyváženou smlouvu naplňující požadavek dobrých mravů a zohledňující požadavek na ochranu hodnoty autorského díla.

Z hlediska ochrany autorského díla považujeme za problematickou skutečnost, že se v takových licenčních ujednáních často de facto předem schvalují veškeré (bližší nespecifikované) změny a zásahy. To nenaplnuje zákonný požadavek smluvní určitosti, ale zejména to též popírá právo autora na ochranu autorského díla před poškozením. V ujednáních se typicky neobjevuje právo autora provádět autorský dohled, které mu dle autorského zákona náleží (§ 11 odst. 3) a které mu umožňuje chránit autorské dílo před snížením jeho hodnoty. Povinnost umožnit autorovi výkon autorského dohledu je často klienty vnímána jako přitěžující, je však třeba si uvědomit, že ochraňuje kvalitu předmětu jejich vlastnictví, kterou oni sami jako neprofesionálové nemají šanci ohlídat.

Komora zastává názor, že by přiměřená a mravně licenční smlouvy (resp. licenční ujednání ve smlouvách o dílo) v zásadě neměly být bezúplatné. Občanský zákoník formuluje licenční smlouvu jako primárně úplatnou, není-li smluvními stranami písemně výslovně sjednáno jinak. Pro takovou konstrukci by měl tedy být dán rozumný důvod. Je-li k ní naopak přistupováno jako k základní a výchozí, dochází tím k popření práva na ochranu ústavně chráněných hodnot (tvůrčí duševní činnost). Při stanovení výše licenční odměny by strany měly přihlídnout zejména k účelu licence, způsobu a okolnostem užití předmětu licence a dále k územnímu, časovému a množstevnímu rozsahu licence (Telec, Tůma: Autorský zákon, 2007). Proto čím širší licence je poskytována, tím vyšší by měla být odměna a naopak; výše odměny závisí i na tom, o jak výjimečné dílo se jedná. Konkrétně v procesu tvorby architektonického autorského díla se obvyklá odměna pohybuje v rozmezí od 5 % do 15 % z celkové ceny honoráře a odvíjí se od významu, charakteru a obtížnosti navrhované stavby. Uděluje-li se licence v průběhu jednotlivých projekčních fází, je výchozí částkou pro stanovení procentuálního poměru obvyklá výše honoráře za dosud nezpracované fáze projektu. Smyslem takové úvahy

je totiž zohlednit, kolikrát bude ještě autorský vklad do díla užít a rozpracován. Licenční odměna za udělení licence k architektonické studii, která je dále rozpracována do dokumentace pro územní řízení, do dokumentace pro stavební povolení, do prováděcí dokumentace a využita i při návrhu interiéru, by tak měla být vyšší než odměna za pozdější výkonné fáze. Z uvedeného plyne, že není smysluplné stanovovat licenční odměnu předem pomocí paušální částky.

Nesmyslná je rovněž konstrukce, kdy se licence předem uděluje jako výhradní. Autor, který udělí výhradní licenci, není sám nadále oprávněn vlastní autorské dílo užívat, k čemuž v dalších fázích projektování dochází, není-li smlouva ukončena.

Motivaci klientů zařazovat do smluv o dílo široká licenční ujednání lze rozumět. Autorská práva architekta k jeho dílu se v praxi mohou stát nátlakovým prostředkem při vyjednávání smluvních podmínek či řešení konfliktů, které mezi architektem a investorem nejsou ničím výjimečným. Zde je však třeba připomenout, že Profesní a etický řád ČKA pod hrozbou disciplinární sankce autorizovaným architektům výslovně zakazuje zneužití autorských práv. Dojde-li tedy k situaci, kdy je další spolupráce mezi architektem a investorem lidsky nemožná, lze hovořit o etické povinnosti architekta za obvyklých podmínek udělit investorovi licenci k užití autorského díla (bude-li zajištěno, že autorské dílo nebude poškozeno).

Pokud se uvedené nezdá být dostatečnou zárukou, lze do smlouvy o dílo naformulovat licenční ujednání, které bude pro investora představovat jistotu, že bude v budoucnu moci autorské dílo užít, a zároveň nebude nemravné a nebude ohrožovat architektonickou kvalitu díla. Toto ujednání může mít charakter smlouvy o smlouvě budoucí a zakládá závazek smluvních stran za daných okolností uzavřít licenční smlouvu za předem stanovených podmínek. Tak není licence udělována (a placena!) zbytečně, pokud strany ve společné práci chtějí nadále pokračovat. V rámci smluvního ujednání je vhodné stanovit zejména rozsah budoucí licence (dle našeho názoru nelze pro architektovi spravedlivě žádat závazek k souhlasu se zásadními koncepčními změnami díla, nýbrž jen s rozpracováním do dalších projekčních fází), výši licenční odměny (vyjádřenou např. procentem ze „zbývajících“ honoráře), podmínky výkonu autorského dohledu včetně odměny, její územní, časový a množstevní rozsah aj.

Níže uvádíme příklad uvedeného „budoucího“ licenčního ujednání, jehož obsah považujeme za přiměřený pro obě smluvní strany.

I. Jestliže dojde k ukončení smlouvy o dílo jinak než jejím úplným splněním, tj. odstoupením od smlouvy, výpovědí jedné ze stran nebo dohodou, zavazuje se architekt, že k výzvě klienta uzavře licenční smlouvu k již architektem poskytnutému plnění, a to bez zbytečného odkladu, nejpozději do 15 dnů po doručení výzvy klienta.

II. Licenční smlouva bude obsahovat minimálně tyto náležitosti:

- a) obsah licence poskytnuté architektem, zejména její účel, kterým je rozpracování díla do následujících projekčních fází,
- b) územní, časový a množstevní rozsah poskytnuté licence, který bude omezen na území ČR, jednu rozmnoženinu projektu formou stavby a 10 let,
- c) okamžik přechodu licence na klienta, ke kterému dojde po zaplacení licenční odměny,
- d) výši licenční odměny, která bude tvořena (5–15) % z ceny honoráře za dosud neprovedené fáze projektu, a její splatnost,
- e) obsah a rozsah autorského dohledu vykonávaného

autorem, včetně povinnosti klienta autorský dohled umožnit,

- f) povinnost klienta užívat dílo způsobem, který nesníží hodnotu díla,*
- g) oprávnění klienta poskytnout podlicenci k dílu třetí osobě.*

III. V případě, že nebude licenční smlouva ve lhůtě podle odst. 1 tohoto článku uzavřena, je každá ze stran oprávněna obrátit se na soud a požadovat, aby obsah licenční smlouvy tento soud určil, v souladu s § 1787 občanského zákoníku.

Mgr. Eva Faltusová
právní oddělení Kanceláře ČKA

URBAN OBSERVATORY V ČASOPISE SMART CITIES

Města lze vnímat jako soubory informací vpisované do jejich vlastní struktury. Urbánní růst a jeho důsledky představují čím dál složitější fenomén, k jehož pochopení pomáhají zpřístupněná data. Virtuální mapové podklady měst tak mohou vytvořit důležitý informační zdroj sloužící jako nástroj ke sdílení zkušeností z městského chování a k jejich srovnávání.

Autorem myšlenky Urban Observatory je architekt a grafický designér Richard Saul Wurman, který je současně i zakladatelem mezinárodní platformy TED – Technology, Entertainment, Design (www.ted.com). Ta je v podobě tzv. TED konferencí založena na prezentaci „myšlenek, které stojí za sdílení“. Od osmdesátých let se tak díky ní ve stovece zemí po celém světě konají akce, na kterých si představitelé různých oborů prostřednictvím krátkých přednášek vyměňují své zkušenosti a nápady. Sdílení informací je i podstatou projektu volně přístupné urbanistické observatoře, na jejíž tvorbě se spolupodíleli Jack Dangermond (profesí krajinný architekt, zakladatel společnosti poskytující geografické informační

systemy) a John Kamen (producent pohybující se v mediálním průmyslu). Urban Observatory je od roku 2014 veřejnosti zpřístupněna na internetové adrese www.urbanobservatory.org a sestává ze dvou základních komponentů: vypracovaných mapových podkladů a interaktivního webového portálu.

Interaktivní webová stránka nabízí uživateli možnost zvolit si ze seznamu zapojených měst tři příklady ke společnému zobrazení a jejich digitální mapové podklady srovnávat. Klíčem k vzájemnému porovnávání je stejné měřítko poskytnutých podkladů, které dosahuje úrovně městských bloků. Výhodou takového formátu je paralelní reakce jednotlivých map mezi sebou. Změní-li uživatel měřítko na mapě jednoho města, automaticky na ně reagují i mapy ostatních vybraných měst.

Mapy jsou koncipovány tematicky a děleny do pěti základních kategorií s dalšími podkategoriemi. Práce, od průmyslové po komerční, zanechává podle slov autorů platformy nesmazatelný otisk na podobě města. K dispozici jsou zde údaje týkající se vlivu na životní prostředí, zaměstnanosti podle odvětví a povolání, ročních příjmů a růstu. Téma pohyb zaznamenává kapacitu městských letišť, očekávatelnou dopravní situaci v aktuálním čase a síť rychlostních komunikací. Kategorie označená jako lidé poskytuje informace o hustotě obytné zástavby, využívání půdy rezidenty, vlastnictví domů a budov. Dále také demografické údaje o hustotě populace daných měst i na základě rozlišení stáří obyvatel. Díky tomu mohou podle autorů uživatelé získat specifické informace o školství, zdravotní péči, populaci, věku, kriminalitě či chudobě. Veřejná sféra má za cíl do budoucna zobrazovat přístup k institucím typu vzdělávacích a státních zaří-

zení, uplatňujících právo a poskytujících veřejnou ochranu a podobně. V současné podobě se zaměřuje na volně přístupný veřejný prostor a městské parky. Poslední kategorií jsou systémy, jejichž mapové podklady se dosud připravují. Měly by být indikátory vzájemného propojení lidí, majetku a zdrojů. Data budou zahrnovat elektrické, plynové, vodovodní, kanalizační a další systémy.

Dosud žádná města na světě neshromažďovala a veřejně nepublikovala data podobným způsobem. Mnohé z poskytovaných informací jsou velice proměnné a dynamické a vyžadují pravidelnou aktualizaci, což autory vede k označení projektu jako „živého muzea“. V tomto kontextu Urban Observatory prezentují v podobě digitální expozice, jejímž cílem je širší propagace za účelem zapojení dalších měst. Výzva k participaci je tedy aktuálně otevřená. V současné době jsou na webu přítomna převážně města větších měřítek, která mohou představovat vhodnou modelovou situaci, neboť přinášejí více konfliktů než města malá. Jednou z výjimek je Praha, která se do platformy urbanistické observatoře zapojila krátce po zveřejnění otevřené výzvy.

„Iniciátoři nabízejí městům příležitost se do projektu zapojit, aby vznikla širší databáze a nad ní se mohlo začít diskutovat. A na základě diskuse se možná vygenerují další požadavky po datech a otázky, které spolu s dalšími vizualizačními možnostmi posunou projekt dál,“ uvádí Jiří Čtyroký, ředitel Sekce prostorových informací (SPI) Institutu plánování a rozvoje hlavního města (IPR Praha). „Je nutno podotknout, že Praha je jedním z prvních měst, které se samo aktivně připojilo a ve svých datech zohled-

ňuje kontext. Těšíme se, až se do projektu zapojí města srovnatelné velikosti, jelikož srovnávat Prahu s New Yorkem není zcela ono. Momentálně nám tam chybí města, se kterými intenzivněji spolupracujeme ve středoevropském prostoru. K nim patří Berlín či Vídeň, tedy města, se kterými se běžně porovnáváme. Jejich připojením získáme zcela jistě lepší zdroj informací.“

Samí autoři projektu Urban Observatory vidí jeho silnou stránku v přístupnosti živoucího aktualizovaného obsahu pro státní správu, obchod, neziskový sektor a samotné občany. Zveřejněné specifické datové indikátory poskytují informace o lidech a jejich užívání prostoru, infrastruktury a dalších faktorů. To vše by mělo výše uvedeným příjemcům usnadnit pochopení města a jeho principů.

Plná verze textu byla publikována v časopisu SMART CITIES, který je jako čtvrtletník v několikatisícovém nákladu pravidelně zdarma distribuován zástupcům měst a obcí České a Slovenské republiky nad 5000 obyvatel a pro širokou veřejnost je přístupný on-line na stránce www.scmagazine.cz. Aktuální číslo magazínu je zaměřeno na téma Kulturní politika a strategie měst a vyšlo 1. 12. 2015.

ZAH

Č

H

V

A

R

Í

AKTIV

VITRY

Zahraničí a ČKA

Rozhovor se členy Pracovní skupiny Zahraniční aktivity ČKA o důležitosti spolupráce se zahraničními organizacemi

Ing. arch. Jaroslav Šafer
2. místopředseda představenstva ČKA,
předseda PS Zahraniční aktivity ČKA

Ing. arch. Pavel Martinek
2. místopředseda představenstva ČKA,
člen PS Zahraniční aktivity ČKA,
člen ACE týmu a PS ČKA Standardy

Ing. arch. Josef Smutný
člen PS Zahraniční aktivity ČKA

Mezinárodní spolupráce je v gesci Pracovní skupiny ČKA Zahraniční aktivity. V posledních dvou letech se zástupci skupiny zúčastnili 13 jednání v zahraničí. Proč je pro Komoru tolik důležité udržovat mezinárodní kontakty?

Smutný: Komunikovat se zahraničím je nejen nutností, ale také povinností Komory. Česká republika nemůže v rámci Evropské unie bez sledování dění v ostatních státech přežít.

Martinek: Sám jsem měl příležitost pracovat jako architekt v zahraničí, a vím tedy, jak je praxe i celý proces správních řízení v různých zemích diametrálně odlišný. Témat i aktivit, kterými se můžeme inspirovat, je mnoho.

ACE A JEJÍ VLIV NA ČESKOU LEGISLATIVU

Komora je velmi aktivní v ACE (Architects' Council of Europe – Evropská rada architektů). Proč se většina energie soustředila právě na tuto organizaci?

Smutný: Před časem jsme se snažili analyzovat, kolik ČKA vynaložila finančních prostředků na zahraniční aktivity. Přísun informací a jejich dopad na činnost Komory se nám nezdály adekvátní nákladům. Nasadili jsme proto do každé pracovní skupiny ACE jednoho architekta, který sledoval její dění. Po čase jsme mohli vyhodnotit, které pracovní skupiny ACE jsou pro ČKA přínosné. Proto máme nyní své zástupce ve skupinách Udržitelnost (Sustainability), Soutěže a veřejné zakázky (Procurement) a Standardy (Scope of Services).

Šafer: Z členství v EU vyplývají práva i povinnosti. Člověk až po čase pochopí, že ve chvíli, kdy v Evropské unii vznikne nějaký předpis, bude ho nutné přetransformovat do české legislativy. Tomuto procesu se nelze vyhnout, můžeme se na něj ale s předstihem připravit. Z ACE se o těchto krocích dozvíme téměř okamžitě a máme prostor připravit informace tak, aby byly přijatelné pro naše legislativní prostředí.

Daří se materiály a informace získané z ACE efektivně využít pro činnost Komory, např. při připomínkování zákonů?

Šafer: Dnes je Komora ve velmi silné pozici, jelikož se stala počátkem roku povinným připomínkovým místem v legislativním procesu. Nyní může mít konečně přímý vliv na znění zákonů i vyhlášek. Aby byla tato šance plně využita, točí se dnes téměř 80 % činnosti Komory okolo legislativy. A daří se to, protože nový sekretář Komory, paní architektka Marie Špačková, má bohaté zkušenosti a do problematiky vplula jako štika do vody. O to důležitější je nyní spolupráce s ACE.

Můžete přiblížit některé užitečné výstupy a dokumenty pocházející z ACE?

Šafer: Většina činností je dlouhodobých, ale některých výsledků v rámci ACE je možné dosáhnout rychle. V červnu 2014 jsme na dvoudenním zasedání WG ACE Scope of Services v Dublinu získali reálnou inspiraci, jak jsou aplikovány ceníky prací v různých zemích. Také proto jsme pak mohli v následujících měsících dopracovat náš Manuál o zadávání veřejných zakázek, který popisuje pracnost (časovou náročnost) jednotlivých typů zakázek. Architekti si jen dosadí svou hodinovou sazbu. Tento manuál by se měl stát součástí metodických pokynů k zákonu o veřejných zakázkách. A kalkulačka pro výpočet honoráře je již od jara na našem webu.

Martinek: Dalším přínosem jsou pro nás manifesty a poziční dokumenty, které ACE připravuje pro své členské organizace na podporu jejich širokého spektra agend. Neznamená to však, že si informace jen bereme. Vzhledem k našim aktivitám v oblasti honorářů, především pak na právě zmíněné konferenci v Dublinu, jsme měli významné slovo při finalizování pozičního dokumentu ACE týkajícího se této problematiky.

Česká republika patřila v Pracovní skupině ACE – Standardy mezi nejaktivnějších pět zemí. Co bylo předmětem činnosti zástupců ČKA?

Martinek: Práce na standardech pro nás byla velmi poučná ve dvou rovinách. První nám ukázala, jak se dá se standardy pracovat. Že bychom měli především umět vysvětlovat standardy a práci architekta klientovi. V českém prostředí je tendence vytvářet složité dokumenty, kterým rozumí jen úředníci, a sami se zavalovat byrokratičností. Proto jsme se snažili stávající standardy zjednodušovat a hlavně zpřehlednit. Sestavili jsme tabulku, která popisuje strukturu zakázky jako celek. Z ní se rozvíjí další popis práce více do hloubky. Druhou užitečnou zkušeností bylo, když jsme před dvěma lety stáli u redefinice vlastních standardů. Popisovaly se jednotlivé výkonové fáze a jejich důležitost. Například jsme kladli velký důraz na zpracování studie, od níž se pak odvíjejí všechny další výkonové fáze. V pracovní skupině bylo aktivních jen pět zemí a ty nakonec ovlivnily podobu tohoto dokumentu. Tento náš společný materiál se stal vzorem pro „best practice“ v rámci Evropy. Bude se používat jako podklad pro mezinárodně zadávané zakázky a sloužit jako příklad pro národní standardy.

V loňském roce jste také zpracovávali případové studie zakázek různých velikostí.

Martinek: Popisovali jsme celý proces, jak v naší zemi vzniká malá zakázka (malý rodinný dům), střední zakázka a velká zakázka. Je důležité, aby si dva odborníci z různých zemí vůbec byli schopni popsat proces např. stavebního povolení. Vysvětlit si, co se skrývá v jejich zemi pod jednotlivými pojmy. Případové studie se zpracovávají i pro jiná témata, např. pojištění, standardy atd. Takový materiál je inspirativní pro jednotlivé země, čímž se může iniciovat i proces změny předpisů.

ACE má řadu pracovních skupin zaměřených na udržitelné stavění. Jak se ČKA angažuje v této oblasti?

Martinek: Tématem udržitelnosti se za nás v ACE úspěšně zabýval David Mareš. Na loňské valné hromadě ACE se ukázalo, že zelená politika je hodně rozkročená oproti činnostem pragmatictějších právníků, kteří se zabývají veřejnými zakázkami a problematikou deregulace a standardů. ACE si uvědomila, že se zelená sekce musí reformovat a zefektivnit svoji činnost, což se částečně daří, a uvažujeme o tom, být v této oblasti opět iniciativní. Je totiž velmi důležité, aby si architekt v rámci udržitelnosti zachoval vedoucí holistickou roli na úkor dílčích řešení směřujících k různým technickým zkratkám problému.

Smutný: ACE se věnovala grantům, které podporovaly udržitelnost, ale mnohé se příliš netýkaly naší praxe. Nyní ACE podnikla rozumný krok a spojila několik takto orientovaných skupin (Udržitelná architektura, Městské problémy, Housing). První společné jednání této nové pracovní skupiny, na němž jsem byl přítomen, se uskutečnilo v červnu v Bruselu. Ukázalo se, že nové směřování bude efektivní. Připravujeme se proto být v této oblasti aktivnější. Na půdě ACE nyní vznikají dva manifesty, které se mají zabývat rolí architekta v památkové péči a udržitelném rozvoji. Rovněž se chceme i nadále věnovat BIM.

Máte v plánu činnost v rámci ACE ještě rozšířit?

Šafer: Tím, že je Komora od počátku roku povinným připomínkovým místem, se několikanásobně zvýšil kontakt mezi zástupci Komory a vládou, parlamentem, senátem a ministerstvy. Konkrétně na Ministerstvu průmyslu a obchodu se naši zástupci najednou ocitli asi v šesti komisích. Musíme teď zpřesnit naše aktivity v ACE tak, aby odpovídaly současným potřebám a naši zástupci v různých komisích měli dostatečný přísun podkladů.

Letos v březnu proběhlo v pražské Kanceláři ČKA setkání se zástupci ACE. Čeho se týkalo?

Martinek: ČKA si za léta práce v ACE vybudovala velmi dobrou pověst. Proto se už také vedení ACE nebrání organizování schůzek na naší půdě. To pro nás představuje i významnou úsporu. Počátkem roku proběhla jedna schůzka a plánujeme druhou, na téma standardy. Právě ta letošní, jejímž tématem bylo zadávání veřejných zakázek a architektonické soutěže, byla silně obsazená. Jednání spadalo do gesce Pracovní skupiny pro soutěže, tedy Petra Leška a Michala Fišera (více viz s. 46).

SPOLUPRÁCE S DALŠÍMI ORGANIZACEMI

S jakými dalšími zahraničními organizacemi ČKA spolupracuje?

Smutný: ČKA je členem ENACA (Evropská síť příslušných orgánů v architektuře, která se zabývá uznáváním kvalifikací a registrací architektů v rámci EU a Švýcarska). Spoluprací s touto organizací zajišťovala Kancelář ČKA vždy automaticky, společně s MŠMT. Komora byla řadu let členem UIA (Union internationale des Architectes), ale z velmi pragmatických důvodů jsme vystoupili. Společně s Obcí architektů jsme platili členské příspěvky, ale nevyvíjeli jsme žádnou aktivitu ani nezískávali žádné potřebné informace. Rovněž jsme vystoupili z organizace EFAP (European Forum for Architectural Policies), která před několika lety prošla vnitřní krizí a téměř se rozpadla. Ostatně většina evropských zemí včetně České republiky už má schválenou Státní politiku architektury, takže by stejně nebylo nutné v členství setrvávat. Soustředíme se tedy na ACE.

OTEVŘENÍ EVROPSKÉHO VNITŘNÍHO TRHU

Důležitou vyhláškou, jejíž implementaci bude nutné v brzké době zajistit, je vyhláška o vnitřním trhu (Service on Internal Market Directive – SIM). Jaký bude mít dopad na výkon profese?

Martinek: Vyhláška SIM je velmi závažné politikum, protože může mít zásadní dopad na legislativní systémy. Vychází z Lisabonské dohody, v níž byl deklarován záměr zefektivnění vnitřního trhu jako nástroje ekonomického růstu. Relativně dnes funguje jen mobilita pracovní síly. Architekt, nebo jakýkoliv jiný poskytovatel služeb, je limitovaný hranicemi právního prostředí svého státu. Podnikání v zahraničí může narážet na různé problémy. Zejména na to, že vás nikdo na místě nepojistí kvůli nejistotě plynoucí z toho, že nejsou zcela sjednoceny standardy, profese má rozdílné regulace výkonu, rozdílné vzdělání a míru potřebné praxe.

Evropská komise podporuje deregulaci profesí, která by byla jednou z cest ke zmiňovanému otevření trhu. Jak se ČKA staví k možné deregulaci profese architekta?

Šafer: Pozorujeme stálý tlak Evropské komise (EK) na deregulaci a konkurenceschopnost všech povolání. Jako členové Evropské unie máme řadu povinností, ale také práva. Máme právo se takovému tlaku vzepřít. Jako reakce na tento stav vznikl mimo jiné i dotazník Proportionality Questionnaire z 30. září 2014, který jsme loni odesílali do Bruselu. Podstatou odpovědí bylo, že v České republice považujeme za zásadní, aby byla naše profese regulována. Na jednání ACE měly jednotlivé země za úkol obhájit, které profese je nutné zachovat jako regulované. Dalibor Borák postoj ČR na setkání ACE Peers Review výborně prezentoval, jeho vystoupení bylo vyhodnoceno jako jedno z nejlepších. Udržení regulace podporují třeba i Němci a Rakušani, u nichž je systém velmi pečlivě nastaven. Nechtějí být v tomto směru liberálnější a mají obavy z příchodu pracovní síly např. ze Španělska, kde je úplně jiný vzdělávací systém.

Martínek: Jednou cestou k otevření trhu je podle EK deregulace, druhou zjednodušení právního rámce, tedy i celého systému povolování staveb. To pro mě bylo veliké překvapení, protože člověk masírovaný médii má pocit, že EU má naopak tendenci přitahovat šrouby a vše regulovat a zpříšňovat. Trend je ve skutečnosti opačný.

VISEGRÁDSKÁ ČTYŘKA

V lednu letošního roku se v Brně uskutečnila první schůzka visegrádské čtyřky, z níž vzešlo Memorandum o zahraniční spolupráci v rámci V4. Představitelé ČKA rovněž pravidelně zastupují naši republiku na mezinárodní konferenci v polské Ustroni, kde se zástupci středoevropských zemí scházejí. Jaké problémy tyto země spojují? Naleznete témata odlišná od západní Evropy?

Šafer: Založení Spolku V4 iniciovala ČKA. Navazuje na to, že se už řadu let zástupci České republiky, Slovenska, Maďarska a Polska setkávají a komunikují spolu. Cílem spolku je vzájemná podpora a posílení spolupráce, např. předáváním informací, posíláním zápisů, zastupováním na jednáních pracovních skupin ACE atd. Věříme, že nyní bude spolupráce efektivnější. Mezi naše společná témata patří např. standardy, veřejné zakázky nebo prosazování určitých dokumentů u svých vlád. Právě jednání s vládou lze podpořit názory V4 a zkušenostmi ostatních středoevropských států. Zástupce Polské komory architektů nám poskytl text z jejich zákona o veřejných zakázkách, který přijali už loni. Byly v něm popsány základní principy, o nichž jsme u nás již dlouho hovořili, ale neměli je sepsané. Nyní jsme mohli jejich text využít a předat na MMR.

Martínek: Nehledáme cíleně nová témata společná jen V4, ale snažíme se spíše o kompatibilitu s tématy ACE. Každoroční setkání V4 v Brně, které plánujeme, by mělo být v podstatě iniciační schůzkou řešící určité téma, které lze pak prezentovat na konferenci v Ustroni a pak i v ACE. Letos to bylo téma standardy.

Smutný: Oproti západní Evropě se snažíme více propagovat architektonické soutěže. Zástupci států V4 se dohodli, že se budou informovat o svých soutěžích a budou se snažit je zpřístupňovat zahraničním účastníkům.

Jaroslav Šafer, Pavel Martínek a Josef Smutný při rozhovoru o zahraničních aktivitách ČKA. Foto Zuzana Hošková

Jednání architektonických komor visegrádské čtyřky proběhlo 16. 1. 2015 v Brně, v nové budově Centra obnovy památek architektury v areálu vily Stiassni. Hostitelem této akce byla pracovní skupina Zahraniční aktivity ČKA. Na závěr jednání bylo podepsáno memorandum – viz s. 39. Foto: archiv ČKA

V roce 2013 ČKA podepsala s čínskou organizací ASC memorandum o spolupráci. Dne 20. 5. 2015 navštívila ČKA další čínská delegace, která na tento akt navázala.

Pracovní skupina dala podnět k vytvoření neformální skupiny Zahraniční zkušenosti. Co je předmětem její činnosti?

Šafer: Skupinu architektů praktikujících v zahraničí jsem oslovil na základě své vlastní iniciativy s desítkami dotazů týkajících se fungování jejich profesních organizací a zkušeností s výkonem profese. Podařilo se tak získat cenný materiál, který je umístěn na webu ČKA (podrobněji viz s. 55). Zahraniční kolegy jsem ještě oslovil s tématem distančních voleb. Je pro mne ctí, že se na ně mohu obrátit v případě konkrétní záležitosti.

V roce 2011 jmenovalo představenstvo ČKA své zahraniční zástupce. Jakými úkoly jsou pověřováni?

Smutný: Zatím nebylo přesně definováno, jaké úkoly by měli zahraniční zástupci zastávat, a jejich role je prozatím pouze formální, stejně jako byla řadu let formální role většiny našich regionálních zástupců.

VOLBY A VALNÁ HROMADA

Již řadu let se hovoří o nedostatečné účasti členů ČKA na valných hromadách. O znění profesních předpisů i o volbě členů do orgánů ČKA tak rozhoduje jen hrstka architektů. Letos v květnu jste se, pane architekto Šafere, zúčastnil valné hromady Slovenské komory architektů (SKA). Průběh jednání byl výrazně ovlivněn jejich novým Jednacím řádem. Uvažuje se o aplikaci některých ustanovení v Jednacím a volebním řádu valné hromady ČKA?

Šafer: Průběh valné hromady SKA mě ohromil. Za prvé jejich kombinace distančních a prezenčních voleb, a pak Jednacím řád valné hromady. Představenstvo vyzve členy komory k zaslání námětů a připomínek a poté o nich vede v předstihu diskusi. Na valné hromadě se už nediskutuje o jednotlivých tématech, ale hlasuje se pouze ano/ne. Nelze přinášet nové návrhy či protinávrhy. Pokud se objeví nějaké další závažné téma, existuje výjimka. Jeho projednávání však musí být podpořeno minimálně 10 % členů SKA. Debata je velmi rázně vedena profesionálním moderátorem. Výsledkem je, že valná hromada skončila ve dvě hodiny odpoledne. Také jejich systém regionálních zástupců je velice živý. Valnou hromadu sice mají jednou za dva roky, ale čtyřikrát ročně mají výjezdní zasedání v regionech. O tento model se budeme snažit i u nás. Počátkem října (více viz s. 5) jsme zorganizovali výjezdní zasedání představenstva v Ostravě, v únoru plánujeme zasedání v Brně společně se Spolkem V4.

Zmínil jste se o novém přístupu k volbám. Jedním z bodů v usnesení loňské valné hromady ČKA bylo prověření možnosti změny způsobu voleb. V odpovědích v rámci vašeho dotazníku zasláného zahraničním respondentům se objevují volby korespondenční, internetové, ale i tajná hlasování či pouhá zvednutí ruky. Vy sám připravujete alternativu inspirovanou Slováky – distanční volby kombinované s prezenčními. Podaří se tento model realizovat již v roce 2016?

Šafer: Způsobem voleb v různých zemích se loni v ČKA zabývala Pracovní skupina pro distanční volby, která byla tříčlenná (předseda Petr Franta) a fungovala asi dva měsíce. Tehdy jsme poptali neformální skupinu „Zahraniční zkušenosti“ a sestavili srovnání přístupu k volbám. Letošní valná hromada pověřila představenstvo, aby připravila návrh, který by příští valná hromada mohla schválit. Navrhujeme, aby volby probíhaly

korespondenčně a zároveň byla možnost volit prezenčně na začátku zasedání valné hromady. Pokud se návrh v roce 2016 schválí, od roku 2017 bude možné volit distančně. Volby přes internet jsou pro nás zatím hudbou budoucnosti. ČKA podala kvůli volbám návrh na změnu zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů, autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě. Ten dosud umožňoval pouze prezenční volby. Podklady k distančním volbám a další materiály ze Slovenské komory architektů budou umístěny na webu k diskusi.

PhDr. Markéta Pražanová

ZPRÁVA O ČINNOSTI PRACOVNÍ SKUPINY ZAHRANIČNÍ AKTIVITY ČKA

Pracovní skupina ČKA Zahraniční aktivity (PSZ) sleduje činnost v Evropské radě architektů (ACE – Architects' Council of Europe) a zajišťuje sdílení informací pracovním skupinám ČKA. Své zástupce má ČKA ve skupině ACE Standardy a pojištění, Soutěže & Zadávání veřejných zakázek a ve skupinách, jejichž činnost se týká implementace evropské směrnice o uznávání odborných kvalifikací (PQD, RQI a ENACA).

Rok 2015 zahájila pracovní skupina iniciativou setkávání komor V4, které proběhlo v Brně. Zde se vytvořil formát vzájemného informování, zastupování v pracovních skupinách ACE a program pro další tematická setkání během roku. O této formě spolupráce bylo podepsáno společné memorandum. V dubnu následně pokračovalo setkání zástupců komor v Ustroni, které pořádá slezská komora architektů pravidelně každým rokem. Toto setkání se v návaznosti na ujednání z Brna stalo součástí programu V4 a letošní ročník o standardech koordinovala ČKA. Mimo to se za uplynulý rok zástupci naší Komory zúčastnili asi 13 jednání pracovních skupin ACE a ENACA. Díky pozvání CCEA (Centrum pro středoevropskou architekturu) se Michal Fišer zúčastnil rovněž konference Architectuur Lokaal v Nizozemsku.

Účast na jednáních má přímou vazbu na práci dalších pracovních skupin v Komoře. Zkušenosti ze skupiny soutěže se přímo promítají do návrhů změn soutěžního řádu a do připomínek, kterými naši zástupci připomínají novelu zákona o zadávání veřejných zakázek. Na základě výsledků práce ve skupině Standardy se přistoupilo k dílčímu přepracování současných standardů do podoby čitelnější pro klienta a umožňující strukturovaným způsobem vysvětlovat obsah práce architekta podle požadované hloubky znalostí. Konference v Dublinu o zkušenostech jednotlivých zemí s honoráři naší Komoru inspirovala k vytvoření kalkulačky projektových prací tak, aby byla v souladu s principy otevřenosti trhu.

Pracovní skupina pro zahraničí také úzce spolupracuje s Pracovní skupinou Legislativa na formování dokumentů vyplývajících z členství ČR v Evropské unii. To se v uplynulém roce zejména týkalo úkolů spojených s obhajobou regulace naší profese v rámci transpozice vyhlášky Professional Qualification Directive (uznávání odborných kvalifikací – PQD), která mimo jiné také plošně v rámci EU požaduje přehodnotit potřebnost regulace různých profesí. Obhájit regulaci profese byla ČKA s MŠMT u Evropské komise v září 2014 v Bruselu a náš dokument byl považován za jeden z nejlépe připravených.

Uplynulý rok se pracovní skupina v rámci ACE zaměřila také na podrobné zmapování problematiky BIM. Jelikož tato oblast je do značné míry ovlivněna celou řadou zájmů, především komerčních, podstata a oprávněnost používání BIM se z řady konferencí, na toto téma konaných, vytrácí. Pracovní skupina k tomuto tématu připravuje dokument shrnující praktické zkušenosti a dopady na smluvní vztahy či pojištění do uceleného dokumentu, který bude publikován v dalším čísle Bulletinu na téma standardy.

V následujícím roce 2016 bude pracovní skupina opět organizovat setkání V4 v Brně, kam budou rovněž pozváni zástupci představenstva ACE a rakouské komory. Tématy

budou strategie ovlivňování legislativního procesu, soutěžní řády, městští architekti a stavební předpisy. V rámci ACE zvažujeme opětovné zapojení do skupiny sustainability a budeme na naší půdě hostit dvě jednání – standardy s pojištěním a ENACu. Chceme také pokračovat v průběžné komunikaci se skupinou Zahraniční zkušenosti, což jsou čeští architekti žijící v zahraničí, ochotní s námi udržovat kontakt a poskytovat nám svůj specifický pohled na dění ve svých komorách a architektonickém prostředí vůbec.

Ing. arch. Pavel Martinek
2. místopředseda ČKA, člen ACE týmu

prof. Ing. arch. Jaroslav Šafer
2. místopředseda ČKA, předseda PS Zahraniční aktivity

Složení PS Zahraniční aktivity ČKA:

- Jaroslav Šafer – předseda
- Pavel Martinek
- Josef Smutný
- Dalibor Borák
- Dita Pavelková – tajemník

Další informace o činnosti pracovní skupiny viz www.cka.cz/cs/cka/o-komore/zahranicni-spoluprace

Kompletní zpráva o jednání zástupců profesních komor V4 z 16. 1. 2015 v Brně viz Bulletin ČKA 1/2015, s. 29–30, a www.cka.cz.

Zpráva o zasedání pracovní skupiny ACE dne 20. 3. 2015 v Praze viz Bulletin ČKA 2/2015, s. 8–9, a www.cka.cz.

Česká komora architektů,
Maďarská komora architektů, Magyar Építész Kamara,
Polská komora architektů, Izba Architektów Rzeczypospolitej Polskiej,
Obec polskich architektů, Stowarzyszenie Architektów Polskich,
Slovenská komora architektů, Slovenská komora architektov

vydávají při příležitosti I. schůzky visegrádské 4
konané dne 16. ledna 2015 v Brně společně

MEMORANDUM O ZAHRANIČNÍ SPOLUPRÁCI V RÁMCI V4

Uvedené architektonické instituce vyjadřují společnou vůli navázat vztahy založené na vzájemné podpoře a vzájemném prospěchu za účelem posílení odborné spolupráce.

Strany dospěly k následující shodě:

1. Strany se dohodly společně usilovat o zlepšení vzájemné výměny informací ve věci zahraniční spolupráce a podporovat společný rozvoj a prosperitu na principech vzájemné rovnosti a vzájemných výhod.
2. Strany se dohodly vzájemně se informovat o výsledcích a průběhu jednání pracovních skupin Evropské rady architektů (ACE) a spolupracovat při prosazování dohodnutých výstupů
3. Strany zajistí kontaktní osobu V4 v rámci své instituce.
4. Toto memorandum nabývá účinnosti po podpisu všemi níže uvedenými stranami. Platnost dokumentu jsou tři roky. Pokud žádná ze stran neukončí dohodu po vypršení lhůty tohoto memoranda, bude tato dohoda prodloužena.
5. Toto memorandum je podepsáno 1. března 2015. Toto memorandum je psáno dvojmo ve dvou jazycích: v anglickém a v českém, kopie jsou stejně platné.

Signatáři

Slovenská komora architektů
Slovenská komora architektov
Imrich Pleidel, prezident

Polská komora architektů
Izba Architektów Rzeczypospolitej Polskiej
Piotr Gadomski, místopředseda

Maďarská komora architektů
Magyar Építész Kamara
Péter Hajnóczi, prezident

Spolek architektů Polska
Stowarzyszenie Architektów Polskich
Paweł Kobyłański, člen představenstva

Česká komora architektů
Jaroslav Šafer, místopředseda

KONTAKTY NA INSTITUCE A DALŠÍ UŽITEČNÉ INFORMACE O ZAHRANIČNÍ SPOLUPRÁCI

www.cka.cz/cs/cka/o-komore/zahranicni-spoluprace

Zájemci zde naleznou přehled všech institucí, organizací a profesních komor, které fungují v členských státech Evropské unie, ale např. i v USA. Jsou zde umístěny informace o podmínkách uznání kvalifikace v různých zemích, Code of Conduct – Pravidla dobré praxe, podmínky k výkonu povolání a další informace důležité pro výkon profese. Stejně tak zde naleznou zahraniční architekti údaje o tom, jak lze projektovat v České republice.

ORGANIZACE S ŠIRŠÍ PŮSOBNOSTÍ

ACE
Architect's Council of Europe
Brusel, Belgie
www.ace-cae.eu

Profesní organizace sdružující zástupce komor států Evropské unie. Jejimi hlavními cíli jsou podpora architektury v Evropě, zvyšování architektonické kvality, udržitelný rozvoj vystavěného prostředí, vysoký standard kvalifikací, obhajoba kvality stavitelské praxe a podpora mezinárodní spolupráce.

ENACA
Evropská síť příslušných orgánů
v architektuře
www.enaca.eu

Síť ENACA si navzájem vyměňuje informace o zákonech, postupech a normách při registraci architektů v rámci EU/EHS a Švýcarska. Zaměřuje se na odbornost administrativní spolupráce, jejím hlavním cílem je nyní pomoci si navzájem při implementaci Směrnice 2005/36/ES, zaměřené na registraci architektů a jiných odborníků, kteří žádají o uznání své kvalifikace s cílem autorizovat se dle zákonů hostitelské země.

VISEGRÁDSKÁ 4

Skupina architektonických institucí zemí Česka, Slovenska, Maďarska a Polska.

EFAP
European Forum for Architectural Policies
Paříž, Francie
www.efap-fepa.org

Mezinárodní síť EFAP se věnuje podpoře a propagaci architektury a architektonické politiky v Evropě. Spojuje dohromady veřejnou správu, profesi, kulturu a vzdělávání. EFAP si klade za cíl šířit povědomí o politikách architektury skrze odborná setkání s experty, na veřejných akcích a pomocí publikací. V současné době se ČKA nepodílí na aktivitách EFAP.

UIA
Union internationale des Architectes
Paříž, Francie
www.uia.archi

Unie sdružuje tzv. nevládní organizace architektů (svazy, obce, komory apod.) ze 124 států. Činnost UIA je od počátku rozdělena do pěti geografických regionů I: Evropa (západní Evropa), II. státy bývalého Sovětského svazu a jeho satelity, III. Severní a Jižní Amerika, IV. Asie a Oceánie, IV. Afrika. Česká republika náleží do regionu II. (stejně jako dalších 31 států, mezi něž patří např. Afghánistán, Litva, Bulharsko, Řecko, Chorvatsko, Izrael, Kyrgyzstán, Libanon, Polsko, Rusko, Slovensko či Sýrie). V současné době má Česká republika v této organizaci pozastaveno členství.

IFLA
International Federation of Landscape
Architects
Brusel, Belgie
www.iflaonline.org

Světová organizace zahradních a krajinných architektů. Nyní je její činnost rozdělena do čtyř sekcí – Afrika, Amerika, Asie-Pacifik, Evropa. Českým členem IFLA byla v roce 1996 přijata Sekce zahradních a krajinnářských architektů, která působí od roku 1990 v rámci Společnosti pro zahradní a krajinnářskou tvorbu (SZKT).

NCARB
National Council of Architectural
Registration Boards
Washington, USA
www.ncarb.org

Národní rada Výborů pro registraci architektů. ČKA podepsala již v roce 2001 s NCARB Protokol o výkonu profese architekta v hostitelské zemi mezi ČR a USA.

ČKA A JEJÍ POZICE V EVROPSKÉ RADĚ ARCHITEKTŮ (ACE)

Architects' Council of Europe (ACE) je profesní nevýdělečná organizace založená v roce 1990. Jejím cílem je obhajoba postavení architektonické profese ve společnosti. Toto široké téma zahrnuje prosazování odpovídajícího vzdělání, výkon profese a standardů, ovlivňování postavení architekta jako hlavní postavy v problematice plánování měst či udržitelnosti.

ACE jako partner Evropské komise i platforma k získávání informací

Svou politiku se ACE snaží prosazovat jednak formou vzájemně koordinovaných stanovisek jako podporu, think-tank, pro své členské organizace a dále jako odborný partner Evropské komise v rámci připomínkování legislativy a prostředník při získávání evropských dotačních programů. ACE slouží také jako výborný nástroj pro zprostředkování vzájemných kontaktů komor mezi sebou a její web www.ace-cae.eu je rovněž užitečným rozcestníkem základních informací jednotlivých zemí. ACE sdružuje zástupce států Evropské unie (EU), dále Švýcarska, Norska a Turecka. Jejimi členy nejsou pouze komory, ale také sdružení. Například Německo je zastoupeno čtyřmi organizacemi, Francie třemi. Celkem ACE sdružuje 43 organizací ze 31 zemí, kterými reprezentuje 545 000 architektů. (Polsko, po dvouleté přestávce, plánuje letos návrat.)

Organizační struktura ACE se skládá z desetičlenného představenstva a předsedy. Pět členů a předseda jsou voleni valnou hromadou, dalších pět je v představenstvu na principu pravidelné rotace zástupců členských zemí, kteří jsou nominováni svými mateřskými organizacemi. Valná hromada je hlavním orgánem pro schvalování optativy ACE a koná se dvakrát ročně. Základní strategické směřování se uskutečňuje na koordinačních setkáních představenstva, která se konají čtyřikrát za rok. Jednotlivé agendy jsou rozděleny do tří ustálených tematických okruhů – přístup k profesi, výkon povolání a zodpovědná architektura. Pod tyto okruhy spadají jednotlivé pracovní skupiny, jejichž počet je plovoucí podle momentální potřeby řešených témat. Základní organizační operativu ACE vykonává kancelář sídlící v Bruselu. Současným předsedou je Luciano Lazzari, který za uplynulá dva roky především dokázal zjednodušit organizační strukturu pracovních skupin ve smyslu výměny informací a spolupráce.

ČKA je členem ACE od roku 2009

Česká komora architektů se stala členem této organizace od roku 2009, předtím byla v pozici pozorovatele (tzv. observer member). Během uplynulé doby za naši Komoru s ACE spolupracovali např. Petr Bílek, Jiří Plos či Dalibor Borák, který také zasedal v části představenstva vzešlého z rotačního principu. V současnosti jsou v ACE skupinách pravidelně aktivní Pavel Martinek (standards) a Michal Fišer (soutěže a veřejné zakázky)

Přístup k profesi

Tímto tématem se zabývají pracovní skupiny pro PQD (směrnice č. 2005/36/EC – PQD, o uznávání odborných kvali-

fikací) a Problematiku regulací (RQI). Pracovní skupina PQD byla zejména aktivní v lobbingu při modernizaci stejnojmenné vyhlášky, kde prosazovala princip minimální definice profese architekta na základě kvalifikace 5 + 2 (studium + praxe). Přes její úsilí bylo nakonec v lednu 2014 schváleno minimální kvalifikační kritérium 5 + 0, a to zejména kvůli iniciativě severovýchodních zemí. PQD v ČR je 5 až 6 + 3 + vstup do komory (pro uznání odborné kvalifikace autorizovaného architekta je u nás nutné šestileté studium, tři roky praxe a složení autorizačních zkoušek u ČKA).

Vstupem vyhlášky v platnost však činnost skupiny neskončila, neboť problémy s metodikou uznávání kvalifikací a výkonu povolání napříč EU tímto neustaly. Nejedná se totiž jen o definici toho, kdo je podle PQD definice architekt, ale také na základě jakého kritéria je architekt oprávněn vykonávat povolání v sousední zemi. Současný princip, kdy registrace v Komoře je automatickým předpokladem pro registraci v komoře zahraniční, nefunguje například u zemí, kde komory nemají (jako jsou Finsko nebo Dánsko). V současnosti skupina také usiluje o zlepšení výkonu a stanovení vyšších standardů praxe a celoživotního vzdělávání. Zejména první problematika je dnes velmi živá při jednáních TTIP ohledně uznání evropských architektů v USA a Kanadě.

Problematiku PQD naše komora sleduje prostřednictvím slovenské komory, jejíž tajemnice Olga Miháliková je také předsedkyní ENACy.

Výkon povolání

Obecně je úlohou tohoto okruhu sjednocení, nebo spíše umožnění vzájemného rozpoznání práce architektů v členských zemích. Tato iniciativa vychází také z politiky Evropské komise, která se snaží o maximální otevření vnitřního evropského trhu. Je spočítáno, že až 40 % evropského HPD vzniká v oblastech do 100 km od hranic se sousedním státem. Usuzuje se, že ekonomický potenciál je v těchto příhraničních zónách umenšen a odstranění bariér přeshraničního podnikání by vedlo k většímu ekonomickému růstu. Z logiky této statistiky například vyplývá, že celé území ČR spadá pod oblast s tímto potenciálem.

Sektor výkonu povolání zahrnuje pracovní skupiny standardů, pojištění, veřejných zakázek, BIM a honorářů. Této oblasti se ČKA věnuje důsledně. Informace ze standardů a veřejných zakázek mají přímý dopad do práce a výstupů pracovních skupin ČKA. Na poli standardů jsme se zúčastnili vypracování případových studií o výkonu architekta při různých typech zakázky. Iniciativní jsme byli při transpozici nového evropského standardu TC395 pro sektor architektů, kde jsme spolu se zástupci Německa, Rakouska a Francie prosadili akcent na studii a přípravné fáze projektu. V rámci pojištění poskytujeme součinnost a výměnu informací o našem systému. Vyjasnění zodpovědnosti a pojištění je nejzásadnější překážkou přeshraniční výměny služeb (nejen) architekta. Na rozdíl od standardů, které jsou v rámci profese snadněji přizpůsobitelné, jsou otázky pojištění komplikovanější vstupem třetích stran, právních, obchodních otázek a vůbec národní mentality ve vztahu k zodpovědnosti (např. nevyřčená praxe presumpce viny architekta ve Francii versus standardní presumpce nevinu v Německu). Přehledové tabulky různých systémů pojištění bude ČKA v blízké době publikovat na svém webu.

V honorářích v současnosti ACE monitoruje situaci v jednotlivých zemích a snaží se působit jako prostředník výměny informací a zkušeností. V tomto ohledu byla v uplynulém roce v centru pozornosti naše Komora svými iniciativami o navrácení honorářů a již zpracováním kalkulačky hodinových dotací nebo snahou zavést právo vydávání honorářů komorami či ministerstvem v rámci zákona č. 360/1992 Sb. Naše stanoviska či vyjádření ÚOHS jsme v překladech zasílali do ACE. ČKA nakonec díky této iniciativě dostala na zodpo-

vědnost zpracování a úpravu finální podoby manifestu honorářů jako doporučující materiál pro ostatní členské země při lobbingu v této problematice.

Účast ve skupině soutěže je také kontinuální. Architektonické soutěže, jejich podpora, zlepšování postavení a renomé ve společnosti je trvalé téma. Velmi aktivní byla tato skupina před dvěma lety, kdy připomínkovala novelizaci evropského zákona o veřejných zakázkách, kde usilovně prosazovala řadu témat týkajících se praxe nejnižších cen a architektonických soutěží.

Letos se nově ustanovená skupina BIM ukázala jako velmi zajímavá, poprvé nám poskytla pohled, který nevychází z komerčních zájmů, prosazujících metody prostřednictvím domnělých výhod během projektování či později. Poznali jsme, jaká je nálada architektů s tímto nástrojem pracovat, zejména podle praxe jednotlivých zemí. Ukazuje se například, že BIM se velmi snadno uchytil v severských zemích, neboť dobře koresponduje s jejich způsobem projektování, založeným na project managementu. Oproti tomu v zemích jako Německo a Rakousko, kde je tradiční praxe zastřešujícího architekta nad zakázkou, se BIM prosazuje velmi obtížně. Z jednání také vyplývá, že ACE nepodporuje jakoukoliv institucionalizaci používání BIM. V rámci ACE stojí nyní otázka, a ČKA ji iniciovala, zda by se tato skupina neměla stát součástí skupiny standardy. V širším smyslu se o standard práce jedná a její softwarová realizace je jedním možným atributem.

Zodpovědná architektura

Téměř 40 % spotřeby energie EU vytvářejí budovy a podílejí se tím na 36 % emisí CO₂. To představuje velké politikum, kterému se EU patřičně věnuje. Bohužel ne vždy správným směrem a často ne podporou programů, které mohou tento problém řešit. To je také výsledkem lobbingu řady zájmových skupin, které se snaží tuto politiku ovlivnit ve svůj prospěch. V rámci ACE byl tento okruh dříve rozkročený do velké řady podskupin a poslední dva roky prodělal účinnou reorganizaci. Některé skupiny byly zrušeny bez náhrady (Housing), jiné sloučeny. Dnes pracují v ACE dvě skupiny, Sustainability – urbanismus (ESA-UI) a Výzkumně-inovační panel. ESA IU se věnuje především tvorbě jednotného stanoviska, politiky, podle které je udržitelný rozvoj především holistickým problémem, kde technická řešení jsou až dalším krokem. Architekt má plnit roli zásadního koncepčního tělesa. Zdůrazňuje se propojení udržitelnosti s urbanismem a hledá se přijatelný koncept pro přístup k renovacím objektů historických jader měst.

Výzkumně inovační panel je informačním zdrojem a poradenským tělesem poskytujícím informace o programech EU na poli sustainability.

Ing. arch. Pavel Martinek
2. místopředseda ČKA, člen ACE týmu

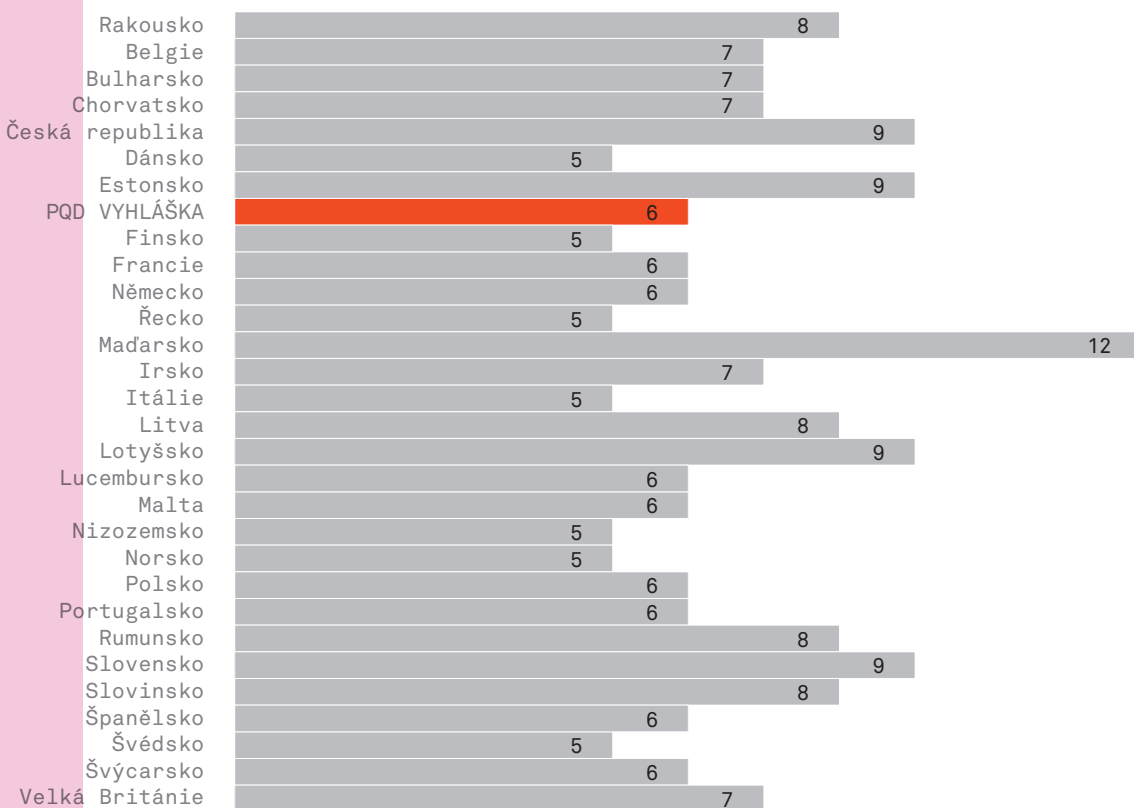
Srovnání systémů přístupu k povolání architekta v Evropě zpracoval v roce 2013 v přehledném materiálu architekt Borys Czarakcziew, člen Komory architektů Polska (IARP), za spolupráce skupiny ENACA a pracovní skupiny PPE+2. Materiál uvádí program vzdělávání na vysokých školách architektury v evropských zemích, povinnou či nepovinnou odbornou praxi po ukončení vzdělání či během studia a další zajímavé informace. Celý materiál viz www.cka.cz. (V průběhu let uplynulých od zpracování dokumentu mohlo dojít v některých státech ke změnám.)

→

Přístup architekta k povolání, formální požadavky členů EU a ENACA

K výkonu profese stačí vzdělání v příslušném oboru	+ Architekt je povinen stát se členem komory	+ Vyžaduje se oborová praxe (PPE)	+ Vyžaduje se odborná praxe stvrzená autorizační zkouškou
Dánsko Finsko Švédsko Norsko Irsko	Řecko Itálie Španělsko Nizozemsko Švýcarsko	Belgie Estonsko Německo Nizozemsko	Rakousko Bulharsko Chorvatsko Česká republika Irsko Francie Maďarsko Litva Lotyšsko Lucembursko Malta Polsko Portugalsko Rumunsko Slovensko Slovinsko Velká Británie

Požadavky na délku praxe nutné pro přístup ke kompletnímu výkonu profese architekta

VÝZKUMNÝ PROJEKT FINANČNÍ A ČASOVÉ NÁROČNOSTI PŘI ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK NA PROJEKTOVÉ PRÁCE

Německé Federální ministerstvo dopravy a rozvoje představilo v loňském roce výsledky svého výzkumu, v němž se zabývalo srovnáváním různých typů výběrových řízení na zpracovatele projektu na podkladě osmnácti případových studií. Výzkumem chtělo ministerstvo přinést věcné argumenty pro využití soutěže o návrh a tím přispět k podpoře stavební kultury. Z výzkumu vyplynulo, že rozdíly mezi časovou a finanční náročností soutěže o návrh a ostatními typy zadávacích řízení jsou zanedbatelné.

Shrnutí

- Soutěžní procedury za účelem získání kvalitního projektu jsou využívány již dlouhou dobu. Ideové i projektové soutěže o návrh umožňují vybrat zaručeně ten nejlepší návrh. Přesto dosud nejsou soutěže o návrh plně využívány. Naopak, množství soutěží je malé, obzvláště u soutěží otevřených.
- Jak ukázal výzkum, zvýšené finanční výdaje a delší trvání zadávacího řízení jsou citovány jako nejčastější argumenty proti používání soutěže o návrh. Chybí objektivní průzkum skutečných výdajů pro různé typy zadávacích řízení a soutěží o návrh.
- Tento výzkumný projekt vznikl za účelem nastavení platformy pro objektivní diskusi k praxi zadávacích řízení a celkové kvalitě projekčního procesu. K tomu bylo zapotřebí zkoumat nejen výdaje a dobu trvání v rámci samotného zadávacího řízení, ale v průběhu celého projekčního procesu.

Metody

- Časové a finanční rámce různých typů zadávacích řízení byly zkoumány na základě konkrétních případů z praxe. Z původních 43 zkoumaných případových studií bylo za intenzivní spolupráce se zadavateli ve výsledku vybráno 18, které reprezentují celou škálu typů zadávacích řízení, jež vhodně směřují k žádanému výsledku. Doprovodnou součástí výzkumu byl tým expertů poskytující kritickou oponenturu výzkumu a vydávající doporučení k jeho postupu.
- V zájmu zajištění srovnatelnosti jednotlivých případů byl výběr zaměřen na zakázky na zhotovení projektů novostaveb zaměřených na vzdělávací a administrativní funkce. Vymezení z hlediska typů zadávacího řízení byla jak jednací řízení (dle VOF), jejichž součástí není předkládání návrhů, tak ta, která obsahují návrhy, a dále otevřené a vyzvané soutěže o návrh.
- Za účelem získání pozitivních zkušeností pro výběrová řízení v Německu byly do výzkumu zahrnuty také případové studie otevřených soutěží o návrh ze Švýcarska.
- V zájmu porovnatelnosti německého a švýcarského systému realizace veřejných stavebních zakázek byl

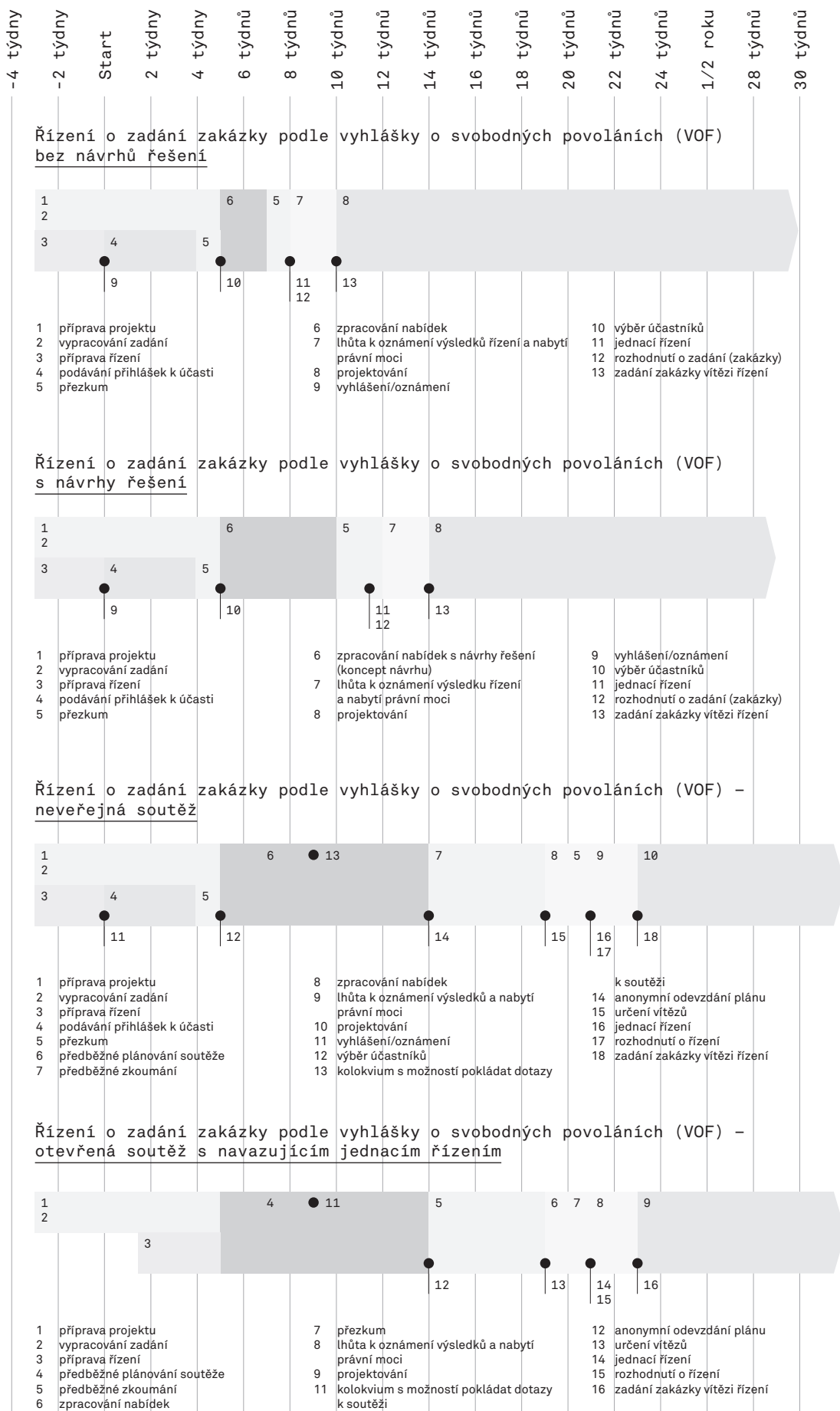
standard výkonů sjednocen do šesti fází – zahájení, příprava, zadání zakázky na projektové služby, projektová příprava, realizace stavby, provozování objektu.

Závěry

- Je třeba principiálně říci, že časové a finanční podmínky zadávacích řízení nejsou rozhodující. Zásadním a nadřazeným faktorem je samotný typ zadávacího řízení.
- Rozdíly v časovém průběhu a finanční náročnosti různých typů zadávacích řízení nejsou rozhodně určující ve vztahu k celému (plánovacímu) procesu a nenabízí se žádné zdůvodnění preference toho kterého typu výběrového řízení. Pro výběr vhodné formy je třeba hledat jinou argumentaci.
- Relevantní kritéria použitá pro výběr zadávací procedury jsou především zabezpečení kvality projekčního procesu, transparentnost a srozumitelnost procesu, právoplatnost procesu, lepší zapojení veřejnosti... Pozornost je nutno věnovat správnému načasování jednotlivých fází procesu, zadávací řízení musí následovat na základě pečlivé přípravy projektu.

Závěry výzkumu (v němčině) jsou ke stažení na:
[www.byak.de/media/Info_fuer_Mitglieder/Recht/WuV/
Forschungsbericht-ZMA-2014-01-22-Web.pdf](http://www.byak.de/media/Info_fuer_Mitglieder/Recht/WuV/Forschungsbericht-ZMA-2014-01-22-Web.pdf)

Ing. arch. MgA. Michal Fišer
člen PS Soutěže, zástupce ČKA v ACE

ZPRÁVA O ZASTOUPENÍ ČKA V PRACOVNÍCH SKUPINÁCH PRO ARCHITEKTONICKÉ SOUTĚŽE ACE

S ohledem na naléhavost témat architektonických soutěží a zadávání veřejných zakázek v České republice se ČKA od začátku svého členství v ACE (Architects' Council of Europe – Evropská rada architektů) aktivně účastní činnosti dvou pracovních skupin zaměřených na tato témata. Na soutěže se zaměřuje Working Group Architectural Design Competition, na zadávání veřejných zakázek Working Group Public Procurement.

Evropská směrnice pro zadávání veřejných zakázek

Základním cílem je udržení a další prosazování principu soutěže o návrh při zadávání veřejných zakázek na intelektuální služby, tedy včetně veškerých projektových služeb v celoevropském měřítku. Praktickou náplní skupin je komunikace a koordinace postojů jednotlivých členských států a vytváření konzistentního lobbingu při utváření evropské legislativy. V nedávné a současné době naplňují programovou agendu skupin především otázky spojené s vydáním nové Evropské směrnice pro zadávání veřejných zakázek a její implementace v jednotlivých členských zemích, tzn. připomínkování textů směrnice a příprava materiálů k jednáním zástupců ACE s Evropskou komisí, příprava doporučení a manuálů.

Pro obě pracovní skupiny je nutnou podmínkou efektivního chodu jejich úzká pracovní provázanost, což nutně začíná od tandemu předsedů. Pracovní skupině WG ADC předsedá Georg Pendl, bývalý prezident, dnes jeden z předsedů rakouské Spolkové komory architektů a inženýrů, s dlouholetými zkušenostmi z oblasti architektonických soutěží v Rakousku. Pracovní skupině WG PP předsedá Thomas Maibaum, v minulosti dlouholetý člen právního oddělení německé Bundesarchitektenkammer. Současným delegátem za ČKA je společně pro obě pracovní skupiny autor tohoto příspěvku, který vystřídal Ing. arch. Dalibora Boráka.

Výzkum různých forem zadávacích řízení na projektové služby

Obě pracovní skupiny mají vzhledem k provázanosti tématu a efektivitě spolupráce společná pracovní zasedání pravidelně dvakrát do roka, na jaře a na podzim, konající se většinou střídavě v Berlíně a Vídni, výjimkou a pro členy zjevně vítanou obměnou byla poslední dvě jednání, konaná tento rok v Praze a Budapešti. Celodenní zasedání mají ryze pracovní charakter na základě předem podrobně připravené agendy. Zasedání se obvykle účastní kolem 15 až 20 osob s přiměřeným zastoupením architektů a právníků. Jednotlivé body jednání jsou ihned připomínkovány a diskutovány s cílem dosažení konsenzu. Jádro agendy často doplňuje z iniciativy hostitele speciální bonusový příspěvek související s tématem architektonických soutěží, např. jednání v Praze doplnila večerní prohlídka nové budovy NTK komentovaná jedním z autorů projektu, v Budapešti byl prezentován rozsáhlý vládní záměr muzejního parku Liget s využitím několika různých typů soutěže o návrh. Během posledních schůzek byl rovněž prezentován a diskutován významný výzkumný projekt zadaný

německým Federálním ministerstvem dopravy a rozvoje, který srovnává různé formy zadávacích řízení na projektové služby na podkladě 18 případových studií.

ČKA přináší do ACE významný informační příspěvek z místního prostředí, kde architektonická soutěž stále hledá svoji pevnou pozici. Naopak pro ČKA znamená účast v obou pracovních skupinách cenný a bezprostřední zdroj informací o stavu architektonických soutěží v Evropě či alespoň v členských zemích ACE. Shrnujícím poznatkem je, že společenská pozice institutu soutěže o návrh se v jednotlivých zemích velmi liší. Poněkud překvapivým zjištěním bylo a je, že obecná zavedenost a míra využití soutěže o návrh zdaleka nesusouvisí s vyspělostí kulturně-politického systému (např. Velká Británie, Nizozemsko). To je mimo jiné důvod zájmu zahraničních kolegů o praktické poznatky z České republiky, která je vnímána jako prostředí s vhodnými předpoklady pro nadějný vývoj k pevnějšímu ukotvení soutěže o návrh bez opakování chyb, jimiž prošly mnohé západní státy, a v tomto ohledu jsou i ochotni přispívat svým know-how.

Ing. arch. MgA. Michal Fišer
člen PS Soutěže, zástupce ČKA v ACE

Dne 20. 3. 2015 hostila ČKA Working Group (WG) ACE v Praze. V rámci doprovodného programu proběhla miniexkurze členů WG ACE do Národní technické knihovny. Foto Michal Fišer

Jednání WG ACE v Praze dne 20. 3. 2015 se věnovalo soutěžím a bylo zaměřeno především na implementaci nové evropské směrnice k veřejným zakázkám. Jedním z hlavních problémů při předávání informací je skutečnost, že jednotlivé státy EU nemají k dispozici své dokumenty v angličtině. Foto archiv ČKA

ENACA – EURÓPSKA SIEŤ PRÍSLUŠNÝCH ORGÁNOV V ARCHITEKTÚRE

Možnosti vzdelávania architektov v Európe sú rôznorodé. Akceptovanie národných špecifik vytvára priestor na prirodzenú a historicky opodstatnenú diverzitu európskej architektonickej tvorby. Táto rôznorodosť sa však odzrkadľuje aj v odlišnostiach právnej úpravy uznávania kvalifikácií architektov. Z tohto dôvodu vznikla v roku 2007 Európska sieť príslušných orgánov v architektúre (European Network of Architects' Competent Authorities – ENACA).

Sieť ENACA bola založená ako diskusné fórum pre príslušné orgány s cieľom zlepšiť ich administratívnu spoluprácu a výmenu osvedčených postupov pri implementácii smernice 2005/36/ES o uznávaní odborných kvalifikácií (PQD) a smernice o službách na vnútornom trhu č. 2006/123/ES.

ENACA nemá právnu subjektivitu, jej rozhodnutia sú konsenzuálne a riadi sa kódexom, ktorý jej členovia schválili v roku 2014. Sídli v inštitúcii predsedu (v rokoch 2007 – 2011 v Kráľovskom inštitúte írskych architektov – RIAI – v Dubline, od roku 2012 v Slovenskej komore architektov v Bratislave) a administratíva sa realizuje v inštitúcii koordinátora (v rokoch 2007 – 2014 v Architektenkammer Hessen vo Wiesbadene, od roku 2014 v Architektenkammer Baden-Württemberg v Stuttgarte).

V súčasnosti na jej činnosti aktívne participuje množstvo príslušných orgánov a inštitúcií, ktoré je možné rozdeliť do troch skupín: komory a profesijné inštitúcie (napr. ČKA, fínska profesijná organizácia SAFA), vládne agentúry (britský registračný orgán ARB, holandský registračný orgán SBA) a zástupcovia ministerstiev príslušných orgánov (Španielsko, Estónsko, Litva, Fínsko a pod.). Rokovania sa konajú tradične dvakrát až trikrát ročne, na pozvanie členských inštitúcií a v ich priestoroch; zvyšok komunikácie prebieha elektronicky.

Samotná ENACA pôsobí v dvoch základných rovinách. Prvá rovina pôsobnosti vyplýva z faktu, že vďaka rôznym transpozíciám smerníc sa ich jednotlivé ustanovenia rôzne vykladajú. Napriek tomu podľa štatistík Európskej komisie patrí miera úspešnosti pri uznávaní kvalifikácií architektov medzi najvyššie v rámci slobodných povolání – až 96 % žiadostí o uznanie je úspešných. Riešené situácie zahrnujú široké spektrum prípadov: od tých individuálnych až po workshopy a hľadanie konsenzuálneho výkladu znenia smernice na základe prípadových štúdií. Práve pri hľadaní týchto riešení je najsilnejšou stránkou skladba členskej základne siete ENACA, lebo umožňuje výmenu skúseností medzi inštitúciami s veľkým počtom žiadostí o registráciu, ktoré majú skúsenosti aj s riešením rôznorodých situácií, až po malé komory, resp. po právnikov a národných koordinátorov so skúsenosťami aj nad rámec profesie, od regulovanejších štátov po deregulované apod.

Druhou oblasťou pôsobnosti je pripomienkovanie legislatívy a konzultovanie materiálov EK. Od svojho založenia ENACA intenzívne komunikovala s inštitúciami EÚ – vždy s cieľom sprostredkovať skúsenosti z aplikačnej praxe tvorcom legislatívy, príp. pomôcť s nastavením systému tak, aby bol vykonateľný aj v praxi. V minulosti intenzívne participovala na pripomienkovaní návrhu modernizovanej smernice,

v súčasnosti pomáha s nastavením štandardov nového elektronického systému notifikácií architektonických kvalifikácií.

ENACA nie je lobingovou inštitúciou, neformuluje politické pozície. Ak vydáva vyhlásenia, resp. vyjadrenia voči tretím stranám, ktoré by mali takýto charakter, sú jednohlasne schválené. Absencia právnej subjektivity, členských príspevkov a formálnej štruktúry siete často limituje jej možnosti pôsobenia, súčasne je však jej najväčšou devízou. Množstvo práce, ktoré sa v nej za posledné roky odvieďlo a ktorého najlepším výsledkom je práve hladký proces pri uznávaní kvalifikácií, dokazuje, že sa jej podarilo dosiahnuť to najdôležitejšie: vzájomnú dôveru medzi uznávacími inštitúciami.

Ing. Oľga Miháliková
zástupkyňa riaditeľky Slovenskej komory architektov,
samostatná odborná referentka pre zahraničné vzťahy
a uznávanie odborných kvalifikácií architektov,
predsedníčka ENACA

SMERNICA EURÓPSKEJ RADY A PARLAMENTU O UZNÁVANÍ ODBORNÝCH KVALIFIKÁCIÍ

Smernica Parlamentu a Rady 36/2005/ES o uznávaní odborných kvalifikácií upravuje takmer 800 regulovaných povolání. Kým väčšina profesií (napr. aj stavební inžinieri alebo krajinní architekti) sa nachádza v tzv. všeobecnom systéme, sedem sektoriálnych povolání, medzi ktoré patria aj architekti, má výsadu režimu automatického uznávania odborných kvalifikácií.

Automatické uznávanie kvalifikácie v rámci EÚ

Podstatou automatického systému je, že na základe koordinácie požiadaviek na vzdelanie pre konkrétne povolanie umožňuje osobám zjednodušený prístup k výkonu povolania v rámci EÚ. Podmienkou je mať doklad o kvalifikácii uvedený v príslušnej prílohe smernice (v prípade architektov v Prílohe V, bod 5.7.1). Na pôsobenie v ostatných členských štátoch EÚ môže využiť dva režimy – usadenie sa alebo dočasné a príležitostné poskytovanie služieb (môže ich poskytovať aj cezhranične).

Usadenie sa v inom členskom štáte

V prípade usadenia sa v inom členskom štáte požiada autorizovaný architekt o uznanie svojej odbornej kvalifikácie. Jej akceptácia – po splnení všetkých ostatných podmienok – je iba formálnym preverením. Ak teda autorizovaný architekt ČKA prejavuje záujem dlhodobo pôsobiť vo Veľkej Británii a nazývať sa pritom architektom (v UK existuje len ochrana titulu „architekt“, a nie tzv. vyhradených činností), požiada o uznanie svojej kvalifikácie Architects' Registration Board v Londýne. Tá ju automaticky uzná. Tento český architekt má nárok na uznanie bez ohľadu na to, že neabsolvoval ani jednu z britských certifikačných skúšok. Podkladom na jeho automatické uznanie je doklad o odbornej kvalifikácii uvedený v Prílohe V a súčasne odborná spôsobilosť na výkon povolania v Českej republike (autorizácia).

Uznanie kvalifikácie – príloha VI

Ďalšou prílohou, ktorá uvádza architektonické kvalifikácie, je Príloha VI, ktorá obsahuje tzv. nadobudnuté práva. Tu nájdete doklady o vzdelaní z rôznych období, ktoré sa členský štát, notabene Česká republika, rozhodol v čase pristúpenia k Európskej únii oznámiť v zmluve o pristúpení. Hlavným kritériom na uznanie kvalifikácie na základe Prílohy VI je, že osoba s takýmto diplomom musí vykonávať v domovskom členskom štáte (v našom prípade v Českej republike) za posledných päť rokov aspoň tri roky povolanie architekta.

V rovine dočasného (cezhraničného) poskytovania služieb to môže byť ešte jednoduchšie: napr. český autorizovaný architekt (usadený v Českej republike) môže dočasne vykonávať svoje povolanie na území Rakúska bez dodatočného ohlasovania sa na príslušnom rakúskom orgáne (dokonca stačí použiť svoju českú autorizačnú pečiatku).

Modernizácia kvalifikačnej smernice

V januári 2013 bol dokončený proces modernizácie kvalifikačnej smernice, ktorého výsledkom je smernica 2013/55/EU. Táto smernica sa musí transponovať (zapracovať) do národných legislatív najneskôr do 1. januára 2016. V čase

písania príspevku (v novembri 2015) čakalo českú novelu zákona o uznávaní odborných kvalifikácií a ďalších súvisiacich zákonov prvé čítanie v parlamente. Tento zákon implementuje zmeny aj pre povolanie architekta. Z pohľadu architektov medzi najdôležitejšie zmeny patrí predĺženie minimálneho trvania odbornej kvalifikácie zo 4 rokov na 4 roky vzdelania a 2 roky odbornej praxe, resp. minimálne 5 rokov vzdelania.

Ing. Oľga Miháliková
zástupkyňa riaditeľky Slovenskej komory architektov,
samostatný odborný referent pre zahraničné vzťahy
a uznávanie odborných kvalifikácií architektov,
predsedníčka ENACA

POVOLÁNÍ ARCHITEKTA A VÝKON PROFESÍ V PRÁVNÍM RÁMCI ČR

V červenci 2014 zpracoval tým odborníků ČKA pod vedením Jiřího Plose zprávu (National Report) věnovanou legislativnímu rámci a systému fungování architektů v České republice s ohledem na veřejný zájem (Proportionality Questionnaire – Overview of the regulatory framework and national system to protect the general interest objective in the building sector). Tento rozsáhlý materiál byl zpracován na žádost EU.

Regulované nezávislé povolání architekta

Profese architekta je vymezena jako regulované nezávislé povolání zákonem č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů. Vydáním tohoto zákona se profese architekta a inženýra zařadila zpět mezi tradiční regulovaná povolání [právní (advokáti, notáři, patentoví zástupci), lékařské (lékaři, stomatologové, lékárníci) a lékařské veterinární (veterináři), a nově profese auditora a daňového poradce].

Právní základ pro výkon profese je založen ústavním pořádkem České republiky, umožňujícím při zásadně svobodné volbě povolání některé profese regulovat [ustanovení čl. 26 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod: „Každý má právo na svobodnou volbu povolání /... ale.../ zákon může stanovit podmínky a omezení pro výkon určitých povolání nebo činností“]. Zákon o výkonu povolání vychází (v souladu s legislativou Evropské unie) z principu osobní odpovědnosti fyzické osoby za výkon vybraných (a pochopitelně i dalších odborných) činností, neboť se jedná o činnosti

- s významným vlivem na zdraví, život, majetek a životní prostředí občanů,
- vysoce kvalifikované, vyžadující dlouhodobé školení a odbornou praxi,
- tvůrčí s vysokým stupněm individuálního autorského přínosu,
- poskytované v neanonymním plnění vždy konkrétnímu adresátovi v konkrétní zakázce,
- laikem obtížně posuzovatelné, které však mohou způsobit škody velkého rozsahu na majetku a zdraví,
- nezávislé, neboť se často pohybují na hranici mezi zájmy soukromými a veřejnými.

Specifický režim regulace oborové (architekt a inženýr) je založen ustanovením § 158 až § 160 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů. Regulovanými činnostmi jsou:

- a) projektování,
- b) vedení (provádění) staveb.

Obě základní profese – architekt a inženýr – mají stejný zákonný základ, avšak odlišují se zaměřením činnosti. Rozsah profesního oprávnění architektů se (v souladu se vzdělávací a profesní tradicí) týká staveb, urbanismu a územního plánování a krajinářské architektury, a to podle dosaženého vzdělání a profesní praxe pro jednotlivé obory nebo souhrnně – „se všeobecnou působností“).

Profese architekta je založena jako celistvý (holistický) profesní výkon, zaměřený specificky

1. v případě staveb a krajiny na proces předprojektové přípravy [navrhování (studie), průzkumy, dokumentace pro územní řízení], proces projektové přípravy [základní koncepce stavby či krajinářské úpravy, koordinace specialistů, projekt pro povolení stavby nebo krajinářské úpravy], proces zadávání [příprava tendrové dokumentace a součinnost při výběru dodavatele] a proces provádění staveb [výkony autorského dozoru a uvedení stavby do provozu a užívání],
2. v případě urbanismu a územního plánování od procesu přípravy přes zadání a návrh k vyhotovení územních plánů nebo regulačních plánů, popřípadě územních nebo zastavovacích studií.

Profese (civilního) inženýra je zaměřena na poskytování speciálních projektových výkonů, popřípadě projektování některých specifických staveb (například vybraných infrastrukturních staveb inženýrských nebo dopravních, přičemž v územích zvláště chráněných – památkových, krajinových – nebo územním či regulačním plánem označených jako urbanisticky nebo architektonicky zvláště významných musí být součástí vedení projektového týmu i v těchto případech architekt).

Vedle uvedených základních profesí v oborech krajina, urbanismus a územní plánování, stavby je regulována v určité míře speciálními zákony ještě řada profesí souvisejících, týkajících se některých dílčích činností (restaurátorské činnosti a archeologické výzkumy, územní systémy ekologické stability, posuzování vlivů na životní prostředí atd.).

Historie regulovaných profesí

Regulované profese v tradičním rozsahu (právnícké, lékařské, inženýrské) byly tradičně regulovány v České republice (resp. v zemích Koruny české) již v minulosti, stejně jako výkon profese „architekta“ a „civilního inženýra“. Systematicky pak byly regulovány v souvislosti s rozsáhlými právními kodifikacemi ponapoleonskými v Rakousku, později v Rakousku-Uhersku v polovině 19. století (zejména v souvislosti s novým občanským zákoníkem z roku 1811 – AÖGB). Tyto regulace přetrvaly i po vzniku samostatného státu – Republiky československé v roce 1918. Přerušena byla tradice regulovaných povolání až v roce 1951 za totalitního komunistického systému centrálního hospodářského plánování, které navíc zcela rozvrátilo nejen tradiční profesní struktury, ale též standardy profesních výkonů; zachována zůstala pouze profese advokátní a notářská, avšak pod politickým diktátem a nikoliv jako profesní samospráva. Proces obnovy výkonu regulované profese architekta a inženýra (inženýrské profese) na mezinárodně uznávaných standardech, k nimž se Česká republika výslovně a opakovaně přihlásila a kterým dala výraz přijetím shora citovaného zákona o výkonu povolání, začal po roce 1989. Na přípravě mezinárodních dokumentů, schválených na Valném shromáždění UIA (General Assembly UIA) v roce 1999 v Pekingu (a to doporučené standardy výkonu profese – zpracovány Professional Practice Commission a doporučené standardy vzdělávání – zpracovány Professional Education Commission) se Česká komora architektů velmi aktivně pracovně a organizačně spolupodílela. Lze konstatovat, že pojetí výkonu profese v ČR těmto standardům zcela odpovídá, byť se je daří v praxi prosazovat jen postupně.

Ekonomické souvislosti

Dosavadní poznatky o ekonomických souvislostech jsou vzhledem k transformaci ekonomických a vlastnických struktur značně proměnlivé regionálně v rámci ČR, ale též personálně. Zformována není dosud ani politika státu

ve vztahu k péči o krajinné a urbánní prostředí a architekturu, což se projevuje negativně zejména v procesu zadávání (veřejných) zakázek, kde dosud z minulosti přežívají některé postupy centrálního plánování a preferencí technicistního („stavařského“) pojetí.

Z hlediska podnikání v dotčeném segmentu služeb se stále intenzivně diskutuje zejména o podmínkách stanovení ceny staveb a tomu odpovídajících honorářů. Při obnově profese byl vzat za základ blízký (právně i věcně) středoevropský model (Rakousko, Spolková republika Německo) s přihlédnutím k právnímu řádu České republiky. Výchoziskem pro stanovování honorářů se stala především informace poskytovaná klientovi o standardním rozsahu profesních výkonů a tomu odpovídajícím rozsahu a obsahu, resp. formě dokumentaci, jakož i dalších poskytovaných služeb. Pro přehlednost a srozumitelnost kalkulace honoráře jsou tyto dokumenty uspořádány do bloků odpovídajících výkonům podle právních předpisů, k nimž je podle celkové náročnosti přiřazen podíl z celkových nákladů vyjádřený procentem (odpovídajícím relevantnímu množství hodin a dalších ukazatelů). V rámci tohoto celku jsou podle náročnosti jednotlivých bloků a fází přiřazeny podíly vyjádřené v procentech (opět odpovídajícím množstvím hodin a dalších ukazatelů). Smyslem a účelem je ochrana spotřebitele. Stanovení konkrétní ceny, resp. honoráře je věcí dohody mezi klientem a profesionálem a je výsledkem působení trhu a volného poskytování odpovídajících služeb. Takto nastavený systém nebrání sjednávání individuálních cen žádoucím inovacím, avšak eliminuje, nebo alespoň podstatně omezuje poskytování služeb, které mohou spotřebitele ohrozit.

Vývoj a ukotvení profese

Výkon profese prochází setrvale transformací související s návratem k tradičnímu demokratickému uspořádání státu – zejména v souvislosti s proměnou vlastnických práv a obnovou tradičních vlastnických struktur, jakož i s obnovou územních a profesních samospráv.

V rámci přechodu od centrálního hospodářského plánování byl opakovaně měněn stavební zákon, zvláště rozsáhle pak v roce 2012. Zákon upravující podrobněji podmínky výkonu profese architekta a inženýra byl však připravován po velmi obsáhlých konzultacích s ACE (Evropská rada architektů, Architects' Council of Europe) a představuje ucelený systém ověřování profesních předpokladů, udělování oprávnění („autorizace“) pro výkon profese, stanovení základního rozsahu působnosti profesionálů, standard disciplinární odpovědnosti a činnost profesní samosprávné instituce v podobě zcela kompatibilní s uznávanými mezinárodními standardy. Během platnosti tohoto zákona byla provedena pouze jediná zásadní novela, a to v souvislosti s přistoupením ČR k EU, při níž byla do zákona o výkonu profese včleněna samostatná nová část upravující podmínky výkonu profese pro osoby (usazené a hostující) ze státních občanů zemí EU a Evropského hospodářského prostoru.

Ochrana veřejného zájmu

Základem výkonu regulovaných povolání je „veřejný zájem“ vymezený ve speciálních právních předpisech. V uvedených zákonech jsou zakotveny jednak podmínky pro sám výkon povolání a s tím spojené disciplinární odpovědnosti. Součástí těchto zákonů je rovněž založení příslušných právnických osob veřejného práva – profesních institucí (komor).

Veřejný zájem na regulaci profese architekta a inženýra je stanoven v § 158 až § 160 stavebního zákona (Vybrané činnosti ve výstavbě, Projektová činnost ve výstavbě). Výkon profese je svěřen jen osobám k tomu oprávněným v režimu právní regulace výkonu profese – autorizace, která je povinná.

Součástí regulace je rovněž ochrana označení (titulu). Pro výkon profese musí být autorizovaná osoba po celou dobu výkonu povolání řádně a v odpovídající výši pojištěna. Aby bylo tohoto cíle dosaženo, je profesní komora oprávněna vykonávat jak preventivní, tak zejména následnou kontrolu výkonu profese, vést disciplinární řízení a udělovat disciplinární tresty. Proti rozhodnutím komory je vždy přípustné podání soudní žaloby správní. Stát provádí kontrolu prostřednictvím příslušného resortního ministerstva. Ministr pro místní rozvoj dále schvaluje Autorizační řád a na návrh komory jmenuje členy Autorizační rady, která uděluje autorizace a schvaluje registrace osob usazených a bere na vědomí registrace osob hostujících.

Institucionální uspořádání a správa profese

Regulované profese jsou v České republice spravovány profesními institucemi, které mají povahu „veřejné právnické osoby“ (osoby veřejného práva), jimž jsou zákonem svěřeny jednak kompetence samosprávné, jednak kompetence státní správy (v přenesené působnosti), což souvisí s koncepcí systému veřejné správy v České republice, který byl realizován rozsáhlými územními reformami veřejné správy v roce 2000. Do kompetencí státní správy (v přenesené působnosti) náleží především vše, co souvisí s přístupem k profesi a možnostem jejího výkonu.

Profese architekta a inženýra je spravována samosprávnou profesní komorou (jakožto osobou veřejného práva založenou zákonem), již je též v určitém rozsahu svěřen výkon státní správy.

Česká komora architektů vykonává činnosti stanovené § 23 odst. 6 a 7 zákona o výkonu povolání.

Většina z činností stanovených zákonem přísluší k výkonu personální samosprávy. Do výkonu státní správy v přenesené působnosti (tato terminologie je užívána důsledně teprve od provedení „reformy“ veřejné správy v roce 2000, to jest přibližně osm let po vydání zákona o výkonu povolání v roce 1992) náleží jen omezený okruh činností:

- a) činnosti spadající do režimu činností samosprávných nejsou podmíněny žádnými dalšími podmínkami jejich schvalování a jsou cele v působnosti profesní Komory [§ 23 odst. 6 písm. a), b), f), h) až t)],
- b) v případě činností v přenesené působnosti [§ 23 odst. 6 písm. c), d), e) a g) a odst. 7] je výslovně stanovena spolupůsobnost státu: jedná se o schválení a vydání Autorizačního řádu ČKA, jímž se podrobněji provádějí ustanovení zákona o provádění autorizačního řízení, vydávání autorizačních osvědčení a vedení evidence autorizovaných osob, jakož i provádění registrace osob usazených a hostujících a osvědčování skutečností nezbytných pro volný pohyb autorizovaných osob ve státech EU).

Česká komora architektů je vzhledem k velikosti území a počtu autorizovaných architektů jí sdružených postavena na centralizované formě (administrativní zázemí – kancelář – má dvě pracoviště, a to v Praze a v Brně, to jest ve městech s nejvyšší koncentrací profesionálů). Nejvyšším orgánem Komory je valná hromada, již se mohou účastnit všechny autorizované a všechny registrované usazené osoby. Nejvyšším výkonným orgánem je představenstvo v čele s předsedou, nejvyšším kontrolním orgánem je dozorcí rada, která je rovněž disciplinárním žalobcem, disciplinárním orgánem je Stavovský soud, jehož rozhodnutí sice podléhá přezkumu představenstvem, které však nemůže vydávat konečné rozhodnutí, nýbrž pouze potvrdit rozhodnutí Stavovského soudu, nebo je zrušit, avšak věc musí být vždy vrácena k rozhodnutí Stavovskému soudu. Rozhodnutí o udělení autorizace přísluší Autorizační radě.

Pro účely správy profese vydává Česká komora architektů prováděcí právní předpisy k zákonu o výkonu povolání (pět vnitřních řádů). Pro účely provádění autorizací vydává na návrh Komory ministr pro místní rozvoj vlády ČR Autorizační řád ČKA. Všechny tyto předpisy jsou kompatibilní s mezinárodními profesními standardy.

Autorizace

Systém osvědčování odborné způsobilosti pro výkon profese („autorizace“) je stanoven zákonem o výkonu povolání a je zcela kompatibilní s doporučenými standardy UIA (International Union of Architects, Mezinárodní unie architektů). Předpokladem pro výkon povolání je splnění následujících podmínek a požadavků:

- a) občanství České republiky, nebo
- b) státní příslušnost členského státu Evropské unie, jiného smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru nebo Švýcarské konfederace (dále jen „členský stát“) nebo jeho rodinným příslušníkem, nebo je státním příslušníkem jiného než členského státu, za přesně stanovených podmínek.

Požadovaným vzděláním je vysokoškolské vzdělání magisterského stupně (v trvání 5 let) na škole s uznaným vzděláním (to jest na škole uvedené na seznamu škol s uznaným vzděláním) v souladu se směrnici. Zákon připouští též uznání vzdělání příbuzného (stavební fakulty, popřípadě pro další obory obdobně koncipované školy) nebo prominutí vzdělání, avšak jen zcela výjimečně a na základě dlouholeté úspěšné profesní praxe; tento systém byl zaveden především pro minulost a nápravu křivd způsobených předchozím totalitním režimem, jímž bylo z politických důvodů mnoha lidem znemožněno dosáhnout příslušeného vzdělání.

Požadovaná praxe pod vedením musí být nejméně tříletá, a to po ukončení studia. Praxe musí být osvědčena autorizovanou osobou.

V souladu se zákonem o výkonu povolání uděluje Česká komora architektů autorizace pro obory autorizovaný architekt, autorizovaný urbanista, autorizovaný krajinářský architekt. V případě, že uchazeč splňuje autorizaci pro všechny uvedené obory, může mu být udělena autorizace „se všeobecnou působností“.

Rozsah architektovy kompetence je stanoven ustanovením § 17 zákona o výkonu povolání. Podrobnosti stanovuje Autorizační řád České komory architektů, jehož vydání musí být schváleno ministrem pro místní rozvoj vlády České republiky. Autorizace uděluje Autorizační rada, jejíž členy jmenuje rovněž na návrh Komory ministr pro místní rozvoj. Tato rada je složena mimo profesionálů též ze zástupců tří ministerstev, a to Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva životního prostředí a Ministerstva kultury. V případě registrace usazených a hostujících osob plní ČKA funkci uznávacího orgánu a registračního místa, přičemž pro uznávání odborné profesní kvalifikace platí dva režimy – sektorový pro architektky a všeobecný pro územní plánovače a krajinářské architektky.

JUDr. PhDr. Jiří Plos
právní oddělení Kanceláře ČKA

Redakčně kráceno. Plné znění viz www.cka.cz

VE SVĚTLE ČESTNÉHO UZNÁNÍ FAIA

Rozhovor o prestižním ocenění Amerického institutu architektů a rozdílech v architektonické praxi v Americe a u nás

doc. Ing. akad. arch. Tomáš Bitnar
(* 1948)

Vystudoval ČVUT – obor architektura v roce 1973. Poté v roce 1976 AVU u profesora Františka Cubra. Po dokončení studií začal pracovat v PÚ VHMP, ateliér Gama u architekta Karla Pragera. Později přešel do PPÚ a pracoval u architekta Jiřího Lasovského. V roce 1979 odešel do Mnichova, kde spolupracoval s profesorem Sedláčkem. V roce 1980 se přestěhoval do New Yorku, kde dokončil své vzdělání na Kolumbijské univerzitě – titul MS. V New Yorku byl zaměstnán ve významných amerických kancelářích (HOK, Hellmuth, Obata, Kassabaum, Perkins and Will a Spector Group). Před pětadvaceti lety, v roce 1990, si otevřel v newyorském Soho vlastní kancelář Bitnar Architects. Za svou práci získal řadu ocenění. Od roku 1990 je členem AIA, od roku 1994 členem ČKA. Svou pedagogickou kariéru začal v Liberci při zakládání nové školy architektury. V Americe působil na MSU, Montana State University a NCSU – North Carolina State University – The Prague Institute a přednášel na dalších amerických univerzitách. Za svoji architektonickou práci i aktivity v AIA byl letos povýšen do College of Fellows (FAIA), což je nejvyšší ocenění žijících amerických architektů.

Letos v únoru jste se dostal do tzv. College of Fellows, nejvyšší skupiny AIA (American Institute of Architects – Americký institut architektů) a získal titul FAIA, který tato profesní organizace uděluje každoročně vybraným členům. Komu může být toto ocenění uděleno, za co jste ho získal a jakou prestiž mezi architekty má?

AIA byl založen v roce 1857 v New Yorku. Dnes má přibližně 85 000 členů. Každoročně se v některém velkém americkém městě koná národní kongres, jehož se účastní okolo 20 000 architektů. Jednou z mnoha aktivit, které se při této příležitosti koná, je přijetí (povýšení) vybraných architektů do College of Fellows s titulem FAIA. Jedná se o nejvyšší uznání pro žijícího architekta v USA v rámci institutu. Žijících „fellows“ není mnoho, počet se pohybuje okolo 3 % z celkového počtu členů. Proces přijetí je poměrně náročný. Začíná výběrem na nominaci architekta v jednotlivých státech Unie, každý nominovaný musí mít doporučující dopisy od sedmi fellows. Takto nominovaný jedinec vypracuje minimálně třicetistránkový elaborát o své činnosti, ten zašle elektronicky vybrané porotě AIA. Porota pracuje několik měsíců. Šťastný adept obdrží diplom a medaili, následně je slavnostně přijat spolu s ostatními na národním kongresu. Lze říci, že titul FAIA je velmi seriózní a uznávaná záležitost v architektonických kruzích Spojených států.

V minulosti jste byl prezidentem AIA Continental Europe a členem představenstva a ředitelem sekce pro východní Evropu. V roce 2017 by se měl uskutečnit kongres AIA Continental Europe v Praze. Podílíte se na přípravě programu?

AIA má asi 300 národních a lokálních „chapters“. Jelikož hodně amerických architektů pracuje v zahraničí, byly vytvořeny tzv. IR (International Region), zahrnující AIA UK, AIA CE (kontinentální Evropa), AIA Hong Kong, AIA Japan, AIA Middle East a AIA Shanghai. V září tohoto roku se konala konference IR v Kjótu, které jsem se osobně zúčastnil. Jako místo dalšího kongresu vypadá velmi slibně Praha. Já jsem členem AIA CE již od roku 1995, postupně v pozici ředitele pro východní Evropu a po zvolení v roce 2012 ve funkci prezidenta. Tato naše organizace má kolem 300 členů, složených z amerických a evropských architektů. Dvakrát do roka se konají kongresy v některém z evropských měst s programem trvajícím obvykle tři a půl dne. Součástí kongresů je také udělování cen za architekturu. Letos jsem ve Vídni dostal cenu AIA za rekonstrukci soukromé vily. Kongresy to jsou atraktivní, zejména pro členy AIA, neboť jako účastník můžete získat plný počet bodů pro takzvané pokračující vzdělání, což americký licenční program vyžaduje. Já sám jsem se v posledních dvaceti letech zúčastnil celkem dvaceti kongresů.

Před více než rokem jste se pokusil shrnout fungování AIA a NCARB v dotazníku pro zahraniční respondenty, který precizně sestavil architekt Jaroslav Šafer. Z vašich odpovědí vyplynulo, že americké profesní organizace nechávají svým členům daleko větší volnost. Snaží se nenastavovat příliš mnoho pravidel a nekontrolují striktně jejich dodržování. Veškerou zodpovědnost nechávají především na bedrech architektů samých. Čím si vysvětlujete tak zásadní rozdíl od českého přístupu?

Kolega architekt profesor Jaro Šafer minulý rok výtečně shrnul informace o fungování architektů v zahraničí včetně USA, což vřele doporučuji k přečtení (více viz s. 55). Na základě svých osobních zkušeností z praxe v Evropě a USA, kde pobývám již 34 let, se domnívám, že onen diametrální rozdíl ve vzdělání a praxi architekta je dán celkovým politickým a ekonomickým

Tomáš Bitnar, Avis – budova půjčovny automobilů, Montana, 2007. Cena AIA. Foto archiv autora

systemem. Američan je vychováván více individuálně, počínaje placením daní, placením vzdělání, za lékařskou péči, organizování hypotéky, osobních úspor atp. Totéž lze aplikovat i na architekturu a činnost architekta. Nezapomeňme, že Amerika je především vysoce právní stát. Podle statistik připadá v USA na jednoho právníka asi 400 občanů. V Evropě několik tisíc. Pro architekta to znamená nejen větší profesní volnost, ale také nutnost spolupracovat s právníkem od samotného počátku projektu, zejména při přípravě perfektních smluv. Takováto praxe se velmi doporučuje, právo zde funguje a smlouvy se dodržují.

Máte zkušenost s projektováním v České republice, Německu i ve Spojených státech. V Česku a vlastně v celé Evropě se v poslední době diskutuje problematika výběrových řízení za nejnižší nabídkové ceny za zpracování projektu. V Německu už od roku 2009 platí závazný předpis HOAI (Vyhláška o honorářích za služby architektů a techniků), v Česku jsou honoráře doporučeným dokumentem. Jaká je situace v USA? Jaký model stanovování ceny považujete vy osobně za nejvhodnější a proč?

V šedesátých letech došlo v Americe k deregulaci honorářů. AIA disponuje vzory všech smluv mezi jednotlivými stranami, takový dokument je sice pouze doporučený, nicméně většina

architektů, klientů a kontraktorů jej používá. Pouze doplňují specifické detaily. Honorář se domlouvá. V privátní sféře je to poněkud odlišné od státní nebo federální instituce. Některé instituce již mají honorář připraven, i když každý stát má svá vlastní pravidla. Podle mne je tento systém spravedlivý. Architekt a klient musí vyřešit veškeré nesrovnalosti a jednotlivé detaily před podepsáním smlouvy.

V Americe nejsou příliš časté veřejné architektonické soutěže o návrh. Proč? Jaký typ výběrových řízení je nejběžnější?

V Americe soutěže jsou, dokonce vychází i časopis, ale pouze elektronicky (Competitions). Většina soutěží je však pro vyzvané účastníky s garancí proplacení soutěžního návrhu. Vedle toho je mnoho studentských, ale také zahraničních soutěží. Právní a daňový systém není moc vstřícný k volným soutěžím. Mladí architekti v Evropě možnost soutěžit pochopitelně mají, v USA poměrně zřídka. Je to dáno také tím, že po skončení školy trvá pět až osm let, než se stanete architektem. Je vám okolo třiceti let, jste zadlužený kvůli půjčce na studium, máte hypotéku, pracujete deset hodin denně a nebydlíte u rodičů. Kde jsou peníze a čas na soutěže, pokud nejste bohatý? Mimochodem, architektura zde nezní tak honosně jako v Evropě. Jiné profese jsou zde mnohem více „chic“, s většími možnostmi výdělku. Amerika je bohužel více o peně-

zích a úspěchu než o sociálním zabezpečení. Není si komu stěžovat.

Více než dvacet let působíte jako pedagog v Evropě i v USA. V roce 1995 jste pomáhal založit TUL v Liberci. V roce 2011 jste se stal docentem na VUT v Brně. Je přístup k výuce u nás a v zahraničí odlišný?

Není.

Jaké vzdělání, praxi a zkoušky musí architekt absolvovat, než může samostatně projektovat v USA? Je pro začínajícího architekta těžké získat zakázky?

Vzdělání v Americe je velký byznys. Osobně jsem získal titul Master na Kolumbijské univerzitě v New Yorku, měl jsem možnost navštěvovat letní kurzy na Harvardu a MIT. Učil jsem na Montana State University a North Carolina University, Prague Institute. Měl jsem lekce na několika dalších amerických univerzitách. V USA je velký rozdíl mezi privátními a státními univerzitami. Když student platí, chce za své peníze to nejlepší. Studenti jsou připravenější, do výuky docházejí včas, navštěvují všechny přednášky. Jsou také mnohem kritičtější ke svým vyučujícím. Studijní programy architektonických škol jsou kontrolovány organizací ACSA (Association of College School of Architecture). Je ale pravda, že tyto programy jsou dost vzdálené praktické profesi architekta. Po dokončení školy ještě nejste architekt, musíte projít dalším, nejméně tříletým programem IDP (Intern Development Program) a pak absolvovat státní zkoušku. Mimochodem, na univerzitách není profese stavebního inženýra. Tuto roli přebírá architekt. V praxi se teprve ukáže, do které kategorie vlastně patříte. Jste-li architekt-designér, architekt-manažer, či architekt zodpovědný za prováděcí výkresy. Tak to funguje a platí ve velkých firmách. V menších kancelářích děláte všechno sám...

Princip vzdělání architekta v USA je založen na dokončení B. Arch (Bachelor) nebo M. Arch (Master) na akreditované škole architektury, ale to se ještě nestáváte architektem. Pokud jím chcete být, musíte si najít zaměstnání v projekční kanceláři registrovaného architekta. Ten nemusí být členem AIA, ale musí být RA, to znamená registrován v některém státě Unie. Pokud se štěstím dostanete do tohoto stadia, začnete již zmiňovaný proces zvaný IDP (Intern Development Program). Program se detailně sleduje, váš zaměstnavatel vám musí potvrdit veškerou požadovanou činnost. Po jeho splnění, jež trvá minimálně tři roky, máte právo požádat o ARA (Architect Registration Administration). Je formou zkoušky, jež se skládá ze sedmi částí, které musíte dokončit ve lhůtě pěti let. Všechny testy se dnes provádějí na počítači, elektronicky. Po úspěšném dokončení celého cyklu se zaregistrujete ve státě, kde žijete. Nyní jste RA, registrovaný architekt, a můžete také požádat o členství v AIA. Teprve od této chvíle máte právo otevřít si kancelář a užívat titul architekt. Jak bude kancelář fungovat, je již jenom na vás. Věková diskriminace neexistuje. Co vám může do začátku pomoci, jsou programy začínajícím firmám. Některé státy Unie je mají, vím, že v New Yorku takový program existuje.

Jak funguje v USA celoživotní vzdělávání architektů?

Autorizovaní architekti musí v USA každoročně vykazovat vzdělávací body „CES“, jak jsem již zmiňoval. Body se dají získat za účast na konferencích, za registraci na přednáškách, seminářích a kurzech. Rovněž tak se získají aktivními testy v architektonických časopisech. Jejich splnění je kontrolováno centrem CES. Program je velmi úspěšný pro zaměstnance, zaměstnavatele i celou společnost. Vše doporučuji.

Připravila PhDr. Markéta Pražanová

Tomáš Bitnar, Medical building, Montana, 2010.
Foto archiv autora

Předávání ocenění FAIA v Atlantě, 2015, Tomáš Bitnar uprostřed snímku. Foto archiv T. Bitnara

American Institute of Architects (Americký institut architektů)

Založen v roce 1857. Usiluje o vznik hodnotných, zdravých, bezpečných a udržitelných budov a čtvrtí. Prostřednictvím téměř 300 místních organizací se zasazuje o rozvoje ekonomiky a podporu veřejného blaha. Povinností členů je dodržovat etický kodex s cílem zajistit co nejvyšší profesionální standardy. AIA poskytuje svým členům služby, které jim pomáhají ve výkonu povolání, a zároveň spolupracuje s vládou a dalšími organizacemi při řešení problémů a témat souvisejících s architekturou.

OCENĚNÍ: V roce 2013 obdržel architekt Ladislav Lábus od AIA prestižní ocenění HFAIA (Honorary Fellow). Nominaci na čestné členství tehdy zaslala AIA také Česká komora architektů. Z českých architektů se mohou touto cenou pyšnit ještě Vladimír Karfík a Vladimír Šlapeta.

AIA uděluje každoročně také Zlatou medaili, nejvyšší vyznamenání AIA, za jejich přínos pro teorii a praxi architektury. Letos ji získal architekt Moshe Safdie, autor Habitatu na světové výstavě Expo 67 v Montrealu, Knihovny v Salt Lake City nebo Vad Vashem Holocaust History Museum v Jeruzalémě. Safdie je 71. držitelem tohoto ocenění, v minulosti ho získali např. Frank Lloyd Wright (1949), Louis Sullivan (1944), Le Corbusier (1961), Louis Kahn (1971), I. M. Pei (1979), Santiago Calatrava (2005), Renzo Piano (2008) nebo Steven Holl (2012).

www.aia.org.

DOTAZNÍK ZAHRA NIČNÍ ZKUŠENOSTI „ZZ“

V roce 2013 sestavil architekt Jaroslav Šafer ve spolupráci s dalšími kolegy dotazník pro české architekty, kteří v současné době působí nebo v minulosti působili v zahraničí. Získané informace měly pomoci zmapovat praxi, etiku i fungování komor a pomoci ČKA s nastavováním pravidel výkonu profese v České republice.

Anketa vznikla ze tří hlavních důvodů:

1. Chování kolegů mezi sebou v rámci Komory – profesní kód, konflikty mezi skupinami členů Komory, generační výměna a související souboj o další fungování Komory, etika členů Komory.
2. Fungování Komory a praxe – autorizace, autorizační zkoušky, status titulu architekta, kancelář architekta, honorářový řád vs. honoráře dohodou, termín „bezpečná cena“ frekventovaný na valné hromadě, vypisování veřejných zakázek na architektonické dílo vs. soutěže o návrh...
3. Volby konané pouze na valné hromadě, na níž pozdě odpoledne volí jen 40 členů a stejný počet rozhoduje o předpisech / možnost distančních voleb.

V průběhu se přidávala další témata a z otázek a odpovědí vyplynula řada podtémat. Na takto formulovanou a cílenou anketu reagovalo přes 20 architektů (3 odpověděli volně), kteří jsou činní v oboru, mají vlastní kanceláře nebo vysoká postavení ve firmách. Vlastně všichni odpověděli na základě osobní zkušenosti s architektem Jaroslavem Šaferem nebo se mnou ze světa, jinak nemají na podobné věci čas. Myslím, že materiál „Zahraniční zkušenost – ZZ“ má cenu především jako autentická odpověď na otázky, které položil a jasně formuloval architekt Jaro Šafer po mnohých vzájemných konzultacích, telefonátech do zahraničí, konzultacích v Praze, Londýně, Montrealu, New Yorku. Strávili jsme na tom oba dost času a poslední byla v ČKA ustavena Skupina zahraniční zkušenosti (ZZ).

Ve svých odpovědích architekti registrovaní v zahraničních komorách představili i možnost distančních voleb. Tento materiál byl využit a jeho výsledky představeny na minulé valné hromadě ČKA, která poté doporučila představenstvu přípravu návrhu distančních voleb, který by mohl být schválen na příští valné hromadě ČKA. Tato iniciativa zřejmě bude mít výsledky.

Zúčastňuji se pravidelně valné hromady, prostředí v ČR je mi samozřejmě známé, zároveň jsem autorizovaným architektem Order of Architects of Quebec v Montrealu (1982) a jsem registrovaný ve státě New York (1990). Mohu tedy do jisté míry srovnávat. Odpovědi architektů ze Severní Ameriky – USA a Kanady – se často podobají. Liší se jen místními odchylkami v provinciích v Kanadě a státech USA. Je jasné proč. Vychází ze stejných kódů a standardů (NCARB), což je nutné znát u zkoušek na licenci k výkonu povolání architekta a pak se jimi řídit. V Evropě je jiný systém. Německo má honorářový řád jako jediný stát v Evropě, zónování projektů dle funkcí apod. (AKNW v Düsseldorfu, 1990). Švýcarsko a země Skandinávie nemají systém regulací v povolání architekta, ale na druhou stranu se pak při odevzdání projektu úřadům projeví praxe a zkušenosti architekta, jinak je projekt odmítnut.

V tomto duchu odpovídají evropští architekti, kteří byli kontaktováni.

Anketa neobsahuje všechny státy Evropy, je vypovídající z anglosaského světa, kde jsme já i Jaro Šafer působili. Jsem hluboce přesvědčen, že anketa by měla být otištěna celá – s otázkami a odpověďmi, jak byla tvořena.

Ing. arch. Petr Franta
architekt ČKA, SKA, AIA/CE, OAQ/Kanada

Oslovení architekti:

- Ivana Bendová
- Jan Benda
- Tomáš Bitnar
- Radim Boháček
- Otakar Dvořák
- Petr Franta
- Milena Haskovec
- Jiří Herold
- Milan Hon
- Eva Jiříčková
- Ivan Koleček
- Oldřich Kurdiovský
- Irena Žantovská-Murray
- Jiří Oplatek
- Stanislav Pícek
- Ivo Taller
- Dalibor Veselý
- Miroslav Volf
- Zdeněk Zavřel

Na následujících stránkách naleznete přetištěné všechny otázky, které se v dotazníku objevovaly, a dále výtah zajímavých informací, které dotazník přinesl.

Doporučujeme členům ČKA k přečtení celý dotazník v rozsahu 46 stran, který je dostupný na webu ČKA po přihlášení (sekce ČKA – Pracovní skupiny – Zahraniční aktivity).

www.cka.cz/cs/cka/lide-v-cka/pracovni-skupiny/ps-zahranicni-aktivity/zahranicni-zkusenosti-skupina-ceskych-architektu-zijicich-v-cizine

DOTAZNÍK ZAHRANIČNÍ ZKUŠENOSTI – SOUHRN ANKETNÍCH OTÁZEK

Praha 8. 5. 2013

Vážený kolego,

20. 4. 2013 byl jsem zvolen do představenstva České komory architektů. V Komoře probíhá výměna generací a s ní jistý souboj o koncepci a účel Komory. Zároveň slaví ČKA 20 let od svého vzniku, a tak je jen přirozené, že se koncept jejího směřování a role ve společnosti aktualizuje.

Spolu s několika přáteli jsme se rozhodli založit skupinu Zahraniční zkušenosti, zkráceně ZZ, abychom získali přesnější a aktuální znalost poměrů v zahraničních komorách a v profesi obecně. Tímto bychom vás rádi pozvali ke spolupráci v této skupině a prosíme o odpovědi na několik základních otázek.

Představujeme si, že se skupina ZZ občasné sejde dle potřeby v Praze, pravděpodobně v rytmu přibližně čtyři až šesti měsíců.

Skupina Zahraniční zkušenosti by chtěla využít přímé zkušenosti členů se zahraničními komorami a zprostředkovat je orgánům ČKA.

Tím by mohla skupina ZZ působit jako zklidňující prvek při hledání konsenzu v průběžné debatě o koncepci České komory architektů mezi jednotlivými skupinami členů.

Za odpovědi na uvedené otázky děkuje přípravný výbor skupiny Zahraniční zkušenosti.

V úctě

Jaroslav Šafer

PS: Oslovení členové skupiny ZZ volně kopírují členy někdejší Nadace československých architektů v cizině, založené v roce 1990.

Potenciální členové skupiny ZZ

USA – Bitnar, Dvořák, Marani, Hauner, Haskovec, Bílek, Eisler

Kanada – Franta, Pícek, Taller

Austrálie – Kurdiovský, Šafer

Švýcarsko – Hon, Koleček, Oplatek, Doležal

Velká Británie – Žantovská-Murray, Jiříčná

Nizozemsko – Zavřel

Německo – Baum, Reiman, Wolf, Herold

Čína, Kanada – Benda, Bendová

Rakousko – Malý, Fetterle

OTÁZKY PRO KOLEGY, KTEŘÍ JSOU ČI BYLI ČLENY ZAHRANIČNÍCH KOMOR

Komora – institut jako pečovatelský o kvalitu profese architekta

- Je vaše komora také registrační orgán, nebo je registrace v péči jiného tělesa?
- Je vaše komora institucí, na jejíž bedra stát vložil péči o profesi architekta a která podporuje a reprezentuje profesi architekta, podobně jako má tuto povinnost například komora / institut lékařů?
- Je vaše komora „learned institute“, doslova „(po)učenu“ institucí, v našich poměrech snad „učenu společností“, která má veřejnoprávní funkci / roli a která je podstatně výše v hierarchii institucí nežli třeba spolky?
- Platíte vaší komoře příspěvky a očekáváte naopak služby členům?
- Lobbujete vaše komora u politiků v zájmu naší profese a architektury obecně?

Komora – institut jako služba členům

- Nabízí vaše komora obecně svým členům základní služby výměnou za placení příspěvků?
- Je tato část její činnosti principiálně nevýdělečná a má přímý vztah k příspěvkům?
- Poskytuje vaše komora / institut různé druhy informačního servisu a výzkumu vašim členům, například pokud jde o stavební materiály, stavební technologie, právní služby, pojištění?
- Má vaše komora vnitřní kódy / řády, které upravují chování členů komory včetně vzájemného chování členů? Jak vaše komora řeší přestupky proti těmto řádům?

Vnitřní režim vaší komory

- Volí členové vaší komory představenstvo / council po internetu, nebo korespondenčně?
- Jak se ve vaší komoře volí prezident / předseda?
- Používáte na valných hromadách komory hlasovací zařízení, nebo hlasujete aklamací a proč?
- Jaké je regionální uspořádání vaší komory? Reflektují volby do orgánů komory regionální uspořádání?

Komunikace uvnitř komory

- Jaké má vaše komora kanály pro vnitřní komunikaci mezi členy?
- Užíváte pro vnitřní komunikaci mezi členy heslo, které zamezuje přístupu veřejnosti?

Komora, s. r. o., jako výdělečná organizace

- Je vaše komora rozdělena, a to i hospodářsky, na klasický institut, který obstarává služby členům, a na podnik „Komora, s. r. o.“, který se zabývá výdělečnou činností?
- Zabývá se Komora, s. r. o., propagací architektury obecně, tj. i směrem k veřejnosti, tedy publikacemi, vydáváním standardů a norem, výstavami pro veřejnost, přednáškami či například vlastním knihkupectvím?
- Jaké jiné služby za poplatek poskytuje Komora, s. r. o., veřejnosti a svým členům?

Komora a celoživotní vzdělávání

- Je vaše komora garantem celoživotního vzdělávání členů?
- Používá vaše komora metodu výhod pro vzdělávající se členy (např. redukce profesního pojištění)?
- Nebo vaše komora používá metodu povinnosti, tj. například dosažení minimálního počtu bodů, které musí člen každý rok nasbírat? Pokud ano, jaká je sankce za nedostatečný počet bodů?

Bezpečný honorář a kvalita dokumentace

Zabývá se vaše zahraniční komora:

- ideou bezpečného honoráře za projekt – tj. minimálního honoráře, který ještě může garantovat zhotovení kvalitní dokumentace?
- možnou nižší kvalitou projektové dokumentace za „nižší než bezpečný“ honorář?
- úrovní kvality projektové dokumentace zakázek obecně, a zejména veřejných zakázek?
- lobbováním u politiků za zavedení přesného a jednotného procenta honoráře ze stavebních nákladů pro veřejné zakázky, podobně jako v Německu?

Komora a zákony / stavební předpisy

Zabývá se vaše zahraniční komora:

- úpravami stavebních předpisů, například obecných technických požadavků – OTP, které v českých podmínkách výrazně ovlivňují např. urbanismus (osvětlení, oslunění, hygienické předpisy – hluk atd.)?
- lobbováním u politiků za znění jednotlivých zákonů souvisejících s profesí?
- lobbováním u politiků za zvýšení, nebo alespoň udržení vlivu a prestiže naší profese ve společnosti?

Způsob získávání zakázek a morální profil členů

Zajímá se vaše zahraniční komora:

- o způsob, jakým získávají členové své zakázky?
- o typy výběrových řízení či obchodních soutěží pro získání zakázek?
- o právní a morální čistotou činnosti klientů, developerů a s tím související možné odmítnutí zakázek?
- o posuzování jednání svých členů ve vztahu k výše zmíněné právní a morální čistotě klientů?
- o působení na kvalitu morálního profilu svých členů? Pokud ano, jak?

Komora a veřejné zakázky

- Existují u vaší komory zvláštní pravidla pro získávání a zpracovávání veřejných zakázek?
- Ovlivňuje vaše komora způsob a typ výběrových řízení pro výběr zhotovitelů dokumentace veřejných zakázek?
- Působí vaše komora přesvědčováním spíše na zadavatele veřejných zakázek, pokud jde o typ výběrových řízení, např. soutěže o návrh, výběrové řízení s důraznou složkou referenčních zakázek budoucích zhotovitelů?
- Nebo spíše působí represivně na své členy tím, že budou za účast v „nesprávných“ výběrových řízeních (pouze obchodních) trestáni u komorových orgánů? Pokud ano, jaké jsou ve vaší komoře za podobné chování tresty?

Konflikty mezi skupinami členů v Komoře

- Zažila vaše komora vnitřní konflikt mezi generacemi členů či jinak profilovanými skupinami členů?
- Jaká je ze zkušenosti míra možné konfrontace mezi členy vaší komory?
- Udávají se či podávají stížnosti členové komory navzájem k orgánům vaší komory?
- Pokud ano, jaký je v těchto případech postoj a postup orgánů komory?
- Nabízí vaše komora nějakou formu mimořádného členství pro čerstvé absolventy vysokých škol?

Zabývá se vaše zahraniční komora:

- řešením sporů svých členů, kdy např. architekti v místním sdružení bojují proti návrhu jiného člena komory?
- řešením vzájemných pomluv či urážek mezi členy komory?
- řešením napadáním a pomluv mezi členy komory v médiích, například pomlouvání práce a návrhů jiných kolegů?

Fráze v kontrastu ke konkrétním úkolům

- Jakým způsobem se vyhýbáte používání (nesplnitelných) frází ve vašich dokumentech?
- Například frází v souvislosti s kvalitou architektury či s bezpečnou cenou?

Soutěže o návrh

- Podporuje vaše komora architektonické soutěže o návrh, a pokud ano, jaký typ?
- Podporuje vaše komora všechny typy soutěží – otevřené nebo vyzvané, jednokolové či dvoukolové?
- Má vaše komora nějaké pravidlo určující vhodnost konkrétního typu soutěže na konkrétní typy zakázek?
- Jsou soutěže o návrh otevřené i neregistrovaným architektům?
- Jaké mají soutěže o návrh možnosti v souvislosti se získáním dalších projektových fází výhercem soutěže?

Autorizační zkoušky

- Jakým způsobem dohlídíte na kvalitu autorizačních zkoušek?
- Jak ovlivňuje stále vzrůstající počet nových absolventů škol architektury kvalitu autorizačních zkoušek?
- Zkouší vaše komora při autorizačních zkouškách uchazeče o autorizaci z práva a ze základů byznysu?
- Jak dlouhá je čekací doba, praxe uchazečů před autorizačními zkouškami?
- Jaké vzdělání si uchazeč musí doplnit po vysoké škole, před autorizačními zkouškami?

Propagace architektury – kde končí propagace architektury a začíná reklama

- Nabízí vaše komora bezplatné uveřejňování prací jednotlivých členů na oficiálním webu komory?
- Pokud ano, je míra propagace jednotlivých členů na webu komory nějak omezena (např. malým počtem obrázků)?
- Nebo nabízí vaše komora přímé živé propojení seznamu členů s webovými stránkami členů?
- Vnímáte vaši komoru zejména jako neutrální instituci dohlížející na prostředí výkonu povolání, nebo může

- být vaše komora využita k reklamě členů a získávání zakázek pro své členy?
- Uveřejňuje vaše komora na svém webu výsledky Grand Prix jako příklady kvalitní architektury, nebo se snaží o vlastní výběr? Pokud ano, jaká komise tento výběr pořádá?
 - Jak vaše komora stanovuje onu pomyslnou hranici mezi propagací architektury obecně a propagací svých členů v zájmu získání zakázek?

Komora a ceny za architekturu

- Pořádá vaše komora každoroční soutěž typu Grand Prix / Architectural Awards – národní cena za architekturu?
- Pokud ano, jak je tato soutěž financována?
- Pokud ano, jak je vybírána porota? Je porota mezinárodní? Mění se porota pro každý ročník?
- Existuje nějaké těleso, které předvybírá / nominuje projekty pro vlastní soutěž? Například akademie architektury složená z význačných architektů, kritiků atd.?

Komora a média

- Jaký je oficiální styk vaší komory s médii?
- Vstupujete do eventuálních mediálních sporů vašich členů?
- Jak řešíte vzájemné pomlouvání členů v médiích, například pomlouvání práce a návrhů jiných členů?
- Jak řešíte používání informací z jednání orgánů komory v mediálních sporech jednotlivých členů?

Komora a cyklické krize

- Jak pomáháte svým členům během cyklických krizí, když se ocitnou v nouzi?
- Nabízíte např. rekvalifikační kurzy nebo poradenství pro členy postížené krizí?
- Nabízíte např. snížení členských příspěvků pro nezaměstnané členy?
- Použili jste nějakou formu dotazníku pro zjištění situace a míry nouze vašich členů?
- Nabízíte službu psychologa pro členy, kteří ztratili dosavadní živobytí?

Základní koncepce vaší Komory

- Můžete prosím získat digitálně základní dokumenty vaší komory (řády, statut, výkony jednotlivých fází projektu atd.) nebo poslat odkaz / link k těmto dokumentům?
- Můžete prosím digitálně získat aktuální dokumenty vaší komory, pokud jde o koncepci činnosti v současném období, nebo poslat odkaz / link k těmto dokumentům?
- Jak probíhal a eventuálně se měnil vývoj koncepce vaší komory v nedávných letech?
- Je vaše komora jen neutrální institucí dohlížející na prostředí výkonu povolání, nebo může být vaše komora využita k reklamě a získávání zakázek pro své členy?
- Je vaše komora záměrně konzervativní stavovská instituce, či spíše „pokroková“ organizace, která aktivně využívá komunikační možnosti digitálního věku a nebrání se používání webu pro aktivní propagaci svých členů?

Komora a způsob volby orgánů

- Jsou představenstvo a další orgány komory voleny pouze členy přítomnými na valné hromadě?
- Jsou představenstvo a další orgány komory voleny elektronicky po internetu nebo korespondenčně před valnou hromadou?
- Jak se ve vaší komoře volí prezident / předseda?
- Přešla vaše komora z hlasování pouze na valných hromadách, kde členy orgánů a úpravy řádů volí hrstka přítomných, na celoplošné hlasování všech členů elektronicky?
- Pokud ano, zúčastňují se členové komory takto vypsáných voleb?

Komora a veřejné zakázky

- Mohl/a byste popsat způsob zadávání veřejných zakázek ve vaší zemi ve smyslu zákona o zadávání veřejných zakázek?
- Existují v řádech vaší komory povinnosti členů nad rámec vašeho zákona o zadávání veřejných zakázek? Například řády povolující účast členů jen v určitých typech výběrových řízení?
- Jak těsný je vztah mezi komorovými řády definujícími způsob zadávání veřejných zakázek a zákonem o zadávání veřejných zakázek?
- Snaží se vaše komora ovlivňovat znění zákona o zadávání veřejných zakázek? Například zdůrazňováním kritéria dosavadních referencí kanceláří?
- Definuje vaše komora obsah nabídky architektonické kanceláře pro účast ve výběrových řízeních?
- Smí architekt ve výběrovém řízení nabízet skici, eventuálně jednoduché návrhy?
- Jaké kvalifikační filtry / kvalifikační předpoklady pro získání veřejných zakázek jsou používány ve vaší zemi?

Pokud je to určitý předvýběr architektonických kanceláří, které jsou pak vyzvány k účasti ve výběrových řízeních:

- Kdo takový předvýběr provádí?
- Provádí předvýběr předem jmenovaná komise / porota?
- Je kvalifikačním filtrem jen autorizace architektů?
- Je kvalifikačním filtrem důraz na předchozí projekty stejného typu nebo předchozí projekty podobného typu?
- Hraje velikost předchozího projektu nějakou roli v kvalifikaci pro následující větší projekt?
- Je kvalifikačním filtrem potvrzená spolupráce s architektem, který má větší reference?

Kdo organizuje výběr architekta pro veřejné zakázky:

- Jsou to jednotlivé státní organizace nebo jednotlivá místní zastupitelstva?
- Je to jedna centrální instituce, která zpracovává všechny veřejné zakázky?
- Jak byste komentoval skutečnost, že člen komory má nahlásit všechna výběrová řízení na zadání veřejných zakázek komoře, tak aby komora mohla vyvíjet tlak na vypisovatele zakázek směrem k vypsání architektonické soutěže? Že člen komory může být obviněn a souzen a eventuálně pokutován za účast ve veřejných výběrových řízeních vypsáných v souladu se zákonem o veřejných zakázkách?

Komora a soutěže o návrh

- Podporuje vaše komora architektonické soutěže o návrh, a pokud ano, jaký typ?
- Podporuje vaše komora všechny typy soutěží – otevřené nebo vyzvané, jednokolové či dvoukolové?
- Má vaše komora nějaké pravidlo určující vhodnost konkrétního typu soutěže na konkrétní typy zakázek? Například podle velikosti zakázky?
- Jaká jsou pravidla pro architektonické soutěže podporované komorou?
- Jsou architektonické soutěže vypisovány pouze pro autorizované architekty, nebo jsou soutěže o návrh otevřené i neregistrovaným architektům?
- Jsou mladí architekti těsně po autorizaci nuceni přijmout podmínku posoutěžní spolupráce se zkušenější architektonickou kanceláří?
- Jaké mají soutěže o návrh možnosti v souvislosti se získáním dalších projektových fází výhercem nebo oceněným/ odměněným v soutěži?
- Je zadavatel povinen po soutěži spolupracovat s výhercem první ceny (pokud je udělena), nebo může vyjednávat s dalšími oceněnými či odměněnými týmy? Je tato eventuelní povinnost zakotvena v soutěžních podmínkách?
- Pokud je vypsána otevřená soutěž, bývá v podmínkách zakotvena povinnost soutěžících dodržet předem stanovenou cenu – stavební náklady předmětu soutěže?

Jak byste komentoval skutečnost, že:

Paragraf 7, Soutěže, profesního a etického řádu ČKA definuje, že:

- (2) se člen ČKA se nesmí zúčastnit těch architektonických soutěží, které nebyly vyhlášeny v souladu s platným soutěžním řádem ČKA.
- (3) se nesmí zúčastnit ani takových akcí, které nebyly, ačkoliv mají povahu architektonické soutěže, jako architektonická soutěž vyhlášeny. Za takové akce se považují zejména výběrová řízení na vyhledání projektanta, v jejichž průběhu se vyžadují nebo předkládají návrhy, studie, plány nebo projekty takového charakteru, který odpovídá pracím podle výkonů specifikovaných ve Výkonech a honorářích architektů. Toto ustanovení se nevztahuje na případy souběžného vypracování téže zakázky několika navzájem nezávislými zhotoviteli, je-li podloženo řádnou smlouvou s objednatel, jejíž součástí je ustanovení o odměně.
- (4) architekt je povinen upozornit Komoru na konání neregulérních architektonických soutěží, jakož i akcí podle odstavce 3, o nichž se dozví.

Komora a honorář

Jak byste komentoval skutečnost, že:

Paragraf 18, Soutěže, profesního a etického řádu ČKA definuje, že:

- (1) své služby poskytuje architekt, popřípadě jeho zaměstnavatel za odměnu, jejíž výše nesmí být mimořádně nízká a nepřiměřená.
- (2) za mimořádně nízkou a nepřiměřenou se považuje odměna, která neodpovídá požadavkům na vypracování úplné, správné, proveditelné a bezpečné dokumentace a požadavkům profesních standardů výkonů a dokumentace. Za takovou lze považovat zejména každou odměnu, která nedosahuje výše nákladů vynaložených na zhotovení předmětu zakázky a nepřispívá k tvorbě přiměřeného zisku.

- Jakým způsobem ovlivňují cyklické krize výši vašeho honoráře?
- Jak často se členové vaší komory dostávají pod finanční tlak a pracují za krize bez zisku, pouze za náklady? Nebo dokonce pod náklady?
- Prikazuje vaše komora svým členům jakýsi minimální honorář či minimální zisk?
- Stíhá vaše komora své členy za malé honoráře?
- Jak pomáháte vašim členům během cyklických krizí, když se ocitnou v nouzi?
- Nabízíte např. rekvalifikační kurzy nebo poradenství pro členy postižené krizí?
- Nabízíte např. snížení členských příspěvků pro nezaměstnané členy?
- Použili jste nějakou formu dotazníku pro zjištění situace a míry nouze vašich členů?
- Nabízíte službu psychologa pro členy, kteří ztratili dosavadní živobytí?

Komora a celoživotní vzdělávání

- Je vaše komora garantem celoživotního vzdělávání členů?
- Musí každý člen komory procházet procesem celoživotního vzdělávání?

Pokud je celoživotní vzdělávání povinné, jak komora motivuje členy k účasti?

- Užívá vaše komora metodu výhod pro vzdělávající se členy (např. redukce profesního pojištění)?
- Užívá vaše komora princip povinnosti se sankcí, například povinnost dosažení minimálního počtu bodů za rok? Pokud ano, jaká je sankce za nedostatečný počet bodů?

Pracovní příležitosti pro začínající absolventy

- Uměl/a byste odhadnout, jaká část absolventů fakult architektury zakládá vlastní malé kanceláře ihned po skončení školy?
- Jaké mají tyto mladé kanceláře typické zakázky?
- Mohou se mladé kanceláře zúčastnit výběrových řízení pro získání veřejných zakázek?
- Uměl/a byste odhadnout, jaká část absolventů nepokračuje ve své kariéře v architektuře?
- Uměl/a byste odhadnout, jaká část absolventů nastupuje do větších stávajících kanceláří?
- Pracují v takových větších kancelářích i bakaláři, kteří nedokončí magisterské studium?
- Pokud ano, za jakých podmínek získávají bakaláři autorizaci? Mají bakaláři menší nástupní plat ve srovnání s absolventy?

Z DOTAZNÍKU ZAHRANIČNÍ ZKUŠENOSTI

Přinášíme výtah zajímavých odpovědí, které se objevují v dotazníku Zahraniční zkušenosti, zpracovaném v roce 2013 architektem Jaroslavem Šaferem a jeho kolegy. Jednotlivé odpovědi byly upraveny pro potřeby Bulletinu a následně autorizovány respondenty. Celý více než šestačtyřicetistránkový dotazník je k dispozici na www.cka.cz

JIŘÍ OPLATEK

SIA, Švýcarsko
www.sia.ch, www.bsa-fas.ch, www.reg.ch

Naše tabulky nestanovují výši honoráře, ale počet hodin
Ve Švýcarsku žádná komora ve smyslu ČKA neexistuje. Projektující architekt nemusí být členem žádného spolku, žádné kulaté razítko nikdo po nikom nevyžaduje. Existují ale tři organizace, ve kterých se architekti mohou sdružovat. Nejvíce členů má SIA (Schweizerischer Ingenieur und Architektenvereine) – 14 600, jejímž jsem členem od roku 1982. Sdružuje kromě architektů také inženýry nejrůznějších odborností. Členské příspěvky a prodej norem jsou základním finančním zdrojem SIA. Dříve vydával SIA honorářové tabulky pro výpočet ceny projektu v závislosti na investičních nákladech stavby. V rámci liberalizace byl ale spolek napaden Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže a obviněn z monopolistického chování na trhu. Proto byl celý systém přepracován. Honorář lze stanovovat podle celkových investičních nákladů nebo podle odpracovaných hodin. Nyní SIA nabízí tabulky, které pomohou stanovit počet pracovních hodin nutných na zpracování projektu v závislosti na ceně stavby. Hodinová sazba záleží na architektonické kanceláři. Tento postup byl akceptován jako dostatečně soutěživý. Při výběru projektanta je hlavním kritériem posuzování výše honoráře, reference, přehled obdobných staveb, kapacita kanceláře, vzdělání a praxe klíčového personálu, kritická analýza zadání. Soutěžící u otevřených soutěží nemají povinnost dodržet stanovené náklady předmětu soutěže. Taková částka není seriózně kontrolovatelná. Architekti se mohou zúčastňovat jakéhokoliv typu výběrového řízení, je to jejich osobní zodpovědnost. Švýcarský systém je v tomto ohledu daleko svobodnější a otevřenější než český.

OTAKAR DVOŘÁK

AIA, ČKA / USA
www.aia.org

Morálku si každý musí hlídat sám

Jsem členem AIA – American Institute of Architects již od roku 1974 a registrovaný jsem v deseti státech USA. Dle mých poznatků se AIA nestará o to, jakým způsobem získávají její členové zakázky. Jednání je vždy na klientovi a architektovi. Dohody a smluvní i finanční podmínky jsou diskrétní záležitosti. Nejsou nijak definovány komorou. Naprostou samozřejmostí je korektnost, profesionalita, zodpovědnost. Etika vztahu musí být dodržena. Ale tu si musí architekt ochránit sám. Institut neposuzuje chování svých členů. To by bylo sociální inženýrství, nechvalně známé z minulého režimu. Američtí architekti jsou dospělí lidé. AIA působí na vyšší standardy etiky, ale nepřímou, společenskou a výchovou, ne legislativou a zákazy a příkazy. Samozřejmě že máme etický kodex, v němž se definují vztahy architektů k veřejnosti, klientům a k sobě samým. Týká se ale výhradně chování a dodržování profesních pravidel. Přestupky týkající se neetického chování člena řeší komise po podání stížnosti, ale ta je přijata pouze při vzniku škody. Frivolní stížnosti se nepřijímají. AIA ani nemluví do zadávání veřejných zakázek. Je na každém architektovi, jak se zachová, na jeho zodpovědnosti. Do „office practice“ nikdo nemluví. Ptáte-li se na to, zda by měla Komora sledovat právní a morální čistotu činnosti klientů a developerů, tak ani zde do jednání nikdy nevstupuje. Je to ponecháno, podle mého názoru zcela správně, na jednotlivcích. Komora nemá morální právo, znalosti a informace, aby mohla posuzovat klienty. Ostatně v USA by existovaly velké obavy ze zneužitelnosti.

Jakékoliv stanovení ceny je protizákonné

Ideou bezpečného honoráře za projekt se AIA absolutně nezabývá. Žádná tzv. bezpečná cena za zpracování projektu vlastně není, cena přece nikdy nemůže zaručit kvalitu projektu. Ta je plně v odpovědnosti architekta, záleží jen na jeho schopnostech a možnostech. A standardy dokumentace jsou stanoveny zákonem. Jakékoliv stanovování smluvní ceny je považováno za kartelovou dohodu. Pokud by například institut lobbval u politiků za zavedení přesného a jednotného procenta honoráře ze stavebních nákladů pro veřejné zakázky, bylo by to považováno za protiústavní. V USA je absurdní se něčeho takového dožadovat. Ani doporučená tabulka honorářů neexistuje. Pokud kancelář přijme zakázku, na které prodělá, či odevzdá špatnou práci, řeší to pojišťovna, arbitráž, nebo soudy.

Vypisována jsou hlavně kvalifikační řízení

V USA nemáme žádná zvláštní pravidla pro získávání zakázek. Vypisují se především „kvalifikační“ výběrová řízení pro vyzvané, nikoliv anonymní soutěže. Architektonické soutěže zde nejsou považovány za záruku kvalitního provedení a výsledku a AIA jejich organizování tudíž ani nikterak nepodporuje. Pokud by ale klient vyžadoval zadarmo skici, kvalifikované kanceláře na to neodpoví. Komora postup architektů neřeší. Členové nejsou v žádném případě postihováni za účast v nesprávných výběrových řízeních. Takový nátlak je v USA nemyslitelný. Je hrubě zneužitelný, nedemokratický a politicky kontraproduktivní, vede k intrikám a vzniku klik a korupce.

IRENA ŽANTOVSKÁ-MURRAY

FRSA, RIBA – Velká Británie
www.riba.org

Kontroluje se, zda nejsou mladí architekti využíváni

Ve Velké Británii se o profesi stará RIBA – Royal Institute of British Architects. Pokud vím, tak institut se ani v krizi zásadně nezabýval výší honoráře za projekt či stanovováním bezpečné ceny. Kvalitu projektu hlídá architektova zodpovědnost, ne výše honoráře. Honorářová stupnice zůstává doporučená (RIBA recommended fee scale). Institut registruje, že některé kanceláře v krizi pracují za náklady, dokonce pod náklady. Také monitoruje, zda jsou studenti architektury placeni (alespoň doporučené profesní minimum) a ne využíváni.

V době ekonomické krize použil institut rezervy pro architektky v nouzi

RIBA nezasahuje do praxe architektů ani jim zásadním způsobem nepomáhá. Výjimkou byla finanční krize v roce 2009. Institut chápe krizi jako „válečný stav“. Situaci řešil velmi intenzivně. Zhotovil dotazníky pro členy, v nichž se ptal, jakým způsobem je krize zasáhla – kolik ztratili klientů, zda museli propustit zaměstnance, jestli se jejich kancelář zavřela apod. Drtivá většina členů dotazník vyplnila. Institut vyhodnotil odpovědi a začal jednat. Po celou dobu svojí existence má slušnou finanční rezervu, kterou schovává na „horší časy“. Rezerva byla tehdy použita na výrazné zmenšení příspěvků členů v nouzi, financování již existujících stipendií pro studenty na školách, poradenství, pomoc psychologa po telefonu pro členy v nouzi, kteří po letech ztratili kancelář, podporu výstav menších kanceláří atd. Úspěšnější kanceláře byly požádány o příspěvek architektům v nouzi. Renomovaní architekti typu Foster se orientovali na zahraniční zakázky v Asii. Právě celkovým přesunem (poměrově) k zahraničním zakázkám trvala nejhorší část krize v UK „jen“ asi tři roky – 2009–2011. Během krize se Institut překvapivě angažoval

například v dodržování minimální mzdy a snažil se zamezit zneužívání studentské práce za nižší než minimální mzdu (v situaci, kdy kancelář třeba nahradila řádné zaměstnance, které propustila, studenty).

IVANA BENDOVÁ

Ontario Association of Architects –
Kanada
www.oaa.on.ca

U deseti firem je každoročně kontrolována kvalita služeb

OAA má „self governing“ status, a proto musí například dbát na to, aby se její členové pravidelně profesně vzdělávali. Máme povinnost o svém kontinuálním vzdělávání předkládat každé dva roky záznamy, v nichž vykazujeme předepsanou účast na povinných kurzech nabízených Komorou a počet hodin podle vlastní volby. Pokud člen OAA nesplní předepsané požadavky odborného vzdělávání, je mu pozastaveno členství. Členové mají povinnost se vzdělávat a za takové vzdělávací programy musí platit. Komora také zajišťuje další služby a informační servis. Kromě pozvánek na různé akce a informací o kurzech jde zejména o změny v zákonech a předpisech, technické informace o novinkách v oblasti stavebních technologií a nauky o stavbách, jako je například problematika obvodových pláštů. OAA zprostředkovává povinné profesní pojištění a poradenství při sporech s klienty nebo soudních přích. Poskytuje rovněž poradenství v otázkách vedení a managementu architektonických firem. V případě sporů mezi členem OAA a jeho klientem funguje jako arbitr. Spolciace také předepisuje způsob jednání v Etickém kódu, který jsou členové povinni dodržovat. Stanovuje například, jak se mají členové k sobě chovat v situacích, kdy se klient rozhodne přerušit spolupráci s jedním architektem a předat zakázku jiné firmě. Přestupky jsou většinou řešeny disciplinární komisí, která má možnost udělit finanční postih nebo zrušit členství a tím v podstatě odejmout členovi možnost praktikovat v oblasti architektury. Členové nesmějí ostatní členy veřejně slovně napadat, pomlouvat a kritizovat. Jsou povinni odvádět práci na profesionální úrovni. Deset procent firem registrovaných v OAA je každý rok namátkou vybráno a podrobeno kontrole vedení firmy a úroveň jimi poskytovaných služeb. Při sledování závažných nedostatků hrozí odnětí licence. Architektonické kanceláře nemohou pracovat na zakázkách, které by svou velikostí překračovaly velikost zakázek adekvátních výši jejich profesní pojistky. Tato pojistka se postupně zvyšuje, jak firma získává větší a náročnější zakázky. Pro mladého architekta nebo menší ateliér to znamená spolupracovat s větší firmou.

IVAN KOLEČEK

SIA, Švýcarsko
www.sia.ch, www.bsa-fas.ch

Členy nejdůležitější organizace SIA se mohou stát ihned po ukončení studií absolventi škol

Jsem členem SIA a FAS, tedy dvou ze tří profesních organizací fungujících ve Švýcarsku. SIA sdružuje architektky a inženýry. Profese stavební inženýr tu ale neexistuje. Spojení inženýrů všech profesí a architektů je nakonec pozitivní. Kantonální sekce mají velkou váhu a jejich činnost směrem k samotné architektuře je nejdůležitější. Každá sekce má vlastní podmínky. Dynamická činnost je vázána na dvouleté volební období, s maximální délkou osmi let (činnost je dobrovolná, volby tedy probíhají jen výjimečně hlasováním). Dyna-

mika změn otevírá cesty generačním změnám, ale z principu to jsou mladí členové, kteří se „vrhají do práce“, což jsem před lety prožíval. Podmínkou členství není praxe, o členství mohou požádat také absolventi škol ihned po ukončení studií.

Soutěže

Soutěže SIA mají několik forem. Nejčastější je naštěstí veřejná otevřená soutěž, i když je stavebníky považována za časově náročnou. Zda se prosadí, záleží obvykle na členech poroty, stejně jako na nich záleží, jaké budou výsledky soutěže. Vítězný projekt se v podstatě realizuje. Postupuje se podle soutěžního řádu. Soutěžící se odvolávají zřídka. Druhým typem je výběr na základě předkvalifikace a potom na pozvání. Třetím modelem je účast společně se stavebními firmami (které přinášejí možnost financování) a v poslední době existuje nová varianta – účastníci jsou vyzváni na základě předkvalifikace. Ještě během projektu probíhají konzultace s komisí. Každý projekt končí detailnějším rozpočtem. Tato práce je částečně zaplácena dle honorářového řádu.

Honoráře jsou stanoveny s ohledem na koeficienty

Honorářový řád je dnes upraven s ohledem na zákon o kartelech. Nemůže mít povinné koeficienty. Ty jsou jen informačně uváděny SIA. U veřejných staveb jsou ale koeficienty poměrně jasně dodržovány, stejně jako uplatnění normy architektonického rozsahu práce. K uzavření smluv poskytuje SIA formuláře, které jsou nejrationálnějším základem oficiálních podmínek i u soukromých zakázek. Potom záleží na etice architekta, v jakém rozsahu je respektuje.

MILENA HASKOVEC

AIA, LEED AP, NCARB – USA
www.architects.org, www.aia.org,
www.bsaspace.org

Licenci musíme každoročně obnovovat a zaplatit za ni vládě

Jsem členkou celostátní profesní organizace architektů AIA – American Institute of Architects, pod níž patří jednotlivé státní „komory“ neboli Chapters. Ve státě Massachusetts (MA) máme Boston Society of Architects (BSA), která zahrnuje menší komory území středního a západního státu MA. Registraci a vydání licence pro architekta administruje státní orgán Rada pro architektonické licence (Board of Registration for Architects) fungující při státní vládě, ve státě MA funguje pod oddělením pro profesionální licence (Division of Professional Licensure), které spadá pod vládní pobočku pro spotřebitelské záležitosti a obchodní zákony (Consumer Affairs and Business Regulation). Toto oddělení má na starosti 32 dalších rad, dle různých profesí, např. zubaře, holiče, krajinářské architektky, psychology atd. Licenci vydává na základě splnění podmínek vzdělání, praxe a zkoušek. Licence se musí každý rok obnovovat a je třeba zaplatit poplatek místní vládě (Commonwealth of MA). BSA vybírá roční příspěvky, z nichž provozuje svou činnost, a k tomu si vydělává jako nezávislá nezisková organizace. Registrovaný architekt platí celkem tři poplatky ročně: 1. obnova licence ve státu nebo více státech, dle toho, kde je registrován (MA 125 \$), 2. poplatky za členství v AIA (250 \$), 3. členské poplatky místní pobočky AIA (BSA 600 \$). Pokud je architekt členem NCARB (National Council of Registration Boards v USA), může pak získat reciproční licenci ve všech státech USA a kanadských provinciích bez místní zkoušky a také se může registrovat v České republice.

IVO TALLER

Architectural Institute of BC, Kanada
www.aibc.ca

Stavby do 500 m² může navrhovat kdokoliv

Od roku 1981 jsem členem Architectural Institute of British Columbia. Britská Kolumbie má 4,5 milionu obyvatel a asi 1600 registrovaných architektů. Mladí architekti platí za zkoušky, které jsou stejné na celém kontinentě. Přístup k autorizaci trvá řadu let, především kvůli povinné praxi zasahující všechny aspekty odborné práce. Mnozí to vzdají.

Kvalita architektonické praxe jak při navrhování, tak v provedení je jedinou zárukou růstu firmy. Prestiž architektů není vysoká. Dokonce se stalo, že federální vláda zadala projekt kanadského pavilonu v Šanghaji cirkusu a jedné stavební firmě bez účasti architektů. Ostatně stavby do 500 m², což se vztahuje převážně na rodinné domy, může navrhovat kdokoliv.

Architekt předkládá dokumentaci zadavatelům a stavebním úřadům a koordinuje konzultanty. Původně časově neomezená zodpovědnost byla novým zákonem omezena na patnáctiletou lhůtu. Pojištění na chyby a nedostatky projektu (E&O) je nutné.

Smlouvy jsou často interpretovány v neprospěch architekta

Veřejné soutěže tu skoro nejsou, mladí architekti většinou začínají práci u renomovaných firem. Výběrová řízení veřejných staveb jsou postavena na zkušenostech, kapacitě, oceněních, referencích a nabídkové ceně firmy. Pokud je firma přizvána k pohovoru (3–5 firem z obvyklých 30 uchazečů z celé Kanady a USA), je skoro vyhráno. Renomované firmy se snaží držet doporučených cenových sazeb (na všechny druhy staveb je sestavena tabulka s doporučenou procentní sazbou) vydaných svazem. Velké veřejné zakázky jsou vládou většinou zadávány systémem PPP (Public Private Partnership). Výběrového řízení se účastní velké stavební firmy a jejich banky. Architekta zaměstnává obvykle stavební firma, jeho role je omezená. Zakázky bytových developerů jsou převážně získávány na základě osobních vztahů a úspěchu předchozích projektů. Jsou velmi závislé na ceně. Smlouvy jsou často interpretovány volně, v neprospěch architekta.

Korespondenční připomínkování dokumentů i volby

Příprava valné hromady probíhá korespondenčně. Dostáváme obálku, která obsahuje program a návrhy na změny řádů, rovněž jsou přiloženy životopisy a prohlášení kandidátů do představenstva, volební lístek a dvě obálky. Jedna nemá žádné označení (vnitřní obálka), u druhé doplníme jméno odesílatele a jeho komorové číslo. Návrhy uprav řádů se posílají také poštou. Členové žijící ve vzdálených oblastech mají takto možnost participace. Valné hromady jsou obvykle ve Vancouveru, kde žije většina členů a působí většina firem. Představenstvo svazu má několik členů jmenovaných vládou, kteří zaručují, že veškeré snažení je ve prospěch veřejnosti, nikoliv členů cechu. Vláda nedávno rozhodla, že návrháři interiéru a designéři domů mají být členy komory, přestože nemají příslušné vzdělání, zkoušky a neomezenou zodpovědnost. Jedná se o velice kontroverzní rozhodnutí.

JAN BENDA

Čína / Kanada
www.oaa.on.ca

Prestiž profese nelze vynutit ani pravidly, ani sankcemi
Organizace architektů ve světě jsou vždy součástí celospolečenských vztahů a je jen obtížné něco přebírat ve vytržených souvislostech. V době, kdy jsem od architekta Šafera obdržel dotazník, dělalo to na mě dojem, že je ČKA redukována na mocenskou organizaci kombinovanou s jakýmsi podpůrným spolkem v nouzi. Silně to připomínalo odbory v té nepřilíh dobrá formě, kombinované s policejní stanicí. Podle otázek, která reprezentovaly okruhy problémů, to vypadalo, že všem jde především o to, jak urvat kšeft, jak zaručit honorář atd. Hlavním smyslem komory je ale dle mého názoru pomoc při ustavení prestiže profese. To se nedá zaručit žádnou legislativou, sankcemi nebo pravidly o soutěžích, autorskými právy, soudy a podobnými hloupostmi. Jediné, co funguje, je vlastní příklad. Prestiž si profese může zasloužit svou seriózností, kvalitou své práce, profesionalitou, starostí o dobrý výsledek. Domy jsou jednou z nejdražších věcí, které si klient pořizuje. Risk je enormní a architekti by si toho měli být vědomi. Nikdo neinvestuje proto, aby na tom prodělal. Investor tedy hledá mezi architekty partnera, kterému může věřit. V Číně nejde o kontrakt, ale o způsob vyjednávání. Vzájemná důvěra mezi klientem a architektem, důvěra k profesi a k lidem. To je, o čem tu běží.

Garance kvality stavby je zodpovědností investora

Není zodpovědností architekta nebo komory, aby garantovala kvalitu stavby, ale investora. Je jeho výlučný zájem, aby kvalitou návrhu svou investici ještě více zhodnotil. Poukazem na odbornou nekompetentnost investora nebo jeho prioritní zájem o profit se nic neřeší. Není možné v demokratickém světě někomu nařizovat, jak má utráčet své peníze. Je věcí státní správy, aby si nastavila ochranné mechanismy, které by zabránily stavět pitomosti. Architekt se má starat o to, čemu rozumí, a být zticha tam, kde to překračuje jeho znalost nebo kompetence. Je nainv se domnívat, že by umělecká vize architekta měla být nadřazena ekonomickým principům. Není možné a priori předpokládat korupci, lidskou hloupost nebo jiné formy lidské nemravnosti a nahrazovat je zodpovědností spolku architektů. Současná pravidla ČKA nebo legislativa zákona o veřejných zakázkách je příliš striktní a nepřírozená. Obsahuje formulace, které jsou ekonomicky příliš náročné a zavádějí důvod k jejich obcházení.

Vztahy mezi lidmi jsou důležitější než peníze

Myslím, že je zodpovědností každého jednotlivého architekta, kolik si za svou práci fěkne. Považuji za naprosto neetické, aby se kdokoli a jakkoli do tohoto problému míchal. Překvapuje mě, že se tím komora vůbec zabývá. Peníze nezohledňují ani kvalitu práce, rozsah úkolu, vztah mezi architektem a klientem atd. Každý má své důvody, proč a za kolik pracuje. Někdy jsou situace, kdy není možné zakázku odmítnout, a na druhé straně vzájemné vztahy neumožňují účtovat plný honorář. Vztahy s lidmi jsou podstatnější než peníze. Když přijde krize, jen ti šikovní se v profesi udrží. Je to tvrdá zkušenost. V Kanadě architekti v době krize prodávají vysavače, dělají číšníky, jezdí s taxíky...

RADIM BOHÁČEK

OAA, Kanada
www.oaa.on.ca

Předkvalifikované firmy jsou často vyzývány k menším veřejným zakázkám na základě cirkulace v poradníku
Kanada má 13 provincií a každá z nich má svou legislativu. Největší provincií Kanady je Ontario se svou Ontario Association of Architects (OAA), jejímž jsem členem od roku 1991. Naše asociace zavedla v roce 2014 elektronické volby. Nejdříve je rozeslána všem členům e-mailem výzva k vyplnění nominačního formuláře na webu, poté jsou stejným způsobem z nominovaných vybráni členové orgánů.

Výběrová řízení pro výběr projektanta jsou vyžadována pro státní organizace a korporace na úrovni provinční či federální a jsou založena na kvalifikačních kritériích v kombinaci s honorářovou nabídkou. Existují také možnosti prequalifikace (RFQ – Request for Qualification – Žádost o předkvalifikaci) a poté může následovat standardní výběrové řízení minimálně pro tři vyzvané firmy (Request for Proposal). Předvýběr provádí komise vypisovatele nebo vypisovatelem angažovaná odborná firma. Například Ontario Infrastructure pro rekonstrukce a přístavby existujících veřejných budov má k dispozici RFQ, ve které musí uchazeči předložit tři realizované projekty za posledních sedm let, zapadající alespoň do jedné z pěti kategorií (soudní budovy, komerční, zdravotnické, rekonstrukce objektu, památka). Každá kategorie má dvě podkategorie podle výše honoráře – do 25 000 \$ a nad 25 000 \$. Dále je požadováno organizační schéma kanceláře s odpovědnostmi zaměstnanců. Předkvalifikované firmy v dané geografické zóně jsou pak vyzývány k projektům na základě cirkulace v poradníku. Další možnosti předkvalifikace je registrace u obří firmy projektového managementu (SNC Lavalin nebo BJC). Registrované firmy jsou obdobně vyzývány (alespoň tři, e-mailem) k předložení honorářové nabídky na menší projekty. Jedním z kritérií je i autorizace, ale jen u plošně větších projektů, dále předchozí zkušenosti, spolupráce s jinými architekty atd.

Architektonických soutěží o návrh je zoufale málo. Komora vydává čas od času tabulku doporučených honorářů. Projekty jsou rozděleny do sedmi kategorií podle složitosti, od skladů po vládní rezidence. V druhé tabulce jsou stavební náklady – do 500 000 \$ a nad 500 000 \$. V této škále se pak honoráře pohybují od 2,5 % do 17 %, nepřímo úměrné nákladům.

Celoživotní vzdělávání i přístup k licenci jsou přísně hlídány

Povinné vzdělávání je kontrolováno ve dvouletých cyklech. V jednom cyklu musí každý člen vykázat minimálně 25 strukturovaných hodin (akcí stanovených komorou) a 75 nestruturovaných hodin (široká škála aktivit – přednášky, exkurze, psaní článků, účast na kongresech atd.). Absolované hodiny se registrují na webu. Za většinu seminářů se musí platit. Členové, kteří nesplní požadované množství hodin, jsou varováni, pak pozváni před výbor a posléze mohou být i zbaveni licence. Mladí architekti si po škole obvykle nezačínají vlastní studia. Musí mít nejdříve minimálně dva roky profesionálních zkušeností ve všech předepsaných oborech (celkem 3720 hodin), ty musí být podrobně zaznamenány a podepsány mentorem, registrovaným architektem. Další dva roky potřebuje kandidát na složení placených licenčních zkoušek. Jsou unifikovány pro USA, Kanadu a Mexiko, liší se jen zkoušky z práva, které odpovídají jurisdikci dané provincie či země.

CENA ARCHITEKTA ANTONÍNA RAYMONDA

3. ročník studentské architektonické soutěže

Vyhlašovatel: Statutární město Kladno / architekt David Vávra / České centrum Tokio / Raymond Architectural Design Office Inc.

Předmětem soutěže byla urbanisticko-architektonická studie bloku vymezeného ulicemi Kleinerova, Váňova, Tyršova a Vašatova s objektem dnešního OC Billa a plochou parkoviště pro dostavbu víceúčelového objektu pro volný čas, včetně řešení veřejného prostranství a podzemního parkingu.

Termín konání soutěže: 23. 2. 2015–15. 9. 2015

Porota: František Müller, Ondřej Rys, David Vávra, Zdeněk Fránek, Osamu Okamura, Irena Veverková, Ivan Plicka; náhradníci Jan Červený, Vladimír Volman, Matyáš Sedlák, Marek Bečka, Petr Rajtora, Karel Albrecht

Počet odevzdaných návrhů: 10

Ceny a odměny celkem: 45 tis. Kč + hlavní cena: dvoutýdenní pobyt v Japonsku

1. cena (dvoutýdenní pobyt v Japonsku): Tomáš Havelka
 2. cena (30 tis. Kč): Václav Pošmourný
- Zvláštní uznání poroty: Vojtěch Tecl

Hodnocení vítězného návrhu:

Precizně zpracovaný návrh s výtvarně působivou grafikou. Návrh zpracovává skelet obchodního domu a staví na jeho racionalitě. Poctivý městský dům s funkcemi, které umožní životaschopnost navrženého veřejného prostoru loubí i piazzety. Řešení hmot i fasád. Návrh postoupil do dalšího rozhodování. Návrh získal hlavní cenu – dvoutýdenní pobyt v Japonsku.

Více informací: www.cka.cz/cs/souteze/vysledky/cena-architekta-antonina-raymonda

YOUNG ARCHITECT AWARD 2015

7. ročník architektonické soutěžní přehlídky

Vyhlašovatel: ABF, a. s.

Předmětem soutěže byly architektonické a urbanistické práce dosud nepřihlášené do předchozích ročníků soutěže.

Termín konání soutěže: 19. 2. 2015–2. 7. 2015

Porota: Michal Šourek, Marie Petrová, Jaroslav Wertig, Adam Gebrian, Josef Pechar; náhradníci Marek Kopeč, Boris Redčenkov

Počet odevzdaných návrhů: 71

Ceny a odměny celkem: 85 tis. Kč

Titul Beton Brož Young Architect Award 2015

(40 tis. Kč): Kristýna Smrzová

Cena CPI: Adam Cigler, Petr Vacek

Cena architekta Josefa Hlávky (25 tis. Kč):

Tereza Komárková

Cena rektora ČVUT za školní práci (10 tis. Kč):

Adam Lacina

Cena rektora TUL za školní práci (10 tis. Kč):

Monika Jasioková

Cena časopisu Moderní obec: Jiří Žid, Zuzana

Koňasová, Ondřej Pleštil

Cena časopisu architekt: Tadeáš Říha

Cena časopisu ERA 21: Eva Horáková

Hodnocení – Titul Beton Brož Young Architect Award 2015:

Mezi finalisty se téměř bez výhrady objevily projekty, které otevírají některé obecnější téma. Téma, se kterým se většina obyvatel České republiky setkává každodenně, přesto, nebo možná právě proto, je pro nás neviditelné. Autorka z tohoto hlediska otvírá téma zásadní, významné a skutečně ignorované. Železnici a prostory k ní přilehlé. Předkládá několik řešení ve vybraných lokalitách, které se různí. Velikostí, měřítkem, přístupem, kvalitou. Porota autorce doporučuje věnovat se tématu i nadále (možná ve formě doktorského studia). Je natolik zásadní, že by mu slušelo hlubší propátrání příležitosti. Analytická fáze projektu totiž, tak jak byla prezentována, příliš přesvědčivá není. I tak ale porota dospěla k přesvědčení, že z hlediska naplnění hodnotících kritérií šlo v soutěži o nejuspěšnější projekt. Věcná cena: CAD program Artlantis Studio, roční předplatné časopisu Architekt.

Hodnocení – Cena CPI:

Konverze chátrajícího areálu v pražských Holešovicích. Porota ocenila nenáročnou přestavbu a kreativní charakter nového využití – autoři navrhli multifunkční prostory pro veřejnou dílnu, co-workingové kanceláře, experimentální dílny architektury, ale i byty, ateliéry a další. Vzniká místo pro osobní setkávání, tvůrčí práci, přenos zkušeností a sdílení. Idea, která ve variantách může oživit i jiné zašlé kouty českých měst.

Hodnocení – Cena architekta Josefa Hlávky:

Využití a zástavba volného místa v historickém prostředí města náleželo vždy k náročným architektonickým úkolům. To platí zvláště o současné době, která rozšířila výrazové, účelové i technické možnosti architektonické tvorby a současně zkrátila dobu přípravy a uskutečnění staveb. Studie otvírá možnost k dočasnému využití a řešení volného prostoru v historickém městském bloku do doby, než bude nalezeno jeho vhodné a trvalé využití a architektonické řešení.

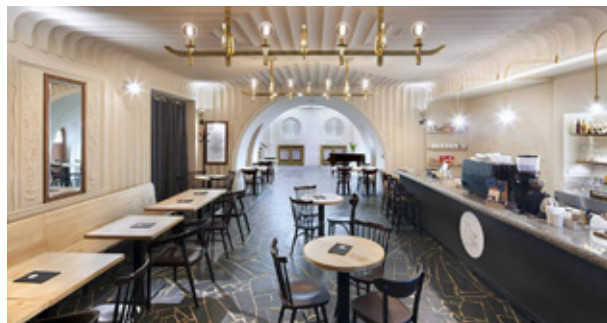
Hodnocení – Cena rektora ČVUT za školní práci:

Přesvědčivě podaný příběh s jasným a dobrým koncem. Navrhovaný pavilon rehabilitace poskytuje řád, klid, bezpečí, možnost osahat si hliněné zdi, užívat si prostor, světlo, výhled. To je z pohledu pacienta příznivé pro úspěšné uzdravení. V tomto případě je architektura další léčebnou metodou. Porota doporučuje používat tento druh léčby častěji.

Hodnocení – Cena rektora TUL za školní práci:

Porota vnímá tuto práci jako velice provokativní. Do samotného jádra historické Prahy přichází s revizí prostorových vztahů, které snad všichni považují za ukončené, platné a neměnné, aby poukázala na problémy, které jsme si zvykli přijímat jako fakt. A také aby objevila nové potenciály, které málokdo tuší. V první moment zarazí výrazné architektonické gesto novostavby. Navíc vypočítované jako sídlo instituce oponující konzervativnímu pohledu, zosobněném Klubem Za starou Prahu sídlícím „na opačném břehu“. Při podrobnějším zkoumání zjišťujeme, že se nejedná o samoúčelnou provokaci, ale o uvážlivý výsledek investigativního a kritického přístupu k místu, které je pro mnohé posvátnou ikonou. Takový pohled dokáže leckoho popudit, ale také především nadchnout.

Hodnocení – Cena časopisu Moderní obec:

Nebylo pochyb, že si tento projekt a částečná realizace odnese „cenu za přínos k posílení pospolitosti obyvatel daného sídla“, kterou uděluje časopis Moderní obec. Liberec si toho v uplynulých letech vytrpěl skutečně dost, a tak projekt, který vzniká nezměrným úsilím autorů zespodu, jako protiváha snahám vytěžit komerčním způsobem jakýkoliv metr čtvereční, zasluhuje ocenění. Zvláště pak když si autoři vybrali k rehabilitaci kdysi nádherný objekt kina ve složité, ale zároveň inspirativní terénní situaci. Veškeré jejich kroky prozrazují ochotu podřídit se původní skvělé stavbě, nepoškodit ji, drobně doplnit a znovu využívat. Porota jim v této snaze maximálně fandí.

Hodnocení – Cena časopisu Architekt:

V tomto případě porota ocenila především preciznost formy odevzdání, která svým retro pojetím evidentně navazuje na řadu utopických projektů začátku 70. let. V tomto případě nejde o utopii, ale ani o pragmatické řešení. Rozpolcenost mezi těmito dvěma extrémy se prolíná celou prací, porota ale není přesvědčena, že si toho je autor vědom. Nicméně porota ocenila autorovu snahu o vytvoření spojení mezi několika zdánlivě protikladnými jevy, přestože již realita i v tomto místě ukázala, že to možné není.

Hodnocení – Cena časopisu ERA 21:

Práce spíše než konkrétní architektonický návrh představuje metodu. Metodu zkoumání potenciálů městské struktury. V době, kdy města zažívají extenzivní rozvoj, přichází se snahou zrevidovat vnitřní rezervy a potenciály již urbanizovaného území. Kromě inventarizace a bilancování nabízí návrh také strategii iniciace tohoto spícího potenciálu. Velmi sympatické na návrhu je, že nevidí jako nutnost revitalizace zapomenutých míst jejich zástavbu, ale nabízí postupné kroky, různě náročné na investice. Navrženou strategii návrh komunikuje formou, která možná profesionálům připadne až příliš stylizovaná a popová, ale možná díky tomu může být srozumitelná i laikům. A to je v době emancipace samospráv, zvyšující se občanské angažovanosti a participaci důležitým pozitivem.

Více informací: www.cka.cz/cs/souteze/vysledky/young-architect-award-2015

VÍCEÚČELOVÁ SPORTOVNÍ HALA MODŘICE

Dvoukolová veřejná projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Město Modřice

Předmětem soutěže bylo zpracování architektonického návrhu na výstavbu víceúčelové sportovní haly, která má sloužit pro potřeby města, zejména jako tělocvična ZŠ, pro činnost sportovních a zájmových oddílů v městě Modřice a bude poskytovat také zázemí pro pořádání kulturních akcí. Návrh interiéru nebyl předmětem soutěže.

Termín konání soutěže: 20. 3. 2015–3. 9. 2015

Porota: Josef Šiška, Hana Chybíková, Libor Procházka, Petr Hruša, Jiří Suchomel, Ludvík Grym, Eva Mattušová; náhradníci Pavel Jura, Petr Todorov, Pavel Doleček

Počet odevzdaných návrhů: 32

Ceny a odměny celkem: 600 tis. Kč

1. cena (300 tis. Kč): Zdeněk Rothbauer / Vojtěch Sosna, Jakub Straka, Jáchym Svoboda
 2. cena (160 tis. Kč): Grido, architektura a design / Peter Sticzay-Gromski
 3. cena (100 tis. Kč): Atelier 38 / Tomáš Bindr, Zuzana Tomaňová, Petr Doležal, Jan Zelinka
- 2× odměna (20 tis. Kč):
→ Radoslav Novotný
→ A.D.S.N. production / Martin Němec, Petr Dvořák

Hodnocení vítězného návrhu:

Koncepce návrhu je založena na archetypu „trojhalí“ s valbovou střechou se seříznutým hřebenem. Objekt navazuje organicky na stávající historickou budovu restaurace. Umístěním průčelí v uliční čáře orientuje předprostor stavby na jižní stranu. Hmotové řešení umožňuje bezkonfliktní denní osvětlení. Návrh představuje kvalitní dispozičně-provozní řešení v kompaktních hmotách. Celkovou tvarovou koncepcí stavba vhodně navazuje na stávající urbánní charakter souvisejícího městského prostředí.

Více informací: www.cka.cz/cs/souteze/vysledky/viceucelova-sportovni-hala-modrice

KAMPUS ALBERTOV – BIOCENTRUM, GLOBCENTRUM

Dvoukolová veřejná
projektová
architektonická soutěž

Vyhlašovatel:

Univerzita Karlova v Praze

Sekretář soutěže:

Igor Kovačević, tel.: 603 810 083,

kovacevic@ccea.cz

Předmětem soutěže

je zhotovení soudobých, trvanlivých a společensky prospěšných staveb – Biocentra a Globcentra v Kampusu Albertov v katastrálním území Praha-Nové Město. Výzkum Biocentra bude zaměřen na poznávání živých systémů pro potřeby lidského zdraví, nových biotechnologií a ochrany biodiverzity. Výzkum Globcentra bude zaměřen na jednotlivé aspekty globálních změn, jako je např. dynamika klimatických změn planety, změny rozšíření organismů, globální dynamika biodiverzity a role invazních druhů, dynamika vegetace ve staré a moderní krajině a šíření druhů, přírodní ohrožení a rizika, změny ve využití ploch.

Porota:

Tomáš Zima, Jiřina Kurzová, Jan Sedlák, Ladislav Lábus, Josef Pleskot, Ladislav Bukovský, Dalibor Hlaváček; náhradníci Jan Konvalinka, Miroslav Dvořák, Michal Fišer, Pavel Hnilička

Předpokládané ceny a odměny celkem:
4450 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů:

I. kolo 15. 1. 2016

II. kolo 21. 6. 2016

Více informací:

<http://sluzby.e-zakazky.cz>

a symbolického místa, v němž silou prožitku může dojít k vnitřní transformaci a vytvoření osobitého vztahu jedince k dějinám 20. století.

Porota:

Josef Pleskot, Petr Blažek, Zdeněk Fránek, Jakub S. Trojan, Vladimír 518, Jiří Sozanský; náhradníci Ladislav Lábus, Marek Junek, Jan Poukar, Pavel Štingl, Jiří T. Kotalík, Richard Biegel, Kristina Vlachová

Předpokládané ceny a odměny celkem:
240 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů:
15. 1. 2016

Více informací:

www.nm.cz

LÁVKA PŘES ŘEKU LUBINU V PŘÍBOŘE

Jednokolová veřejná
projektová
architektonická soutěž

Vyhlašovatel:

Město Příbor

Sekretář soutěže:

Petra Chromek, tel.: 731 130 863,
chromek@pribor-mesto.cz

Předmětem soutěže

je zpracování architektonicko-konstrukčního řešení nové lávky přes řeku Lubinu v Příboře v místě stávající ocelové lávky, která je ze stavebně-technického hlediska již nevyhovující. Návrh by měl definovat tvarové a konstrukční řešení lávky a napojení lávky na stávající přístupové komunikace. Nová lávka bude využívána pro pěší a cyklistickou dopravu. Návrh musí respektovat ekonomické možnosti vyhlášovatele.

Porota:

Lukáš Blažek, Lukáš Ehl, Antonín Novák, Dana Foříšková, Jan Malík; náhradníci Pavel Miček, Bohuslav Majer

Předpokládané ceny a odměny celkem:
230 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů:

6. 1. 2016

Více informací:

www.pribor.eu

BRICK AWARD 2016

Soutěžní přehlídka

Vyhlašovatel:

Wienerberger cihlářský průmysl, a. s.,
Tondach Česká republika, s. r. o.

Sekretář soutěže:

Václav Chaloupecký, tel.: 602 342 514,
komunikace.pr@volny.cz

Předmětem soutěže

je prezentovat dokončené stavby využívající v konstrukci převážně cihly, anebo cihlové systémy a pálenou střešní krytinu; prezentovat rekonstrukce staveb, při nichž byly jako hlavní, případně jako druhý nejvýznamnější konstrukční prvek použity cihly a (nebo) pálená střešní krytina; nejlepší z přihlášených dokončených staveb a rekonstrukcí ocenit.

Porota:

Antonín Horský, Eva Hellerová, Miroslav Kaliba, Jan Korbel, Iva Poslušná, Renata Rubešová, Zdeněk Zavřel; náhradníci Jiří Hejhálek, Jitka Pálková, Matěj Šišolák

Předpokládané ceny a odměny celkem:
305 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů:

25. 1. 2016

Více informací:

www.komunikace-profit.cz

PAMÁTNÍK JANA PALACHA VE VŠETATECH

Jednokolová veřejná
projektová
architektonicko-umělecká
soutěž

Vyhlašovatel:

Národní muzeum

Sekretář soutěže:

Dagmar Fialová, tel.: 224 497 474,
architekt_soutez@nm.cz

Předmětem soutěže

je zpracování návrhu architektonického a uměleckého řešení Památníku Jana Palacha ve Všetatech jako specifického

REKONSTRUKCE INTERIÉRU NOVÉ SCÉNY NÁRODNÍHO DIVADLA

Vyhlašovatel:

Národní divadlo

Předmětem soutěže

bude zpracování architektonického návrhu na rekonstrukci Nové scény, spočívající především v přestavbě jeviště a hlediště. Inscenační prostor bude sloužit pro moderní dramaturgii všech souborů Národního divadla. Součástí architektonického návrhu bude i prostor zázemí pro umělecký a provozně-technický personál a prostory v divácké části Nové scény.

Předpokládaný termín vyhlášení:

aktuálně není znám přesný termín

MULTIFUNKČNÍ OBJEKT VEŘEJNÉ INFRASTRUKTURY – NÁMĚSTÍ SVOBODY JANSKÉ LÁZNĚ

Vyhlašovatel:

Město Janské lázně

Předmětem soutěže

bude zpracování architektonického návrhu na Multifunkční objekt veřejné infrastruktury – náměstí Svobody Janské Lázně v místě stávajícího objektu.

Předpokládaný termín vyhlášení:

aktuálně není znám přesný termín

REVITALIZACE HUSOVA NÁMĚSTÍ V LYSÉ NAD LABEM

Vyhlašovatel:

Město Lysá nad Labem

Předmětem soutěže

bude zpracování ideového urbanisticko-architektonického návrhu revitalizace Husova náměstí v Lysé nad Labem.

Předpokládaný termín vyhlášení:

aktuálně není znám přesný termín

PROMĚNA NÁMĚSTÍ OSVOBOZENÍ V ZÁBŘEHU

Vyhlašovatel:

Město Zábřeh

Předmětem soutěže

bude zpracování architektonicko-urbanistického návrhu Proměna náměstí Osvobození v Zábřehu.

Předpokládaný termín vyhlášení:

aktuálně není znám přesný termín

REVITALIZACE MASARYKOVA NÁMĚSTÍ V MNICHOVĚ HRADIŠTI

Vyhlašovatel:

Město Mnichovo Hradiště

Předmětem soutěže

bude zpracování architektonicko-urbanistického návrhu revitalizace Masarykova náměstí v Mnichově Hradišti. Cílem revitalizace je úprava centrálního náměstí jako hlavního reprezentativního i pobytového veřejného prostranství města. Budoucí podoba náměstí by měla na základě revize a případné reorganizace stávajícího funkčního využití a prostorového uspořádání nabídnout inspirativní prostor pro současné potřeby osmatisícového historického města. Podrobné zadání, založené na široké veřejné diskusi a koncepci rozvoje města, bude součástí soutěžních podkladů.

Předpokládaný termín vyhlášení:

17. prosince 2015

PLÁN VYUŽITÍ CENTRA OBCE VELKÉ PŘÍLEPY

Vyhlašovatel:

Obec Velké Přílepy

Předmětem soutěže

bude zpracování architektonicko-urbanistického ideového návrhu Plán využití centra obce Velké Přílepy s důrazem na řešení úprav vlastní plochy náměstí a určení prostorového a hmotového řešení.

Předpokládaný termín vyhlášení:

aktuálně není znám přesný termín

1 ● 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

2 ● 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 **29**

3 ● 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

4 ● 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

5 ● 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

6 ● 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

7 ● 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

8 ● 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

9 ● 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

10 ● 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

11 ● 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

12 ● 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

NEXT SD 104

bezpečnostní bezfalcové dveře

Neviditelné bezpečí

Skryté panty

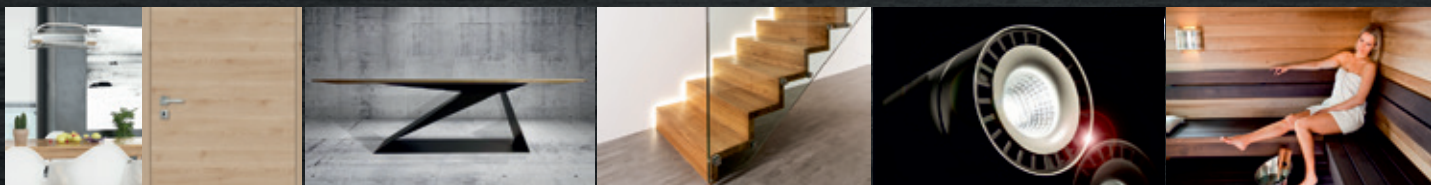
Bezfalcové dveře

www.next.cz | 777 335 878

INTERIÉROVÉ STUDIO FIREM

nový showroom v 1. patře Sykora Home Praha

[INTERIÉROVÉ STUDIO.com](http://www.interierove-studio.com)

www.prum.cz
DESIGNOVÉ DVEŘE

www.palatti.eu
NÁBYTEK Z MASIVNÍHO DŘEVA

www.swm-schody.cz
SPECIALISTA NA VÝROBU SCHODIŠŤ

www.lighthouse.cz
MODERNÍ SVĚTELNÁ ŘEŠENÍ

www.finskasauna.cz
JEDINEČNÉ SAUNY

Vizuálizace nového Fenix Office Centra, které bude otevřeno v Jeseníku v průběhu příštího roku a bude vytápěno elektrickými podlahovými systémy a sálavými panely.

ELEKTRICKÉ VYTÁPĚNÍ V ÉŘE BUDOV S TĚMĚŘ NULOVOU SPOTŘEBOU

Výrobce elektrických topných systémů společnost Fenix Jeseník zahájil v říjnu v Jeseníku výstavbu nového kancelářského centra s téměř nulovou spotřebou energie. Nové centrum bude splňovat standardy, které budou platné pro objekty v roce 2020, a bude vybaveno elektrickým sálavým a podlahovým vytápěním, střešní FVE a domovními bateriemi pro ukládání přebytků a zajištění rovnoměrné spotřeby objektu. Nové kancelářské centrum bude upraveno i pro spolupráci se „smart grid“ tak, aby umožňovalo dobíjení baterií nejen z FVE, ale ve stanovených časech i z elektrické sítě.

Důvodů pro stavbu takto řešeného objektu bylo několik. Kromě ověření výhodnosti popsaného řešení pro provozovatele energetické soustavy i pro uživatele byla důvodem i skutečnost, že tepelné ztráty nových budov – a tedy i spotřeba energie – v posledních letech významně poklesly a v mnoha případech tak přestaly být rozhodující provozní náklady. Důležitější faktory se staly celková výše prvotní investice, náklady na údržbu a revize, bezobslužnost, životnost, spolehlivost systému a míra komfortu. Firma Fenix Jeseník provedla

již v sezoně 2013–2014 spolu s ČVUT a UCEEB (Univerzitní centrum energetických budov ČVUT Praha) měření a vyhodnocení tří takových budov a jedním ze závěrů byla skutečnost, že elektrické decentralizované systémy jsou u těchto budov vzhledem ke své vysoké flexibilitě o 20–25 % efektivnější než systémy teplovodní. V posledních dvou letech firma Fenix navíc poměrně rozsáhle experimentovala s fotovoltaickými střešními elektrárnami, použitím alternativních ohřevů vody apod. Získala tak řadu velmi zásadních poznatků.

Projekt Fenix Office Centrum realizuje Fenix Jeseník ve spolupráci s UCEEB ČVUT Praha a pod technickou patronací Ministerstva životního prostředí, Ministerstva průmyslu a obchodu a Energetického regulačního úřadu. S ukončením výstavby se počítá v květnu příštího roku. Obchodní skupina Fenix vznikla v roce 1990, letos tak oslavila 25 let od svého založení. Hlavním předmětem činnosti je výroba a prodej elektrických topných systémů – páteř výrobního programu skupiny tvoří podlahové a stropní topné fólie Ecofilm, topné kabely, rohože a systémy ochrany před mrazem Ecofloor, sálavé topné panely Ecosun (vč. mramorových panelů MR a skleněných panelů GR) a přímotopné elektrické konvektory Ecoflex. Sortiment doplňují výrobky pro regulaci topných systémů, akumulční kamna a elektrické ohřevače vody. Za dobu své existence se firma Fenix stala nejen nejvýznamnějším tuzemským dodavatelem elektrických topných systémů, ale i výrazným exportérem s vývozem do 54 zemí světa. V Evropě dnes Fenix představuje jednoho z klíčových dodavatelů elektrických topných systémů.

Podrobnosti o výrobním programu i o postupu realizace nového Fenix Office Centra najdete na www.fenixgroup.cz.

Elektrické topné folie Ecofilm jsou určeny pro elektrické velkoplošné podlahové vytápění interiéru. Folie se používají pod plovoucí podlahy nebo s použitím doplňkových podložek pod PVC a koberce. Jejich hlavní předností je výborná regulovatelnost, velmi malá tloušťka topné folie a schopnost vyhřívat místnost při nižších teplotách.

Sklo je materiál, který je estetickým a nadčasovým doplňkem, sálavé GR panely jsou proto vhodné i do reprezentativních kancelářských interiéru. Ke skleněným GR panelům lze dokoupit další příslušenství – například sadu chromovaných podpěr pro umístění panelu na podlahu.

"Časopis SMART CITIES

scmagazine.cz

je novou komunikační

platformou směrem

k samosprávě, rozšiřuje

povědomí o kvalitě,

nejen architektonické."

Igor Kovačević, architekt a organizátor architektonických soutěží

GRAPHISOFT. ARCHICAD 19

Bradford College, UK | Bond Bryan Architects | www.bondbryan.com

www.cegra.cz

OPEN BIM™

nnoi